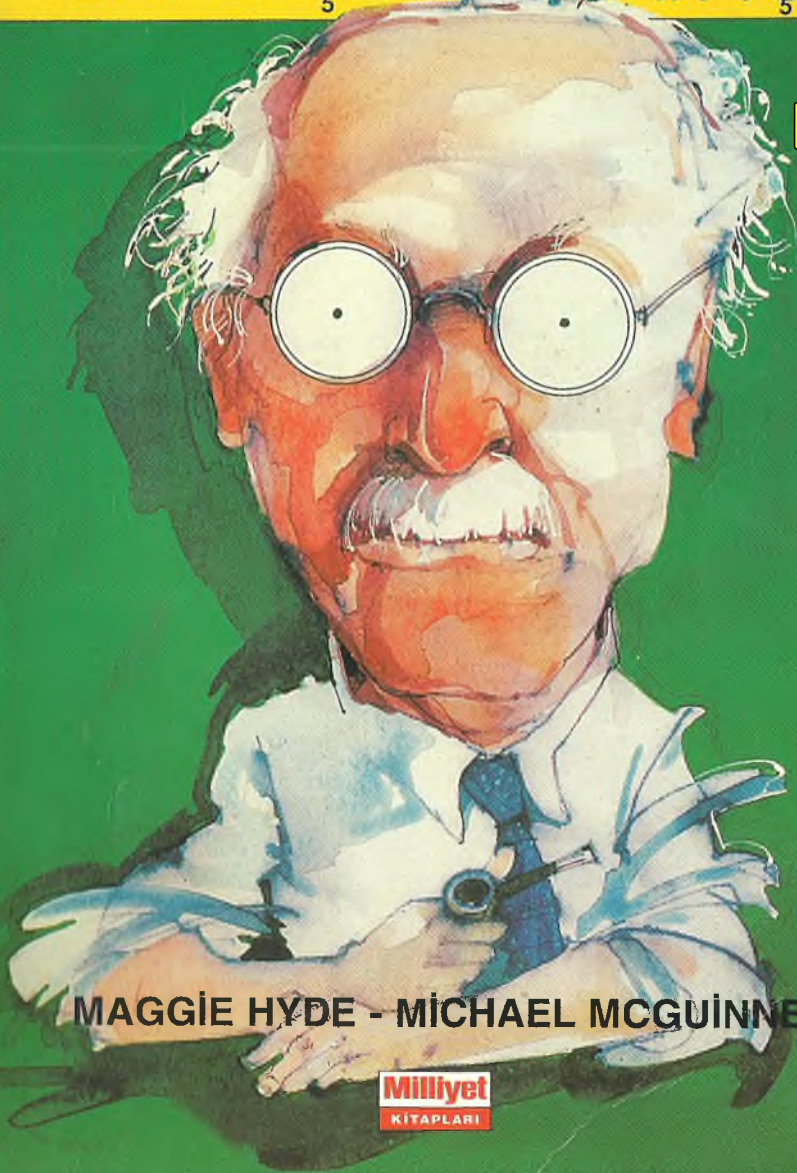

Jung

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN

MAGGIE HYDE - MICHAEL MCGUINNESS

Milliyet
KİTAPLARI

Ç İ Z G İ L E R L E

Jung

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN

Maggie Hyde - Michael McGuinness

Milliyet
MILLIYET.COM

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN
JUNG

Orijinal Adı:
JUNG

Text Copyright © 1995 Joanna Buick

İllustrations Copyright © 1995 Zoran Jevtic

© 1997 Türkiye yayın hakları:

AD Yayıncılık A.Ş

Kesim Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

1. Baskı:

Ekim 1997

ISBN 975-325-355-9

Yazan:

Magie HYDE / Michael McGUINNESS

Çeviren:

Gül Çağalı GÜVEN

Genel yayın yönetmeni:

Hakkı DEVRİM

Koordinatör:

Zeynep ÇAĞLIYOR

Sorumlu müdür:

Tankut GÖKÇE

Görsel yönetmen:

Aziz YAVUZDOĞAN

Kapak ve grafik uygulama:

Murat ERKUL

Düzeltili:

Hasan KINCAL

Basıldığı yer:

Şefik Matbaası, 551 55 87

AD Yayıncılık A.Ş.

Doğan Medya Center, Bağcılar 34554-İSTANBUL

Tel: 0.212.505 61 06-505 64 16 Faks: 0.212.505 64 13

Çocukluk Dönemindeki - Ruh ve Vicdan Muhasebesi

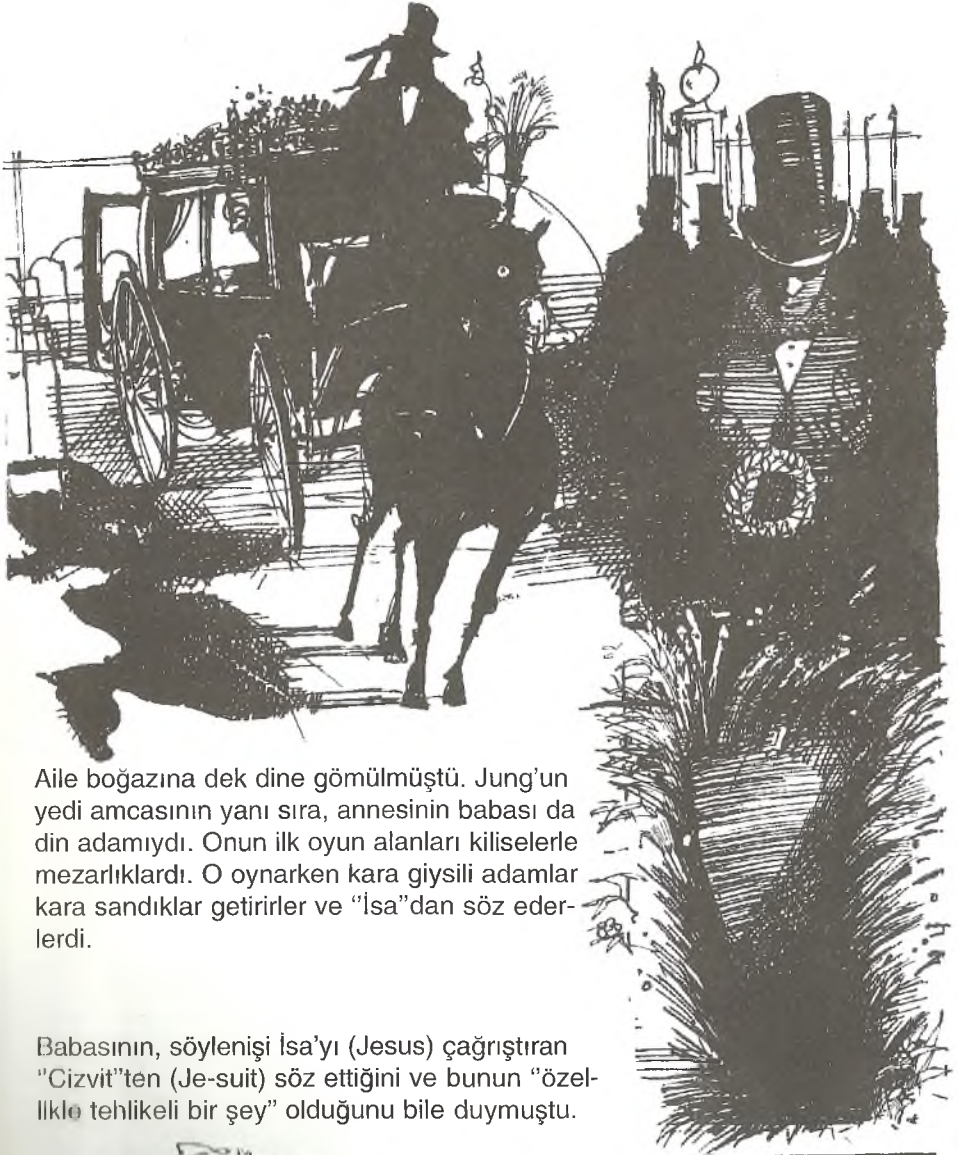
Carl Gustav Jung, dokuz yaşına kadar kardeşi olmadığından kendine özgü hayali oyunlarıyla oyalanan, tuhaf, melankolik bir çocuktur.

Ben, taşın
üstünde
oturan
miyim?
Yoksa O'nun
üstünde
oturduğu
taş mıyım?

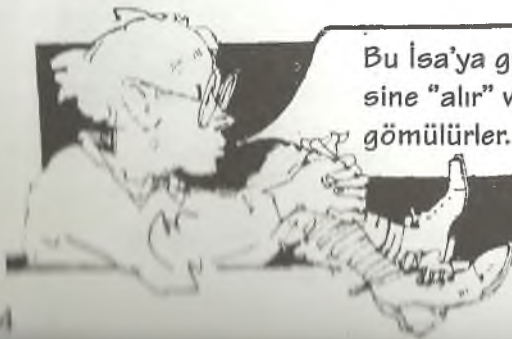
Bu, onun kendi başına bir hayatiyete sahip, gizli taşıydı.

26 temmuz 1875'te, Protestan İsviçre Kilisesi'ne mensup bir rahibin tek oğlu olarak Kesswill'de dünyaya geldi.

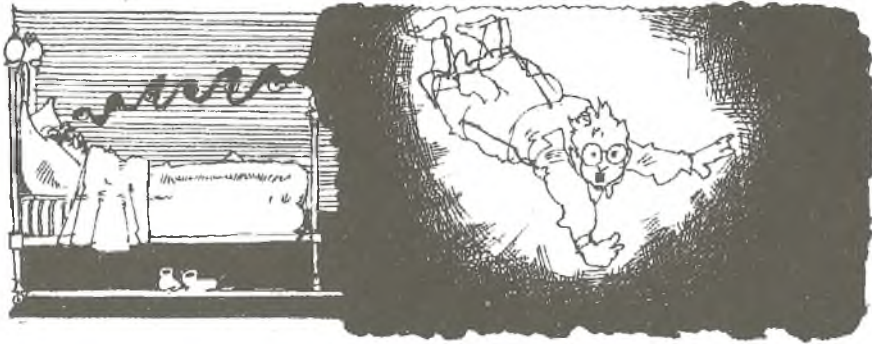
Aile boğazına dek dine gömülmüştü. Jung'un yedi amcasının yanı sıra, annesinin babası da din adamıydı. Onun ilk oyun alanları kiliselerle mezarlıklardı. O oynarken kara giysili adamlar kara sandıklar getirirler ve "İsa"dan söz ederlerdi.

Babasının, söylenişi İsa'yı (Jesus) çağrıştıran "Cizvit"ten (Je-suit) söz ettiğini ve bunun "özelikle tehlikeli bir şey" olduğunu bile duymuştu.

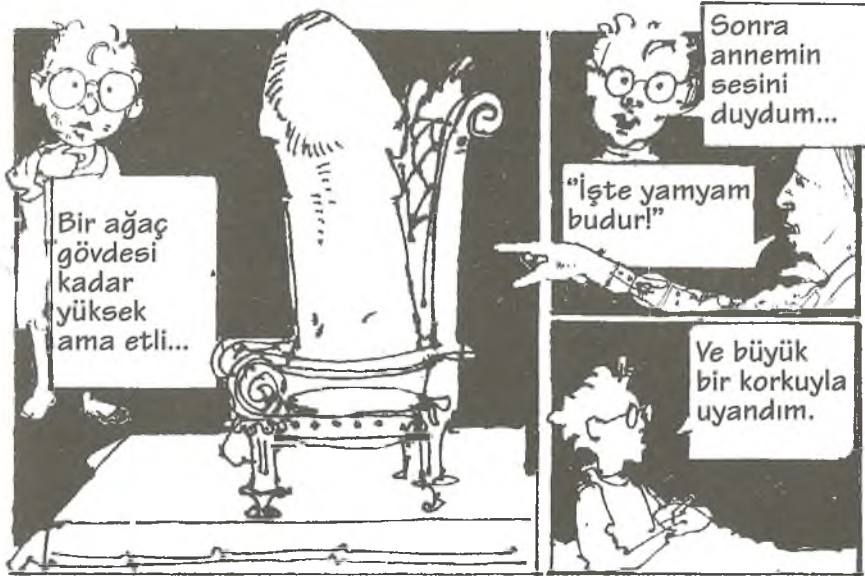

Bu İsa'ya güvenilmez. İnsanları kendisine "alır" ve bunlar bir deliğe gömülürler.

Jung, entelektüel yaşamının, üç yaşındayken gördüğü bir düşünle başladığını söyler. Düşünde, yerdeki bir delikten içeri doğru düşmektedir.

Delik onu geniş bir salona götürür. Yerde kırmızı bir halı ve üzerinde garip bir şeyin oturduğu altın bir taht vardır.

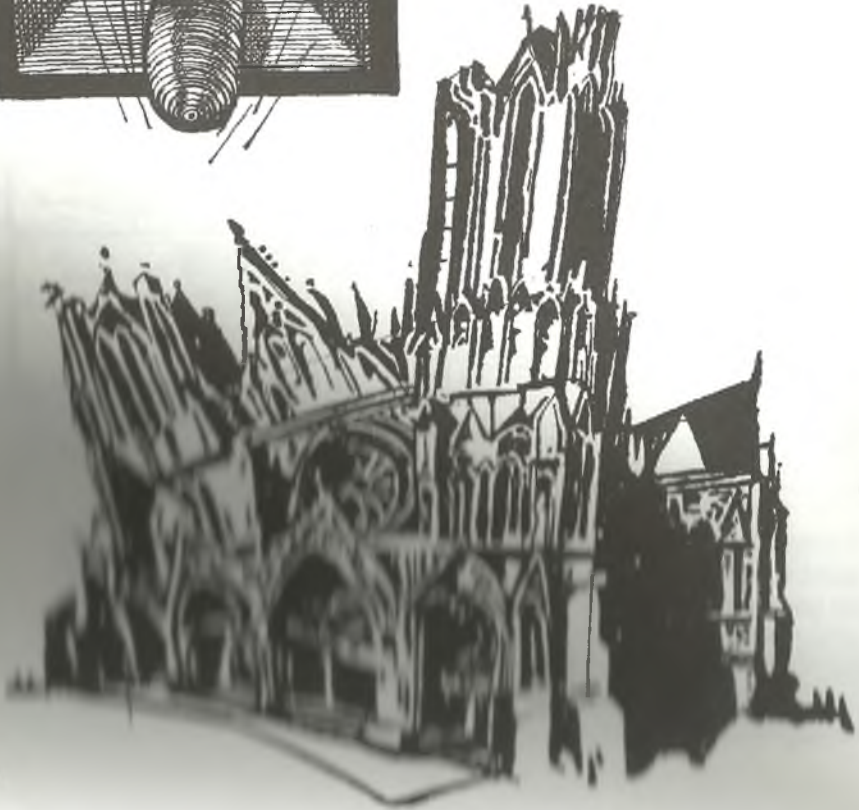

Yıllar sonra Jung, Aşai Rabbanî'nin (* Katolik kiliselerinde ekmeğin ve şarabın kutsanması ayini) simgeselliğinde insan yiyicilik motifiyle ilgili bir göndermeye rastladı. Ve ancak o zaman "yamyam" imgesi bir anlam kazandı. "Karanlık efendi İsa, Cizvit ve fallusun özdeğ olduğunu" anladı. Bunlar, doğası bakımından karanlık bir yaratıcı gücü temsil ediyorlardı; bu gücü araştırmak, onun yaşamı boyunca peşinde koştuğu hedefi oluşturdu.

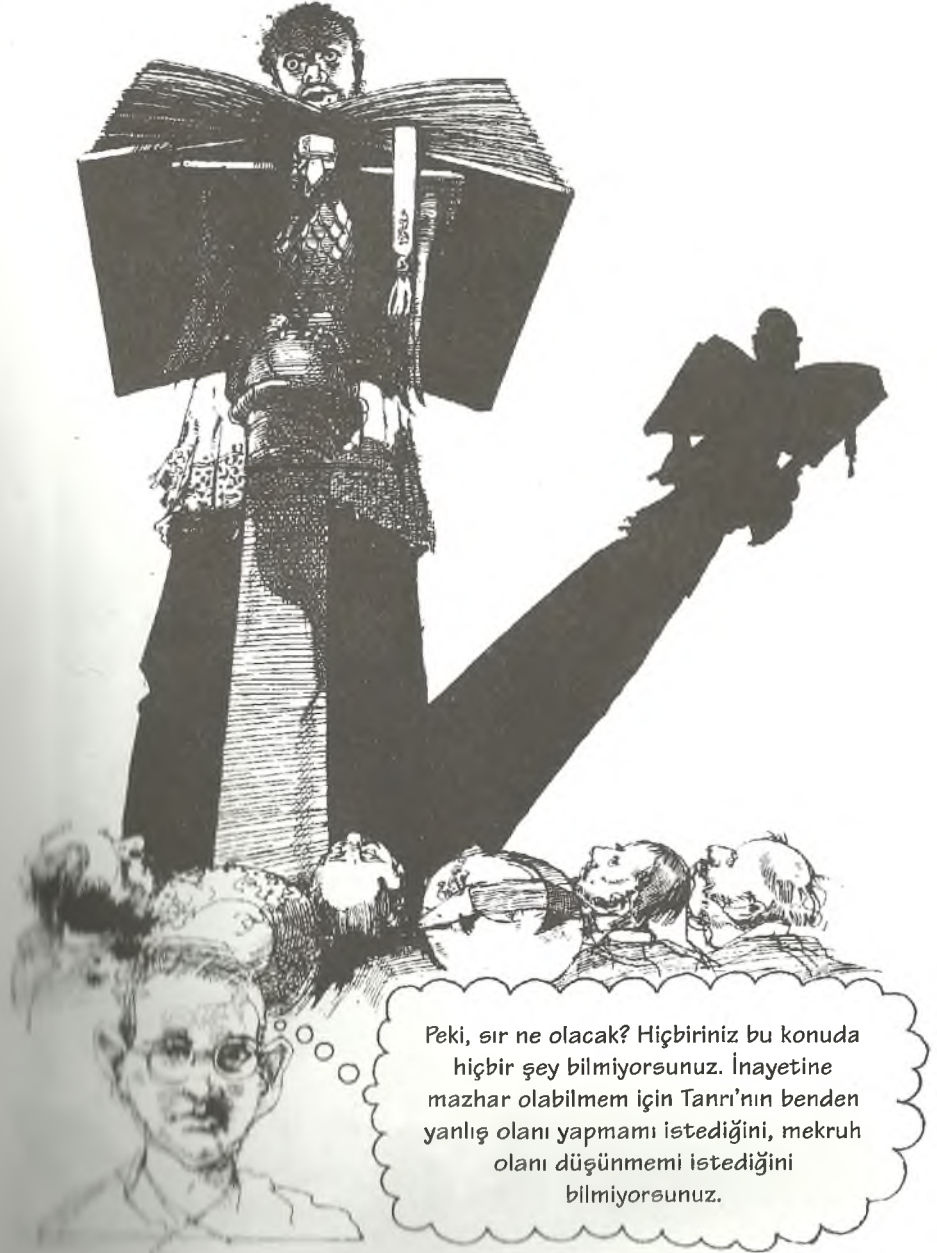

Fakat Jung'un asıl ilgisini çeken, Tanrı'ydı. Tanrı onu yüksek sesle söylenemeyecek günahkâr düşüncelere teşvik ederek sınıyordu.

" Sanki derhal cehennem ateşine atılacakmışım gibi bütün cesaretimi topladım ve düşüncenin kucağına bıraktım kendimi. Önümde katedrali, mavi gökyüzünü gördüm. Tanrı, yeryüzünden çok yükseklerdeki altın tahtında oturuyordu, ve tahtın altından devasa bir kamaş, pırıl pırıl parlayan yepyeni çatıya doğru sarkıyor, onu sarsıyor ve katedralin duvarlarını parçalıyordu.

Ama ne rahatlama! Jung lanetlenme yerine, bu hayalin bir lütuf olduğunu hissetti. Tanrı'nın, babası ile amcalarının vaazlarında söz ettiğinden farklı olan, başka bir yönünü görmüştü.

Çevresindekiler ona riyakâr ve boş görünüyordu. Daha fazla bilgi edinmek için babasının kütüphanesinde boş yere araştırmalar yaparak sır hakkında derin düşüncelere dalmaya başladı.

Ardından taşının üzerine oturacak ve bu onu kafasındaki kargaşadan kurtaracaktı. Jung'un kendi içinde tıpkı taş gibi sonsuz bir şey, bir "Öteki" olduğuna dair kuvvetli kuşkuları vardı.

O gizi biliyor. O gizin kendisi...
Çünkü o binlerce yaşında.

Jung'un üzerinde, Basel'de saygın bir papaz olan ve tümüyle farklı bir dünyayla -ruh dünyasıyla- temas kura-bilen büyükbabası Samuel Preiswerk ve annesinden kaynaklanan başka din-sel etkiler de vardı. Büyükbabası her hafta, ölen ilk karısıyla temas kurar, ikinci karısı (Jung'un büyükannesi) ve kızı (Jung'un annesi) orada bulunurlardı.

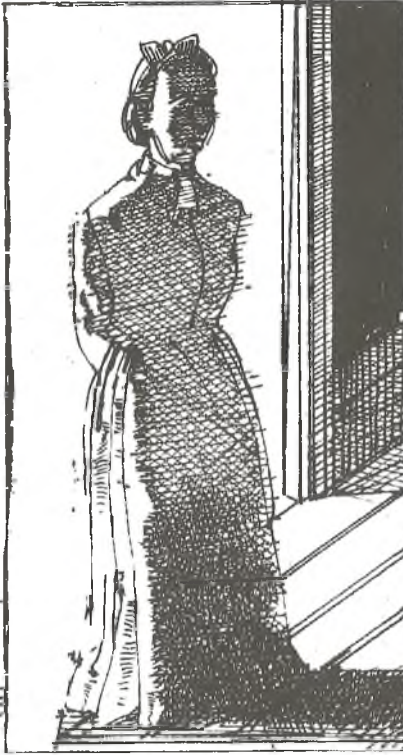
Büyükbaban vaazlarını yazarken, arkasında durup onu kötü ruhlardan uzak tutmak zorundaydım.

Ruhtarla temas, İsviçre'nin kırsal halkı için alışılmadık bir şey değildi. Jung annesinin "derin, görünmez bir zemine kök salmış" karanlık ve beklenmedik yönlerine tanık olmuştu. Annesi tekin olmayan dünyayı tanıyor, ürkütücü ve değişken olabiliyordu.

İsviçre Protestanlığı ile pagan ruhçuluğunun bu ikili dinsel etkileri, bizzat Jung'un içindeki ikiliği yansıtıyordu. Kendi içinde, "1 Numara" ve "2 Numara" adını verdiği iki ayrı kişilik taşıdığına inanıyordu.

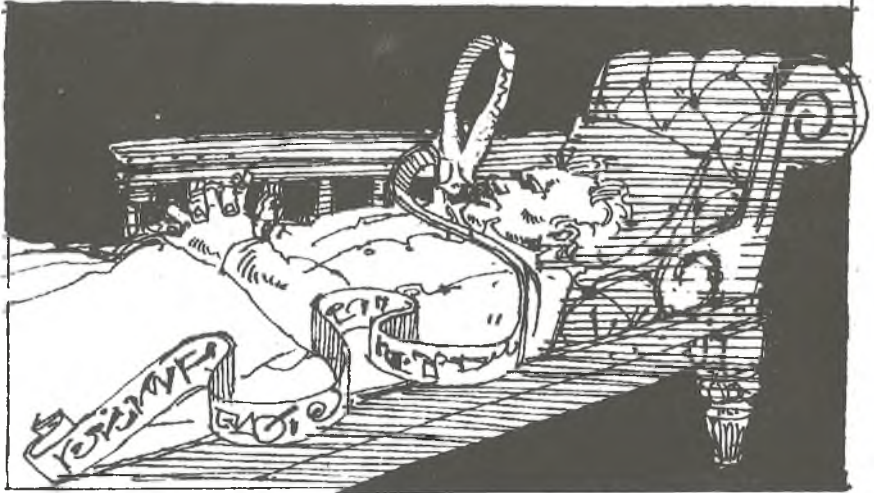

Jung, 2 Numaralı boyutunu, annesinin tekinsiz dünyasıyla bütünleştirdi. Tahtadan oyduğu, siyah bir frak ve botlar giymiş küçük adamı, bir taşla birlikte kalem kutusuna yerleştirerek, kutuyu çatıdaki yasak bir yere sakladı.

Zaman zaman gizli bir mesaj yazılı kağıt ruloları eklerdim.

Bu basit ve ilkel yolla 2 Numaralı dünyasıyla temas halinde kaldığını hissediyordu.

Yıllar sonra Jung, psikanalistin görevinin bir hastanın sırrını keşfetmek olduğunu anlayacaktı.

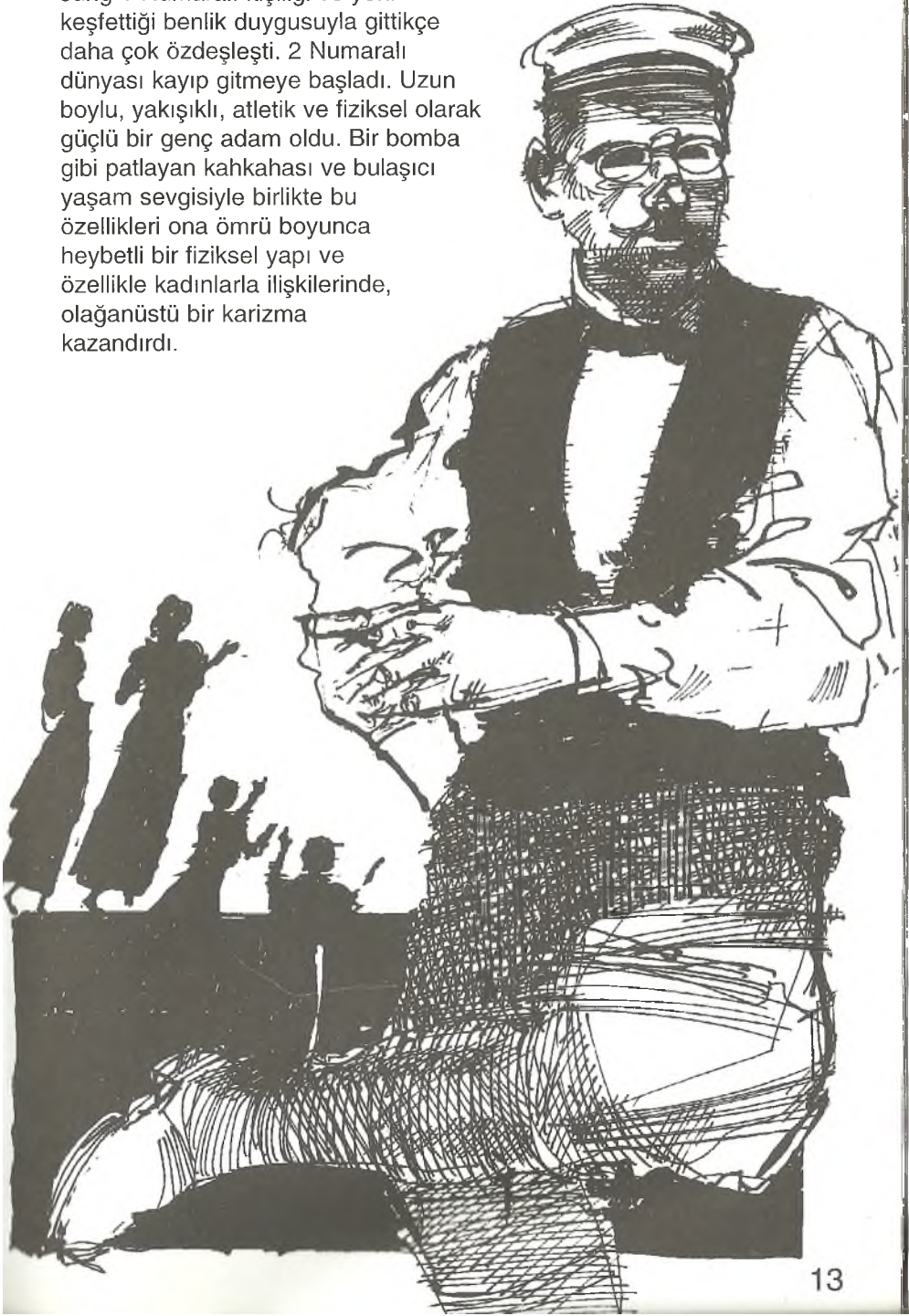
Jung'un 1 Numaralı ve 2 Numaralı dünyalarını uzlaştırma mücadelesi, tüm ergenlik çağı boyunca sürdü. On iki yaşında "Nevrozun ne demek olduğunu öğrendi". Babasını kaygılandıran "bir torba dolusu aldatmaca"dan ibaret bayılma nöbetleriyle okuldan da kaytarıyordu.

Büyük bir irade çabasıyla baş dönmesi nöbetlerinden kurtuldu ve bu sıralarda başka bir şaşkıncı deneyim yaşadı. Sokakta yürürken ansızın bir sis duvarından dışarı fırladığını hissetti.

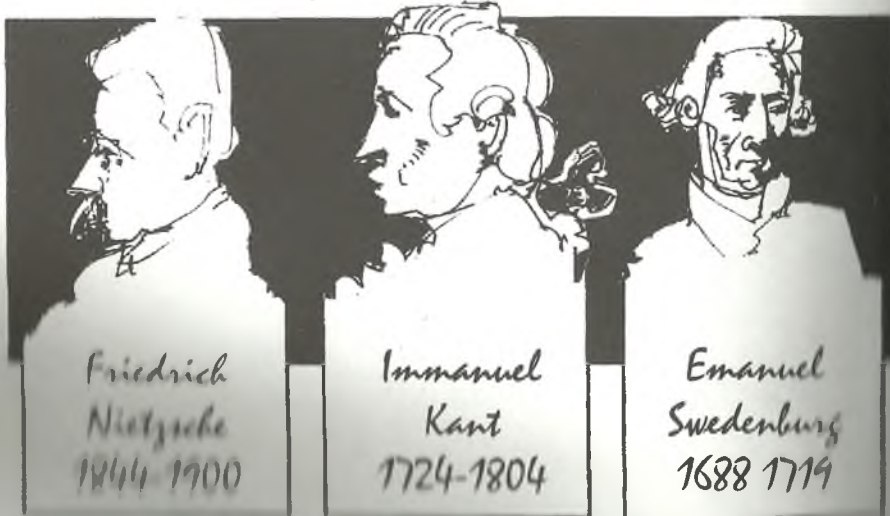
Jung 1 Numaralı kişiliği ve yeni keşfettiği benlik duygusuyla gittikçe daha çok özdeşleşti. 2 Numaralı dünyası kayıp gitmeye başladı. Uzun boylu, yakışıklı, atletik ve fiziksel olarak güçlü bir genç adam oldu. Bir bomba gibi patlayan kahkahası ve bulaşıcı yaşam sevgisiyle birlikte bu özellikleri ona ömrü boyunca heybetli bir fiziksel yapı ve özellikle kadınlarla ilişkilerinde, olağanüstü bir karizma kazandırdı.

Bilim ve felsefe Jung'u cezbediyordu; kazandığı bursla tıp eğitimi görmek üzere Basel Üniversitesi'ne girdi. Yirmi yaşına bastığı üniversitedeki ikinci yılında babası öldü. Papaz lojmanından ayrılmaları gerekti ve Basel yakınlarındaki Bottminger Mill'e taşındılar.

Jung öğrencilik günlerinden büyük zevk aldı ve tıp kitaplarının yanı sıra felsefe konusunda, özellikle de Kant ve Nietzsche'nin eserlerini büyük bir hırs ve aceleyle okudu. Ayrıca Swedenborg'u da okudu ve ruhçuluk ve paranormal konusunu araştırdı.

Zofingia Günleri

Üniversitedeki tartışma kulübüne üye oldu; önceden bir 18. yüzyıl düello kulübü olan Zofingia Kulübü'ydü bu. Jung entellektüel birikimini ve susuzluğunu gittikçe geliştirdi ve onu inanılmaz ölçüde büyüleyen bir şeyi keşfetmeyi başardı: İnsan Ruhu.

Kant'ın, biri gündelik kaygılara ve öteki "ruh" dünyasına doğru olmak üzere Ruh'un iki yönelimine ilişkin görüşleri, Jung'un kendi ikiliğini yansılıyordu. Kant haklı ise, o halde zaman ve uzamın kurallarını yerle bir eden paranormal olguların bize Ruh'u öğretmesi mümkün olabilirdi. Bu nedenle parapsikolojiyi ve hipnoz, spiritüalizm, medyumluk ve telepati gibi olguları araştırmak gerekliydi. Bu tür araştırmalar için bulabildiği araç neydi?

Psikiyatri

Richard von Krafft-Ebing
1840-1903

Bir "aydınlanma" anında Jung'ı aradığı disiplinin psikiyatri olduğunu anladı. Üniversitede öğretilen sıkıcı psikiyatri ona hiç esin vermemişti, fakat Krafft-Ebing'in ders kitabını okurken, büyük bir heyecanla şunu keşfedecekti:

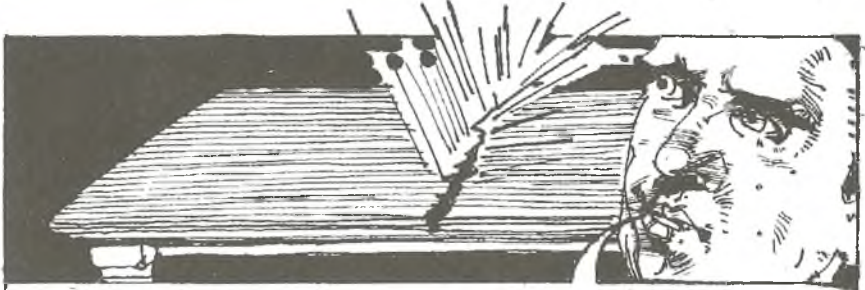
... Bir psikiyatrist hastalıklı kişiliğe karşı, kendi kişiliğinin tümüyle karşılık verir.

Başka bir deyişle, psikiyatri kaçınılmaz olarak öznelidir.

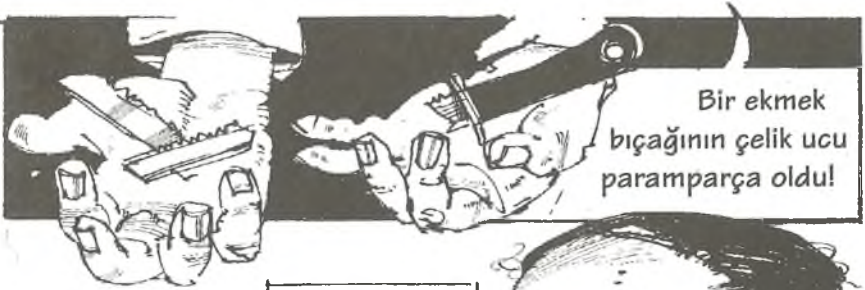
"İşte, her yerde aradığım ve hiçbir yerde bulamadığım, biyolojik ve doğa ötesi olguların ortak görgül alanı. Burada en azından doğa ve ruhun çalınmasının gerçekliğe dönüştüğü bir yer var.

Hemen hemen aynı zamanda, psikiyatri alanında kariyer yapmak yönündeki tercihini doğrulayan çeşitli tuhaf olaylar kendini gösterdi. Bir gün evde annesiyle olduğu sırada, ansızın "tabanca sesi gibi bir gürültü" patladı.

Tanrım, meşe ağacı masamız tam ortasından ikiye ayrıldı!

Birkaç hafta sonra, yemek odasından gelen bir başka "sağır edici çığlık" işitildi.

Bir ekmek bıçağının çelik ucu paramparça oldu!

Bu alametlerin bir anlamı olmalı!

Evet, bir seansa çağrılmış durumdayım. Bütün bunların babamın ölümüyle bir bağlantısı var.

Jung iki yılı aşkındır seanslara katılıyordu. Medyum, on beş yaşındaki kuzini Helene Preiswerk'ti ve ona merhum Samuel Preiswerk'in ruhu kılavuzluk ediyordu.

Trans halindeyken yavaş yavaş kendinin tersine sakin, eğitilmiş kişiliğe sahip Ivenes adlı bir kadına dönüşüyordu. Helene, kendisinin ve başkalarının, sık sık dramatik aşk ilişkilerini içeren sayısız geçmiş yaşamlarını ortaya çıkarıyordu.

O sırada Jung pek fark etmemiş olsa da, Helene'in Jung'a aptalca âşık, okul çağında bir kız olan kişiliği vardı ve onun ortaya çıkışlarının birçoğu, Jung'un dikkatini çekmek içindi.

"Onun 'apport'lar yapmaya başlaması ve numara yaptığının ortaya çıkması üzerine bu işten vazgeçtim."

Bu paranormal deneyimler ve seansların Jung'un psikiyatridi kariyer olarak seçmesiyle ne gibi bir ilişkisi olabilirdi?

Bilinçdışının bazı felç vakalarında bile etkili olduğunu göstermek için hipnotizmayı kullandım.

Jean-Martin Charcot 1825-1893
Paris'teki Salpêtrière Akıl Hastanesi'nde dünya çapında üne sahip bir nörolog.

Bugünkü psikiyatri, Jung'un kariyerine başladığı 1890'lardaki "aldatmacalar torbası"ndan çok farklıdır. Psike'nin ("ruh" anlamında Yunanca sözcük) araştırılması, Jung'un birçok çağdaşı tarafından psişik çalışmaların -"spiritüalist" olgular alanının- ortaya attığı sorunlarla yakından ilgili olarak değerlendiriliyordu. Psişik Araştırmalar Derneği, insan psike'sinin bedendeki varlığına bağımlı olmayan madde dışı bir öz olduğunu kanıtlamak üzere 1882'de kurulmuştu.

Bilinçdışı'nın Keşfi

"Alacakaranlık durumlar" ile bilinç altına ilişkin kavrayış, 19. yüzyıldan beri gelişmekteydi. Bilinçlilik durumunu etkileme ve yok etme hasasına sahip Bilinçdışı aklın varlığı tespit edilmişti.

Zihinsel veya psişik enerjinin dinamiklerine ilişkin çeşitli kuramlar, onun aklın girilemez bir alanında kilitlenebilme ve o zaman bile bilinci yok edebilme yeteneğini ortaya çıkardı.

Freud

Charcot'nun bilinçdışı olana materyalist (maddeci) yaklaşımı, 1880'lerde bir başka nörologu, Sigmund Freud'u da etkiledi.

Jung'un onunla karşılaşmasından yıllarca önce Freud'un geliştirdiği psikanaliz yöntemi, bilinçdışına ulaşmakta önemli adımlar atılmasını sağladı.

Hipnozdan vazgeçtim ve "özgür çağrışım yöntemi"ni kullanmaya başladım.

Aklıma gelen her şeyi söyleyerek...

Bu yöntem hastanın travmatik durumlarla bağlantılı unutulmuş anıları hatırlamasını sağlar.

Bu türlü hatırlamalara, travmanın hatırlanması halinde fiziksel sakatlıkların bile ortadan kalkabileceği anlamına gelecek şekilde, tepki yenilenmesi adı veriliyordu. Aynı şekilde, düşlerdeki simgeler de tıpkı "unutma" ve dil sürçme örnekleri gibi, "bilinç dışına giden ana yolu" oluşturuyordu.

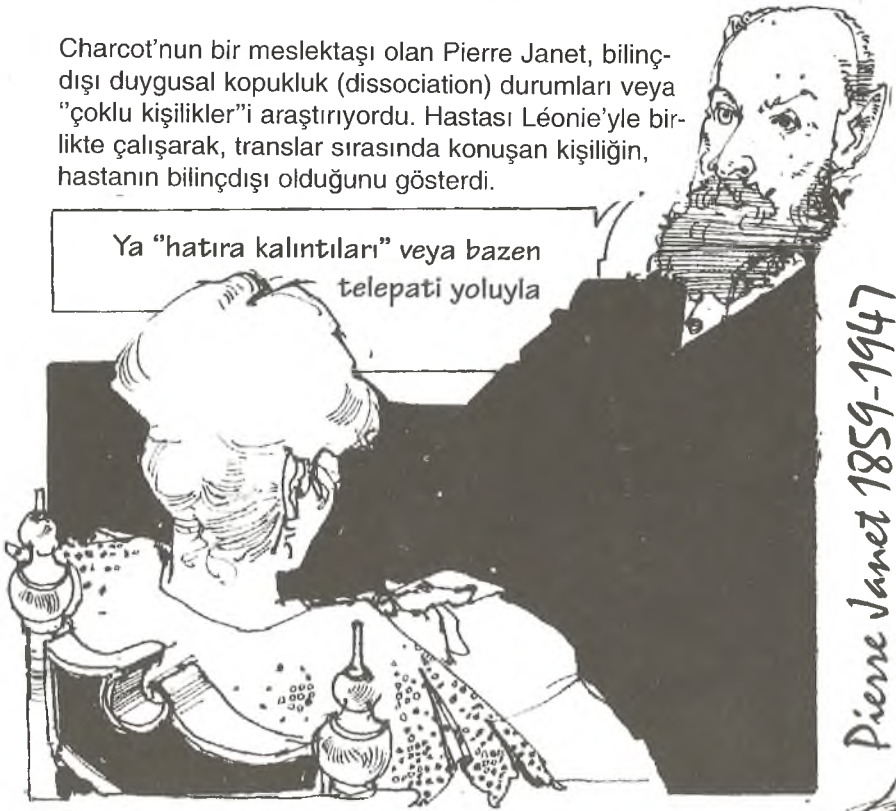
Freud'un bilinçdışı aklın gizlerine karşı spiritüalizm dışı yaklaşımının, 20. yüzyıl psikolojisindeki etkileri çok büyük olacaktı. Fakat spiritüalizm, psikolojinin geçerli bir bölümü olarak popülerliğini 19. yüzyılın sonlarına dek korudu. Jung, öğrenimini materyalist klinik psikiyatri ekolünde yapmış, ancak, psişik olgular konusuna olan ilgisi sona ermemiştir. Daha sonra göreceğimiz gibi, bu, onu inançlı bir materyalist olan Freud'la çatışmasına yol açacaktı.

Sorun, "hayaletler"le ilgili psişik araştırmaların, benim psikanalizmimizden daha fazla güvenilirliğe ve saygınlığa sahip olmasıydı.

Charcot'nun bir meslektaşı olan Pierre Janet, bilinç-
dışı duygusal kopukluk (dissociation) durumları veya
"çoklu kişilikler"i araştırıyordu. Hastası Léonie'yle bir-
likte çalışarak, translar sırasında konuşan kişiliğin,
hastanın bilinçdışı olduğunu gösterdi.

Ya "hatıra kalıntıları" veya bazen
telepati yoluyla

Pierre Janet 1859-1947

Jung'un kuzini, medyum Helene Preiswerk de başta İvenes olmak üzere, başka kişilikler yaratmıştı. Helene'in seansları Jung için iyi bir araştırma malzemesi sağladı.

Helene'in seansları 1902'de verdiğim doktora teziminin konusunu oluşturdu.

"İvenes" olarak başarıları, normal bilinçli durumundakilerin çok üstündeydi.

Jung, bilinçdışının parçalanmış içeriğinin, bu nedenle hem halüsi-nasyonlar biçiminde bir başka insan kişiliği olarak ortaya çıkabileceği, hem de seanslarda olduğu gibi bilinçli aklın denetimini ele geçirebileceği sonucuna vardı. Bilinçdışı, bilinçli tutumları ödünleyebiliyordu; bu da onun yarattığı ürünlerde bir kasıtlılık ve amaç olduğuna işaret ediyordu. Dolayısıyla psişik enerjinin amaçlı veya teleolojik bir işlevi vardı.

Apportlar, teleolojik?... Bu kitabın arkasında küçük bir sözlük bulacaksınız.

Burghölzli

Jung'un psikiyatrideki ıraklık eğitimi, Zürich niversitesi'ne bağlı bir klinik olan Burghölzli Akıl Hastanesi'nde asistan olduğu 1900'n aralık ayında başladı. Burghölzli'deki tüm doktorlar orada yaşamak zorundaydı. Hastane, İsviçre'nin en seğkin psikiyatristlerinden olan başhekim Eugen Bleuler tarafından bir manastır gibi yönetiliyordu.

Personeler karşı otoriter, ama akıl hastasına karşı nazik ve insancıl.

Jung artık, sakinlerinin Hades ülkesindeki ölü ruhlar olduğunu gördüğü deliler dünyasını yakından tanımaya başlamıştı.

Her gün kadın ve erkek delilerin trajik halleriyle karşılaşılıyordu. Bunlar, bireyi geleneksel toplumsal tepkilerden uzaklaştırıp, normal zihinsel süreçleri yenilgiye uğratan bir takıntı (obsession) veya "bilinç-dışının istilâsı" olan psikozdan yakınıyorlardı. Burghölzli'deki dokuz yıl boyunca, Bleuler tarafından yürütülen öncü niteliğindeki deneysel psikoloji programında etkin bir rol oynadı. Bu program, Dr. Bleuler'in daha sonra şizofreni olarak adlandırılacak olan dementia praecox vakaları üzerinde odaklanmıştı.

Oturaklardaki idranı içiyorlar, dışkılarını üstlerine sürüyorlar ve anlaşılabilir sözler söylüyorlar....

Bu kafaların içinde gerçekte neler var?

Şizofreninin,
psikolojik kökenli
ikincil belirti-
leri de vardır.

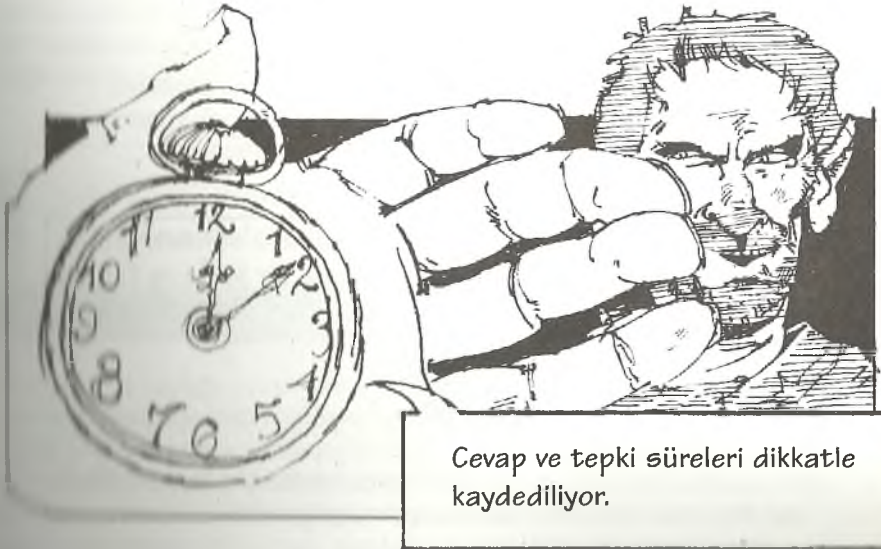
Duygusal
uyumu kur-
malı ve has-
tamızın ha-
yalleri ve
anlamsız
sözlerini
anlamaya
çalışmalıyız.

Psikiyatristlerin çoğu şizofreninin, tümüyle nörolojik veya organik kökenli, beynin dejenerasyonu sonucu ortaya çıkan bir hastalık olduğuna inanıyorlardı. Bleuler, başlangıç evrelerinde hastalara yoğun bir bakım uygulayarak hastalığın kronikleşmesini önlemeye çalıştı; sağaltım konusunda dikkate değer birçok başarı elde etti. Aynı zamanda Freud'un bilinçdışı ve zihinsel rahatsızlıkların psikojenetik oluşumu konusundaki araştırmalarına açıkça taraftardı.

Bleuler'in talimatı doğrultusunda Jung bu araştırmayı sürdürdü ve sözcük çağrışım testlerini daha da geliştirdi.

Topki srelerindeki ve sözcük ağrışımlarındaki düzensizlikler, bir kompleks oluşturacak şekilde kümelenen bilindişi duygularla bağlantılıydı. Jung farklı tiplerdeki kompleksleri ve bunların çeşitli kökenlerini ayırtmayı başardı.

Babette Vakası

Psikoz hastası, Babette adlı yaşlı bir kadın Jung'u büyülemişti. Otuz dokuz yaşından itibaren yirmi yıldan beri Burghölzli'deydi

Bir mısır unu çuvalının üstündeki üzümlü kekim. Napoli ve ben dünyaya şehriye tedarik etmeliyiz.

Jung bu ifadeleri sözcük çağrışım yöntemiyle analiz ettiğinde, bu sözler kadının yaşam öyküsü bağlamında anlam kazandı.

Babette'in kompleksleri, aşağılık duyguları ile talihsiz yaşamını ödünlemek yönündeki arzusunu gösteriyordu.

Tam bir kenar mahalle sefaleti içinde doğmuştu... Sarhoş bir baba ve fahişe bir anneden.

Psikotik fikirler, bir bireyin yeni bir dünya hayali yaratma girişimiydi.

Jung ayrıca deri ve ter bezi tepkileri aracılığıyla psikolojik durumları ölçecek bir galvanometre denemektedir.

Artık "yalan makinesi" olarak adlandırılıyor.

Sözcük çağrışım testini suç araştırmalarına uygulamayı denedi...

Daha sonra, Freud'un etkisiyle bu işi bıraktı çünkü tepkilerin bir bireyin öznel suçluluk duygusuna bağlı olduğunu anladı.

...bu duygu, kişinin gerçekten suçlu olup olmasından bağımsızdı.

Bu alanlarda yaptığı çalışmalar, Jung'un özellikle Amerika'da kabul görmesini sağladı; 1905'de Burghölzli'de kıdemli bir doktor oldu ve Zürih Üniversitesi'nde ders vermeye başladı. Bununla birlikte, psikanaliz hakkında daha çok şey keşfettikçe, deneysel psikolojiden uzaklaşacaktı. Yirmi yıl sonra ifade edeceği gibi, "İnsan zihni hakkında daha çok şey öğrenmek isteyen hiç kimse, deneysel psikolojiden hiçbir şey, yani hemen hiçbir şey elde edemeyecektir."

Aile Yaşamı

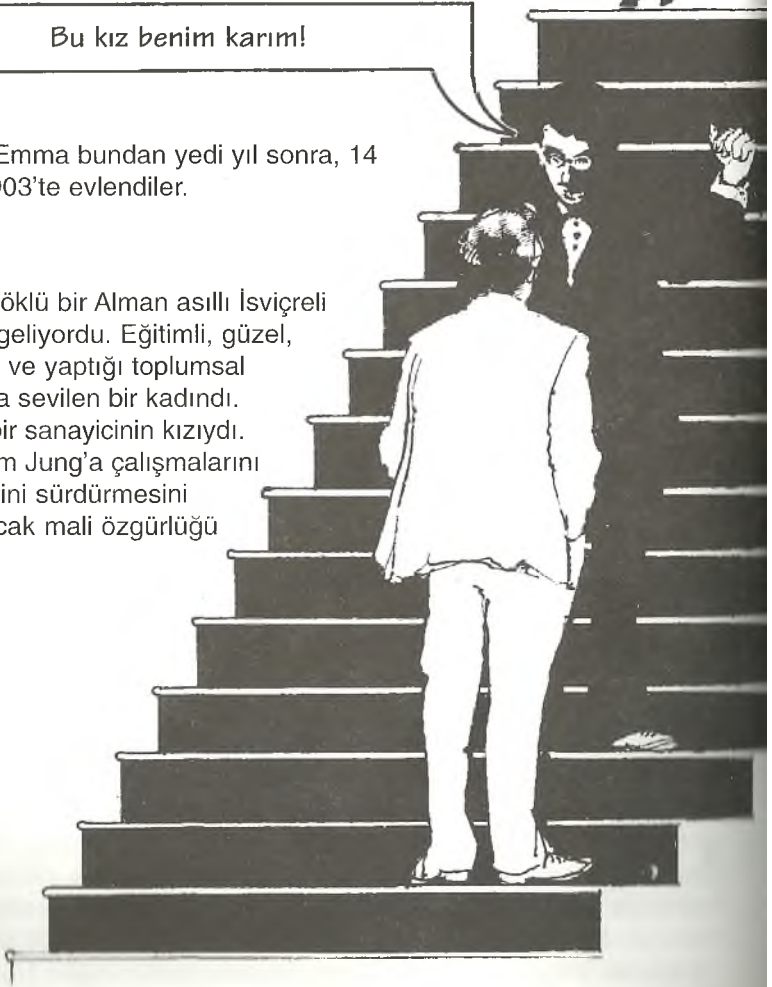
Jung'un, Emma Rauschenbach'ı (1882-1955) ilk görüşü, o henüz on altınsındayken ve bir merdivenin en üst basamağında dikilirken oldu. Kendisi yirmi birindeydi. Onunla konuşmaya başlamadan önce bile, karısı olacağını biliyordu.

Bir arkadaşına dedi ki...

Bu kız benim karım!

Carl ve Emma bundan yedi yıl sonra, 14 şubat 1903'te evlendiler.

Emma köklü bir Alman asıllı İsviçreli aileden geliyordu. Eğitilmiş, güzel, çekiciliği ve yaptığı toplumsal hayırlarla sevilen bir kadındı. Varlıklı bir sanayicinin kızıydı. Bu durum Jung'a çalışmalarını ve ilgilerini sürdürmesini sağlayacak mali özgürlüğü yarattı.

Çift önce Burghölzli'deki lojmanlarda, ardından 1909'dan itibaren Zürich yakınlarında Kusunacht'taki göl kıyısında kendi yaptırıkları evde yaşadılar.

Beş çocukları oldu.

Agathe 28 aralık 1904

Gret 8 şubat 1906

Marianne

20 eylül 1910

Helene

18 mart 1914

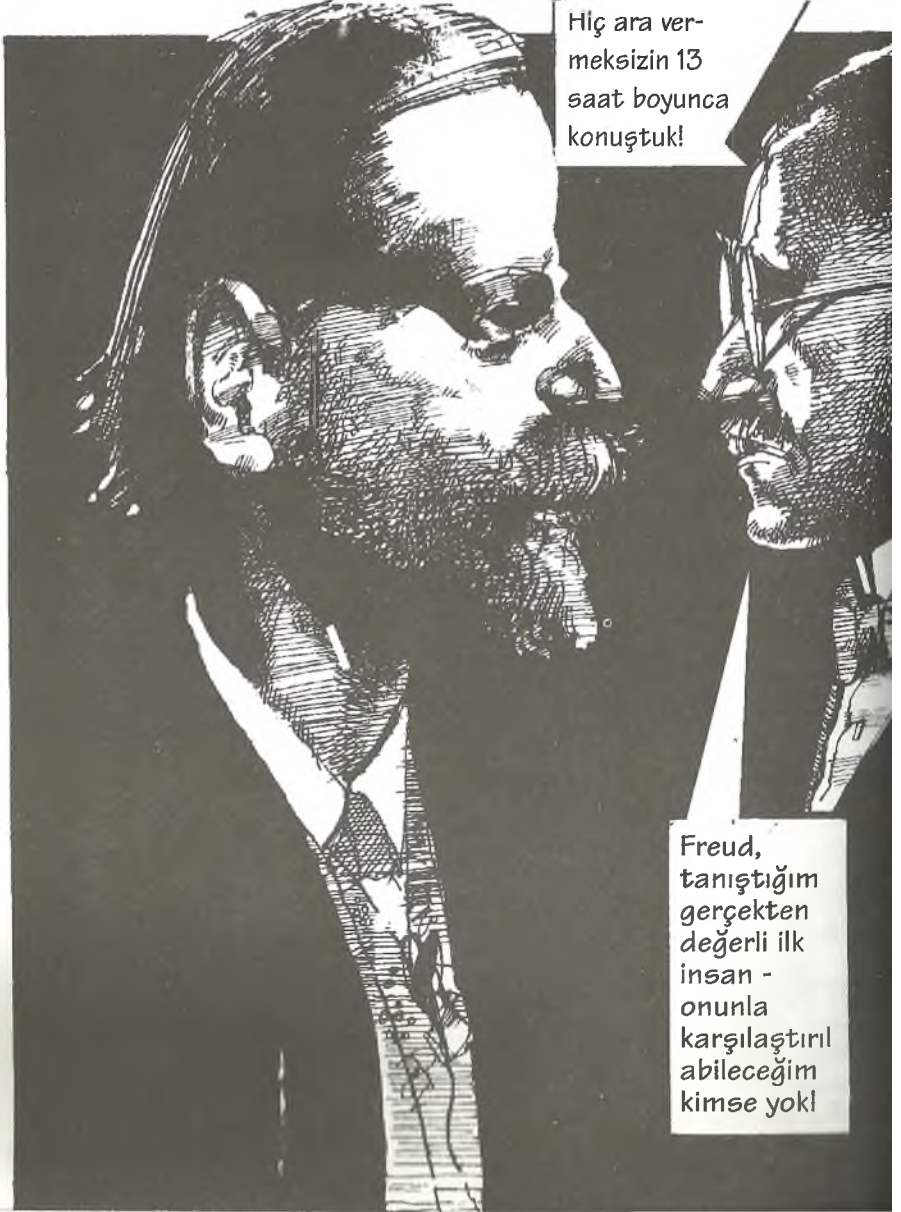
Franz 28 kasım 1908

Yaklaşık 1911'den itibaren, Antonia Wolff Jung'un metresi oldu. Bu ilişki Antonia'nın 1952'deki ölümüne dek sürdü. Her iki kadın açısından da zor olan ve Zürich psikanaliz çevresinin de bildiği bu üçlü ilişkiye, taraflar hoşgörülle katlandılar.

Hem Emma, hem de Antonia, Jung'la birlikte çalıştılar ve analist olarak görev yaptılar. Emma ömrü boyunca Arthur mitolojisi üzerine çalıştı. Grail Efsanesi üzerine araştırması, ölümünden sonra Jungçu analist ve bilim adamı Marie Louise von Franz tarafından tamamlanarak yayımlandı.

Freud'la Tanışma

Jung'un sözcük çağrışım testi çalışması, Freud'un daha önce yapmış olduğu Bilinçdişi gözlemlerini doğruluyordu. Jung, vardığı sonuçların bir nüshasını ona gönderdi; 1906'da iki erkek yazışmaya başladılar ve aralarında, 1913'e dek sürecek bir dostluk kuruldu. İlk başta ilişkileri son derece uyumluymuştu ve Jung'un 1907'de Viyana'da Freud'u ziyareti sırasında...

Hiç ara ver-
meksizin 13
saat boyunca
konuştuk!

Freud,
tanıştığım
gerçekten
değerli ilk
insan -
onunla
karşılaştırım
abileceğim
kimse yok!

Jung'un Burghölzli'deki psikiyatri birikimleri ve deneyimi, zekâsı ve artan ünü, onu psikanaliz hareketi içinde değerli bir unsur yapmıştı. Jung'un bir avantajı da Yahudi olmamasıydı.

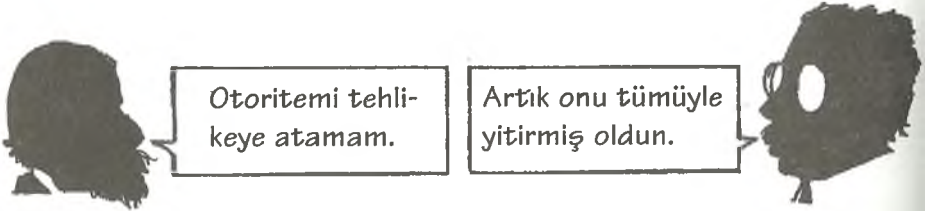
Jung çok geçmeden Freud'un projesinin yıldızı haline geldi. Uluslararası Psikanaliz Derneği'nin (IPA) ilk başkanı seçildi ve derneğin yayın organı, ilk psikanalitik dergi olan Jahrbuch'un editörlüğüne getirildi. Öyleyse, ne olmuştu da 1909'da "psikanalizin velihtı" diye adlandırılmasından sadece dört yıl sonra Freud onun hakkında şu sözleri söylemişti?

(1) Freud'un Otoritesi Olayı

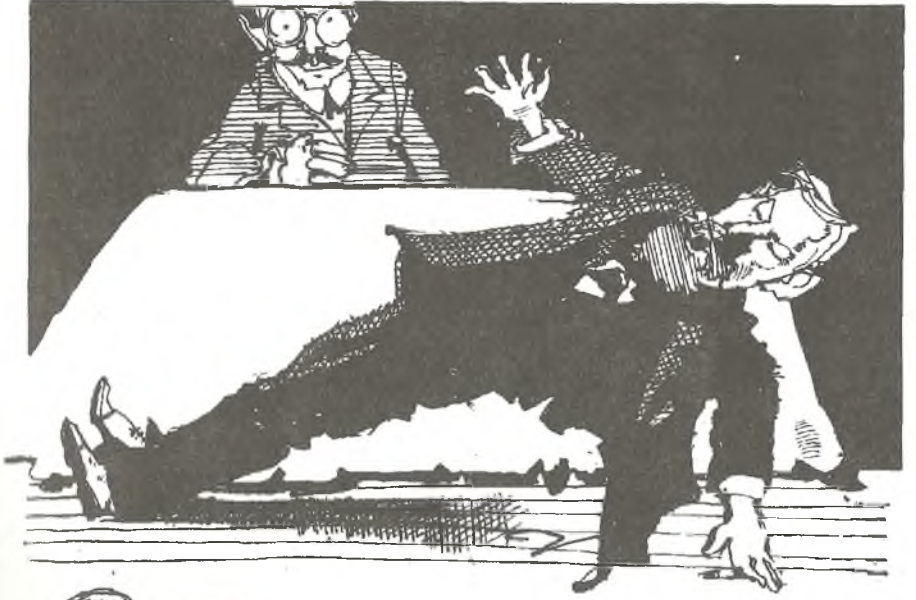

1909'da Freud ve Jung, Clark Üniversitesi'nde psikoanaliz konusunda dersler vermek üzere ABD'ye gittiler. Uzun deniz yolculuğu sırasında iki erkek birbirinin düşlerini çözümledi fakat Freud, analizin gerektirdiği kişisel ayrıntıları açıklamadı.

Freud kendi görüşlerini kayıtsız şartsız kabullenecek bir meslektaş istiyordu ve Jung'a karşı baba konumunu benimsemişti.

Jung beni -psikanalizin babasını- öldürmek ve psikanalize, -güzel anneye- tek başına sahip olmak istiyor!

Freud, aralarındaki çeşitli tatsız olaylarla başa çıkmak için bu tür "Freudçu açıklamalara" başvurmak zorunda kalmıştı. Jung'un önünde iki defa kendini kaybetti. İlkinde, Amerika'ya gidecek gemiyi bekliyorlardı. 1912'deki ikinci olayda, farklılaştıkları noktalar üzerine yaptıkları uzun bir tartışmanın ardından Münih'teki bir konferansta öğle yemeği yemekteydiler.

Psikanaliz, Viyana (Freud) ve Zürih (Jung) arasında iki gruba bölünme tehdidiyle karşı karşıyaydı. Ferenczi'nin çok ünlü sözündeki gibi...

... Jung artık Freud'e inanmıyor!

(2) Kuramsal Farklılıklar

1906'da dementia praecox ve çağrışım denemeleri üzerine yaptığı çalışmada, Jung "Freud'un parlak buluşları"na olan sonsuz minnetini bildirmişti.

Bundan başka Freud'un terapi yöntemi konusunda da fazla istekli davranmıyordu.

Her iki erkek de, bu anlaşmazlıkları önemsemedi, ta ki değişen tutumları, onları aşılabilir uçurumlara sürükleyecek kadar büyüyenek.

Aralarındaki ayrılık, en açık biçimde Jung'un 1912'de New York'taki Fordham Üniversitesi'nde verdiği derslerde ortaya çıktı. Jung burada psikanalizi temsil edecek ve savunacaktı, ama

... Benim temel görüşlerime meydan okuyor ve her şeyi kendi analiz görüşüne uydurarak yeniden yorumluyor!

Jung, histeri ve saplantı nevrozunun "cinsel libido"nun anormal yön değiştirmelerini gösterdiği noktada Freud'a katılıyordu, ama...

Şizofreni gibi psikoz durumları cinsel kökenli rahatsızlıklarla açıklanamaz.

Bunun nedeni, dementia praecox gibi olaylarda, bireylerin tam bir gerçeklik kaybına uğramalarıydı.

Bir mısır unu çuvalının üstündeki üzümlü kekim.... [Ve Sigmund benimki gibi bir olayı anlayamaz!]

"Psikozda gerçeklik işlevinin yitimi öylesine uç noktadadır ki, bu durum, kişinin cinsel karakterinin mutlak olarak yadsınmasını gerektiren öteki içgüdüsel kayıpları da getirir; hiç kimse gerçeklik'in cinsiyetin bir işlevi olduğunu öne süremez."

Freud'un çocukluk dönemi cinselliği kuramına gelince...

Freud, bebeğin annesinin memesini emmesini bir tür cinsel eylem gibi görür.

Meme emen bir çocuğun duygusal tatmini, her insanın yemek yemekten aldığı tatminden başka bir şey değildir.

Bunun bebeklik dönemi bir cinsel içgüdünün kanıtı olduğunu söylemek, yetişkinin üreme içgüdüsüyle, her çağda mevcut açlık dürtüsünü birbirine karıştırmak demektir. Freud, doğumdan olgunluğa kadar psişik yaşamın gelişimini tanımlarken cinsellik kavramını aşırı genişletmişti.

Psşik enerjinin cinsel tanımını bir yana bırakmaktan başka çare yok.

Seni gidi hain!

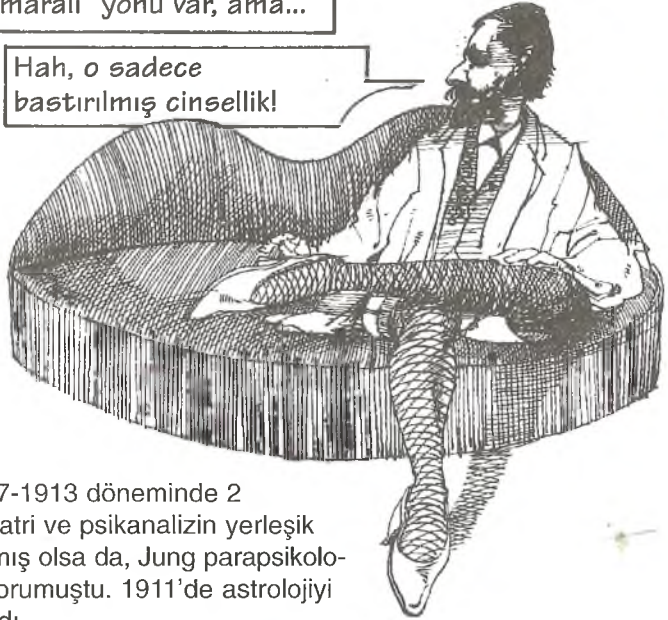
(3) Felsefi Farklılıklar

Freud'la olan ayrılığının kökleri, Jung'un canın (ruhun) gizemli doğası hakkındaki görüşlerinde yatıyordu.

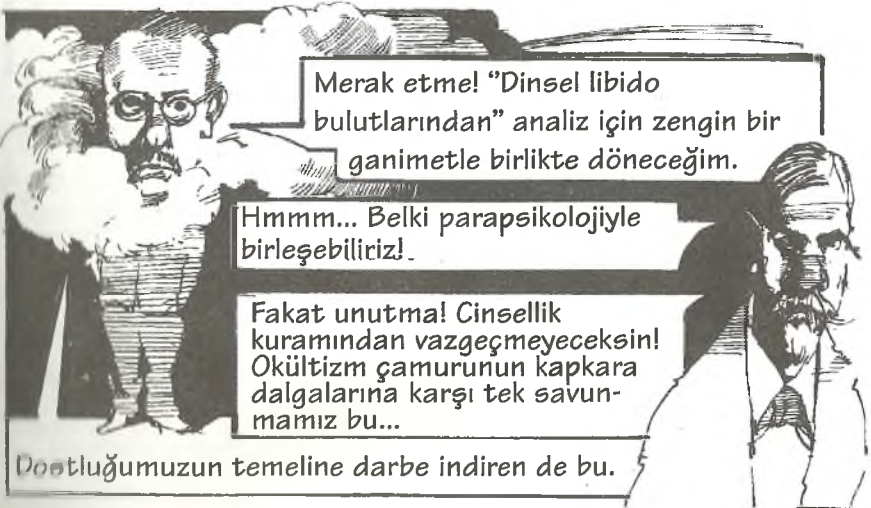

Freud'un da mistik bir "2 Numaralı" yönü var, ama...

Hah, o sadece bastırılmış cinsellik!

Her ne kadar 1907-1913 döneminde 2 Numarasını psikiyatri ve psikanalizin yerleşik sınırlarına sıkıştırmış olsa da, Jung parapsikolojiye karşı ilgisini korumuştur. 1911'de astrolojiyi araştırmaya başladı.

Merak etme! "Dinsel libido bulutlarından" analiz için zengin bir ganimetle birlikte döneceğim.

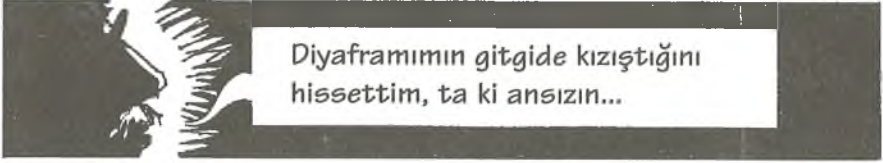
Hmmm... Belki parapsikolojiyle birleşebiliriz!

Fakat unutma! Cinsellik kuramından vazgeçmeyeceksin! Okültizm çamurunun kapkara dalgalarına karşı tek savunmamız bu...

Dostluğumuzun temelini darbe indiren de bu.

Tuhaf Bir Olay

Jung, 1909 martında Freud'u ziyaretinin son gecesinde "psikanaliz hareketinin Veliht Prensi" olarak adlandırıldı. Ne var ki, aynı gece Freud'un okült'e karşı düşmanlığı Jung'u tedirgin etmiş, ona sivri bir dille cevap vermemek için kendini zor tutmuştu.

Kitaplıktan, sanki üstlerine devriliyormuşçasına bir çatırtı geldi.

Veliht Prens unvanını almasının arifesinde, Jung'un 2 Numarası Freud'un kitaplığını -Freudçu kuramın tüm yapısını- devirmek çabasıyla harekete geçiyordu.

Jung, 1909'da Eski Yunan mitolojisi araştırmalarına daldı. Bütün o perileri ve santorları çözümlmek, onun kafasını karıştırmakla -ve heyecanlandırmakla- sonuçlandı.

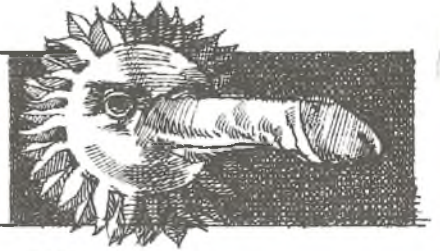
Akıl hastalarının ifadeleriyle bu mitler arasında birçok benzerlik olduğunu gördüm.

Örneğin, Burghölzli'deki bir hasta...

Güneşin tam ortasından çıkan, hareket eden ve rüzgâr yaratan bir penis görüyorum

Bu sözler, Jung'un Hıristiyanlık öncesi güneşe tapan bir dinde, güneşin merkezinde asılı duran bir tüpten rüzgârın nasıl kaynaklandığını betimleyen bir göndermeye rastlamasına kadar hiçbir anlam ifade etmemişti.

Hasta bu güneşe tapan din hakkında hiçbir şey bilmiyordu, öyleyse bu sözler nereden çıkıyordu?

Psikiyatriye göre, bilinçdışı; görülen ve unutilan ama yine de bilinç altında muhafaza edilen "günlük kalıntıları" alıkoyabiliyordu. Ama Jung, bilinçdışının antik veya "arkaik kalıntıları" da tutup tutmadığını merak ediyordu. Hastanın güneş imgesi, bilinçdışımıza gömülü unutilmuş mitlerin bir geri dönüşü, kolektif, miras yoluyla geçen bir imge olabilir miydi?

Miss Frank Miller Vakası

O zaman Jung'un ilgisi, genç bir Amerikalı kadının, Miss Frank Miller'ın yazdığı, bilinçdışı "arkaik kalıntılar" da gizlenmiş bir hayali betimleyen makaleye yöneldi.

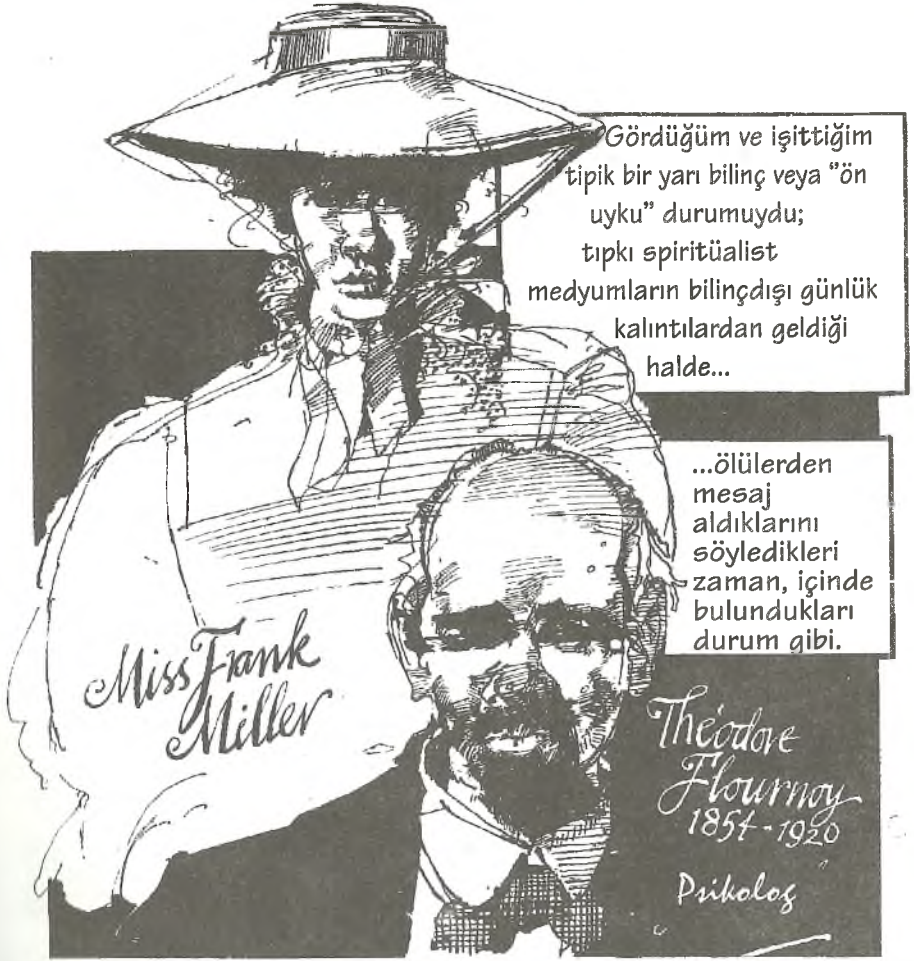
Yarı uyanık
uzanıyordum ki,
bir Aztek bana
göründü.

Ben ümitsizce
eş ruhumu arayan
Chiwantopel'im!

Yeşil bir engerek
yılanı onu soktu
ve atını
öldürdü...

...bir volkan patladı
ve bir deprem onu
yuttu...

Ja-ni-wa-ma! Sensin
beni anlayan!

Gördüğüm ve işittiğim tipik bir yarı bilinç veya "ön uyku" durumuydu; tıpkı spiritüalist medyumların bilinçdışı günlük kalıntılardan geldiği halde...

...ölülerden mesaj aldıklarını söyledikleri zaman, içinde buldukları durum gibi.

Jung'un açıklaması daha farklıydı.

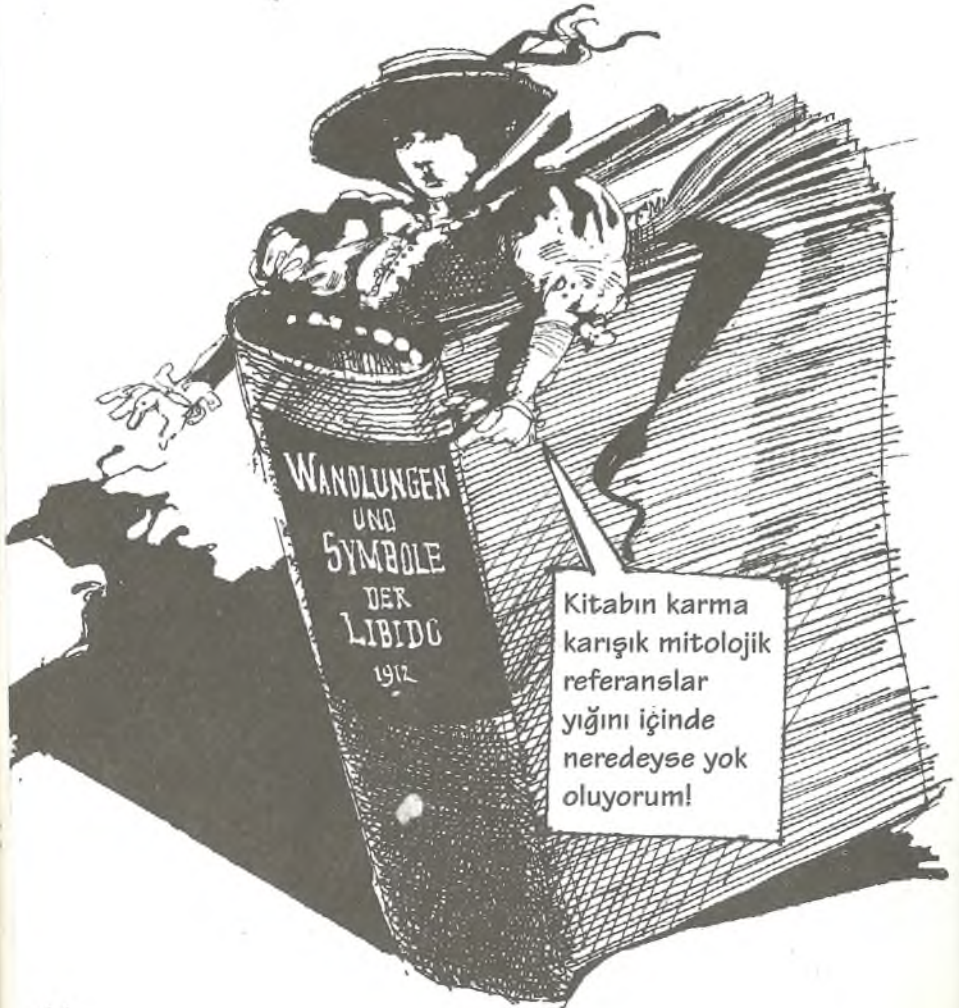
Miss Miller içe dönük bir kişiliktir... Psikik enerjisi bu bilinçdışı arkaik kalıntıları oluşturacak şekilde içine yönelmiştir...

Chiwantopel'in başarısızlığı ve ölümü, bizzat Miss Miller'in, annesinden ayrılma eylemindeki başarısızlığını dramatize etmektedir...

... ayrılmak yönündeki bilinçdışı ihtiyacı ve gerçekte bunu yapmayı başarmayı, onun da "bir toprak kaymasıyla yutulacağı" gösteriyor."

Jung, sonunda Miller'a, onun tümüyle yerle bir olmasına yol açacak, gizli bir psikoz teşhisi koydu.

Jung, hiç karşılaşmamış olduğu Frank Miller'a ilişkin analizini, onun itibarını hiç düşünmeden yayımladı. Şizofrenik bir çöküntü nedeniyle Frank Miller'ın bir sanatoryüma yatırılması üzerine, kitabın sonraki baskılarına, tahmini teşhisinin "doğrulandığı" bilgisini ekledi. Bu tahminin başarısı, Jung'un yönteminin psikolojik belirtilere doğru teşhis koyduğu düşüncesini yaydı; bu yöntemde fantaziler mitolojik ve tarihsel imgeler doğrultusunda yorumlanıyordu. Daha sonraki olaylar bunun doğru olduğunu gösterdi. Ama Jung, Frank Miller konusunda yanılmıştı. Son yıllarda yapılan araştırmalar, onun gerçekten de bir sanatoryuma yatırıldığını, ancak, şizofrenik durumun gerektirdiği halüsinasyonlar veya hayaller görmediğini ve bir hafta sonra taburcu edildiğini göstermektedir.

Jung, Frank Miller'da neden yanılmıştı? Freud'la olan mücadelesi krize doğru gidiyordu...

Ve nevrotik bozuklukların cinsel temelli olduğu yolundaki görüşümü çürütemedin!

Freud'u yenilgiye uğratmak için, psikotik bozukluklar konusunda inandırıcı bir tahminî teşhis yapmam gerekiyor.

Diğer bir deyişle, Jung'un Miller olayındaki şizofreni kehaneti kanıtlanırsa, Freud'un dar cinsellik kuramının ötesinde, daha geniş bir potansiyel (ruh) tanımı yapması ve bu nedenle psikanalizi yeniden tanımlaması mümkün olacaktır.

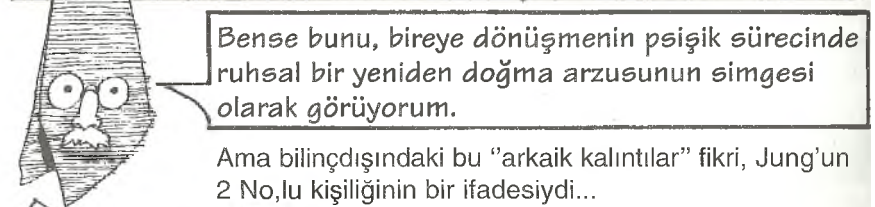
Jung ayrıca temel "ensest arzusu" görüşüne de karşıydı; Freud'un Oidipus Kompleksi kuramını destekleyen...

... çocukluk fantezisi, babayı öldürmeyi ve anneye sahip olmayı arzular.

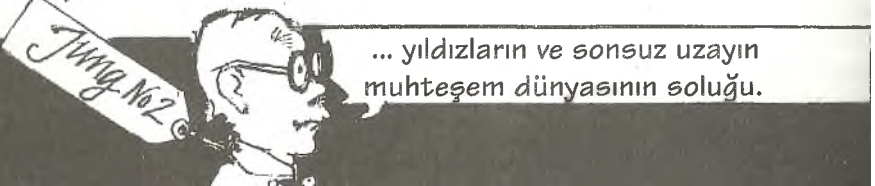

Freud ensest arzusunu, annenin tam anlamıyla içine girmek isteği olarak alır.

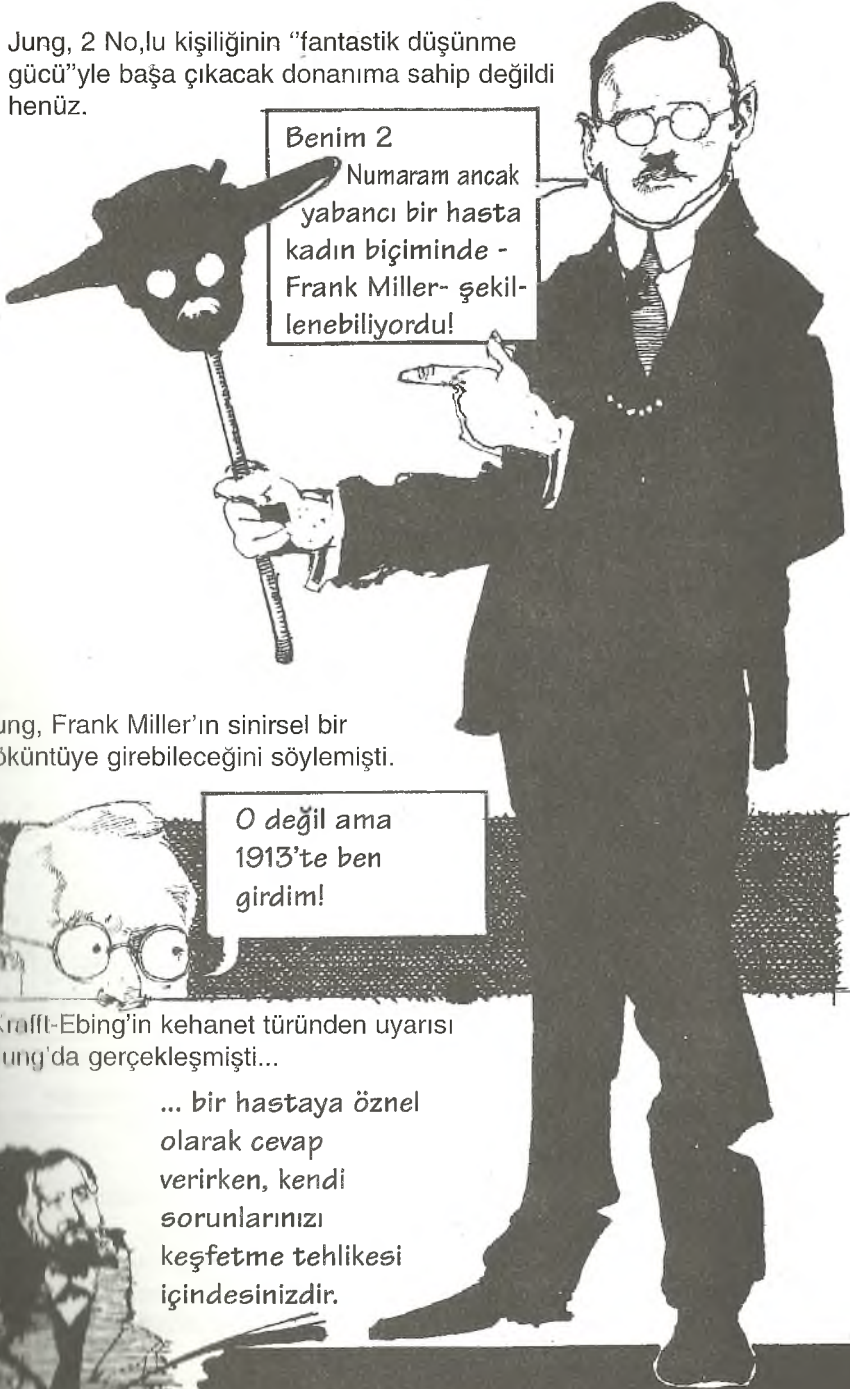
Bense bunu, bireye dönüşmenin psişik sürecinde ruhsal bir yeniden doğma arzusunun simgesi olarak görüyorum.

Ama bilinçdışındaki bu "arkaik kalıntılar" fikri, Jung'un 2 No.lu kişiliğinin bir ifadesiydi...

... yıldızların ve sonsuz uzayın muhteşem dünyasının soluğu.

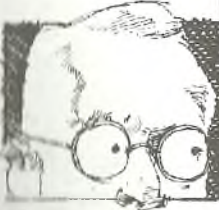
Jung, 2 No.lu kişiliğinin "fantastik düşünme gücü"yle başa çıkacak donanıma sahip değildi henüz.

Benim 2

Numaram ancak yabancı bir hasta kadın biçiminde - Frank Miller- şekillenebiliyordu!

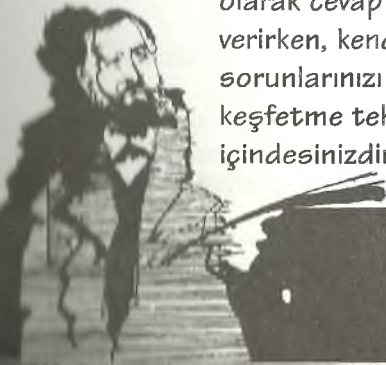
Jung, Frank Miller'in sinirsel bir çöküntüye girebileceğini söylemişti.

O değil ama 1913'te ben girdim!

Krafft-Ebing'in kehanet türünden uyarısı Jung'da gerçekleşmişti...

... bir hastaya öznel olarak cevap verirken, kendi sorunlarınızı keşfetme tehlikesi içindedir.

Nekyia veya Gece-Denizi Yolculuğu

Freud'la yolları ayrıldıktan sonra, Jung korkutucu bir yolculuğa çıktı: orta yaş bunalımına giden geçit. Mitoloji konusundaki araştırmaları, kahramanın tehlikeli bir Nekyia'ya (gece-denizi yolculuğuna) çıkması gerektiğini öğretmişti Jung'a. Bu kahramanlık yolculukları, güneşin günlük doğuşu ve batışı, "yaşam" ve "ölüm"...

Kimi zaman kahraman bir deniz canavarınca yutulur...

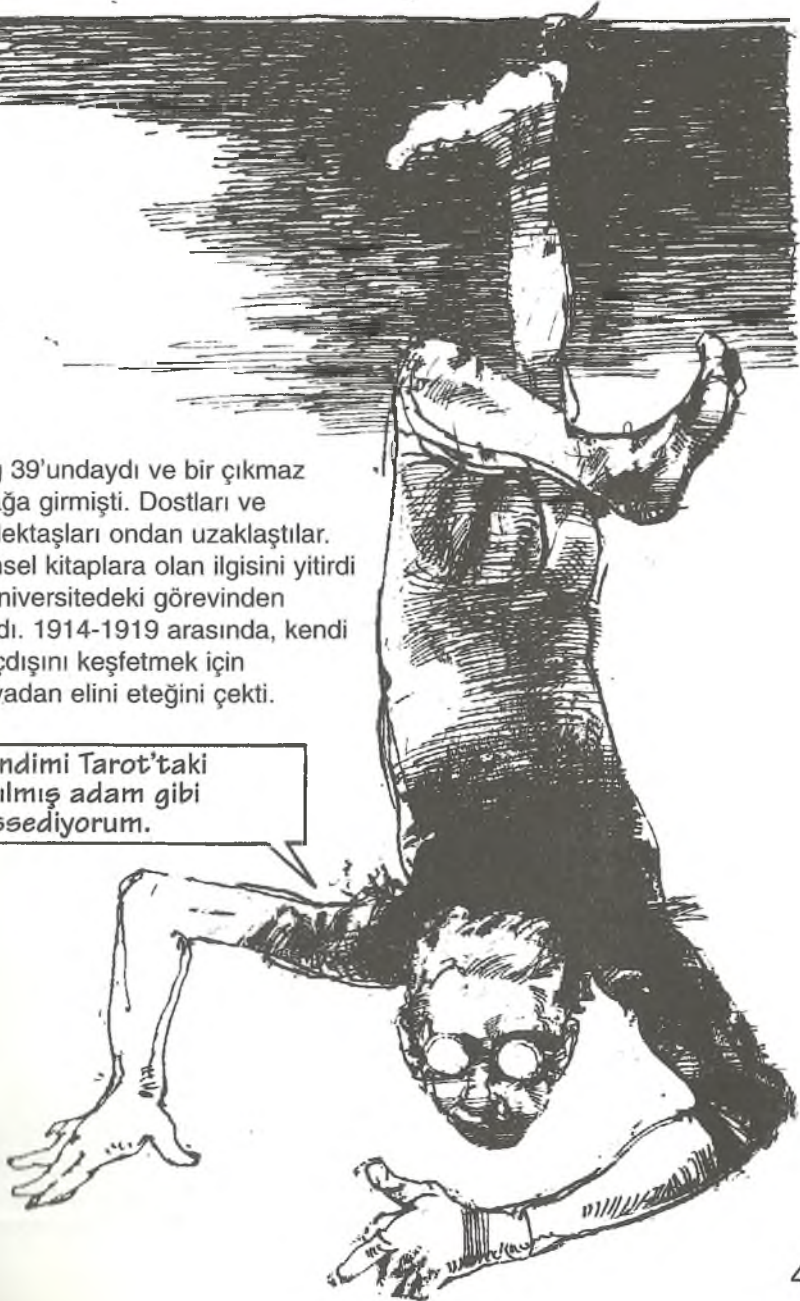
veya canavar, doymak bilmez bir kadın...

Bağlandığımız, ama bireysel var oluşumuzu kanıtlamak için kendimizi koparmamız gereken bilinçdışı anne imgemizdir bu. Kahraman, özgürleşmek için anneye (balinanın karnına) yeniden girmek zorundadır, çünkü ancak böyle bir yeniden girişle tekrar, fakat bu defa ruhsal olarak doğacaktır ondan. Böyle bir yeniden girişin, cinsel ensest arzusuyla hiçbir ilgisi yoktur.

Jung'un Miller teŝhisinde gördüğü aslında kendi bilinçdışı yolculuğuydu; tehlikeli bir yolculuktuktu bu. Denetlenmeyen bilinçdışının Brghzli sakinlerindeki etkilerini biliyorau: zihinleri karđı durulmaz bir delilik denizine boğulmuğu. Jung da benzer bir psikotik kğn eğiğindeydi.

Jung 39'undaydı ve bir çıkamaz sokağa girmiğti. Dostları ve meslektağları ondan uzaklağtılar. Bilimsel kitaplara olan ilgisini yitirdi ve üniversitedeki görevinden ayrıldı. 1914-1919 arasında, kendi bilinçdışını keğfetmek için dünyadan elini eteğini çekti.

Kendimi Tarot'taki asılmığ adam gibi hissediyorum.

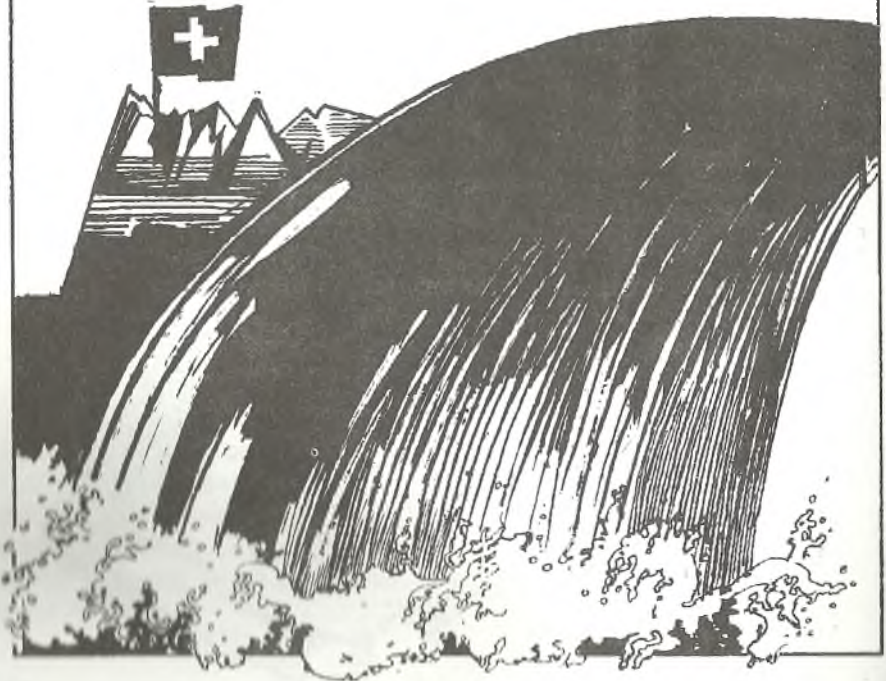
Yine Bir Taşta Yapayalnız

Yaşamım bana yabancı görünüyordu, tıpkı uzak bir dünyadan alınan haberler gibi.

1913 güzünde, çok güçlü bir hayal gördü.

“Kuzey Denizi ile Alpler arasındaki alçak toprakların tümünü örten dev bir dalga gördüm. Dalga İsviçre’ye ulaştığında, dağlar ülkemizi korumak için gitgide yükseldi. Korkunç bir felaketin gelmekte olduğunu fark ettim. Dev köpüklerde yüzen uygarlığın molozlarını ve binlerce boğulmuş bedeni gördüm. Ardından bütün deniz kana dönüştü.”

Bu düş, bir hafta sonra "bu tamamıyla gerçek ve çok yakında olacak" diyen bir sesin eşliğinde yinelendi. Bunu bir dizi benzer, meşum düşler birbirini izledi, ta ki donmuş bir arazide, bir ağaca rastladığı düşü gördüğü 1914.haziranına kadar.

Ağustos 1914'te Birinci dünya savaşı patladığı zaman, düşlerinin kişisel olmaktan öteye gittiğini anladı ve "kendi deneyiminin genel olarak insanlığın deneyimiyle ne ölçüde örtüştüğünü" öğrenmek ihtiyacını duydu.

Jung bundan sonra kendi bilinçdışını keşfetmek için bilinçli bir çabaya girişmeye karar verdi; çocukluğunda göl kıyısında taşlarla ev kurma oyununu oynadığı zaman yaptığı gibi fantezilerin ve imgelerin dalga dalga doğmasına izin verdi. Kendisini "kozmetik bir cehennemin kıyısında" bularak, "karanlık derinliklere gömüldü".

Bu, tıpkı aya yolculuk veya bomboş bir uzaya düşmek gibiydi. Ölülerin dünyasında olduğumu hissettim!

Burada İlyas ve Salome gibi İncil'deki kişilerle karşılaştı, konuştu; ama karşılaştığı en önemli figür Philemon olarak adlandırıldı.

Philemon uçarak bir düşte geldi bana. Elinde 4 anahtarlık bir deste taşıyan, bir kilidi açmaya hazır boğa boynuzlu yaşlı bir adamdı. Kanatları tıpkı yalıçapkınının kanatları gibiydi...

Jung, düşe anlam veremedi ve bu yüzden onu çizmeye başladı. Çizdikçe...

Göl kıyısında ölü bir yalıçapkını bulmuştum. Bu yıldırım çarpması gibi bir şeydi. Yakın çevremizde yalıçapkınları çok enderdi ve ondan sonra bir daha hiç ölü bir yalıçapkınına rastlamadım.

Yaşamı boyunca karşılaştığı pek çok rastlantıdan biriydi bu. Jung'un gözünde Philemon'un görüntüsüne gerçeklik vermişti. Onunla bahçede bir aşağı bir yukarı yürüyüşler yaparak felsefe tartıştılar.

Düşüncele
rimin
gerçekte
benim
olmadığını
mı söylü-
yorsun?

Tabii ki
sana ait
değiller.
Düşüncele
re, sanki
onları
kendi
başına
yaratmış
sın gibi
davranı-
yorsun.
Ama düşünce-
ler bir
ormanda-
ki hayvan-
lar veya
bir
odadaki
insanlar
gibidir...
Yoksa sen
onları da
mı
yaratmış
kanısında
sın?

Mitolojik-Şiirsel İmgelem

Philemon kimdir veya nedir? Psikiyatrik bakış açısından, Jung kendi kendine konuşuyordu ve Philemon bir fantezi, şizofrenlerde görülen hayaller ve seslere benzer psikotik bir semptomdu.

Onunla sanki gerçek-
mişçesine
konuşuyorsun.

Evet, o bana ruhsal yolumu
göstermek için gönderilen
hayalet guru'm.

Jung'un analitik psikoloji konusunda daha sonra yaptığı çalışmalar çerçevesinden bakılırsa, Philemon, bilinçdışı imgeler fonundan gelen, bir akıl hastasının kafasını ciddi bir biçimde karıştırabilecek, "ruhun arketipal (ilk örnek) imgesi" olarak adlandırılabilir. Fakat Philemon, akılcı çağımızda artık ortadan kaybolan, "mitolojik-şiirsel imgelem" kalıbıdır aynı zamanda. Bu tür imgelem her yerde var olmakla birlikte, hem tabu haline gelmiş hem de korkulan bir şeydir.

Dönüm noktası 1916 yazında geldi. Jung'un evinin tekinsiz olduğu açıldı; kızları hayaletler, oğlu ise düşünde şeytanın balık avladığını görmüştü. Güneşli bir öğleden sonraydı, evin ana kapısı açıldı ve kapı zili çalınca çınlamaya başladı.

Ansızın büyük bir hayaletler kalabalığı eve dolmuştu.

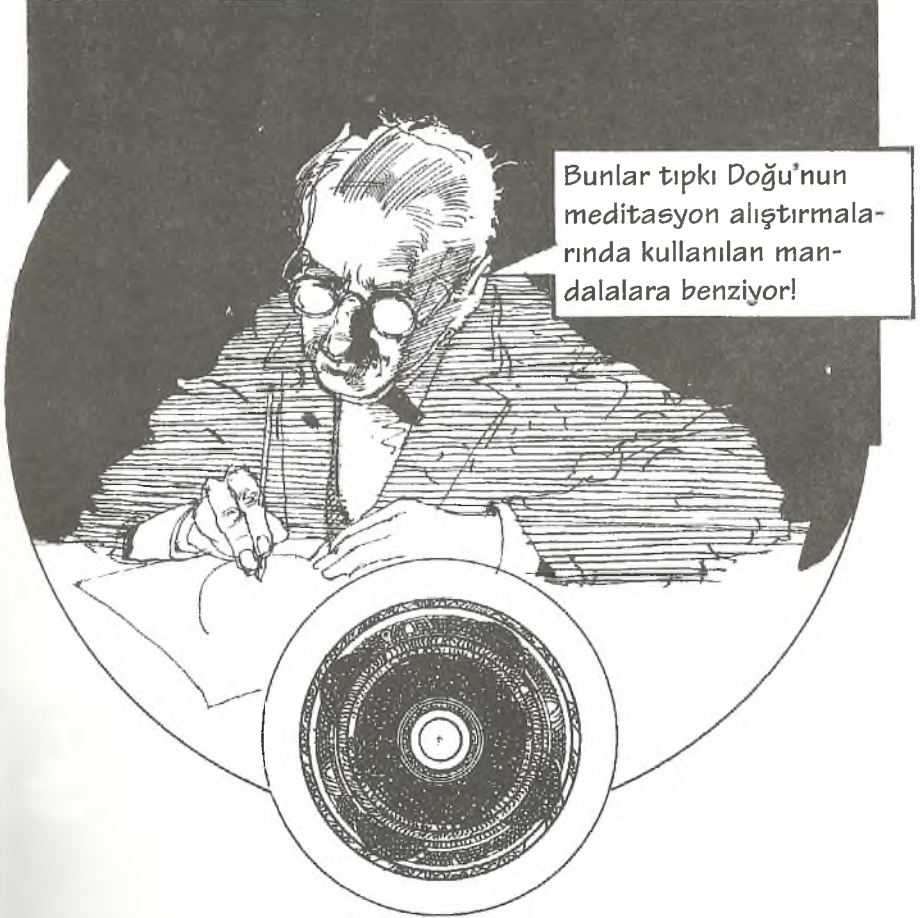
Aradığımız hiçbir şeyi bulamadığımız Kudüs'ten geliyoruz.

Jung yazmaya başladı ve yazdıkça bu hayaletler meclisi buhar olup kayboldu. Üç gün boyunca otomatik bir yazma sürecine girdi; ortaya çıkan eser Septem Sermons (Yedi Vaaz) oldu.

Jung, kuzininin seanslarına katıldığı öğrencilik günlerinde başladığı yere dönmüştü. Bu kez medyum Helene Preiswerk değil, Jung'un kendisiydi.

Mandala: Merkeze Giden Yol

Jung, yaşamının kalan yılları boyunca, bilinçdışıyla ilgili bu keşfinin kendisine getirdiği içgörülerini ifade etmeye çalıştı. Dünyaya her dönüşünde, Jung her sabah, gün be gün içsel durumunu yansıttığı anlaşılabilir küçük daireler çizmeye başladı.

Mandalanın her şeyi tek bir merkezi noktaya getirdiğini gördü. Bunu, psişik gelişimin hedefinin "merkeze, bireyleşmeye giden yol" olduğu şeklinde yorumladı. Mandalanın dairevi yapısı, ilerlediği sırada bireyin anlam duygusunu ve amacını taşıyan Öz'ü (nefsini), ister bilinçli ister bilinçdışı olsun, bireyin bütünselliğini simgeliyordu.

Bunun doğruluğunu yıllar sonra 1927'de gördüğü bir düşünceyi ona. Yağmur, duman ve sis içinde Liverpool'da -"yaşamın suyunda"- olduğunu gördü. Tam ortasındaki küçük bir adada, çiçek açmış çok güzel bir manolya ağacına rastladı.

Düşümü resmettim, ama niçin bu kadar "Çinli" gibi görüldüğünü merak ettim...

Çok geçmeden Richard Wilhelm, ona Çinli simyacıların çizimlerinden oluşan bir elyazması olan Altın Çiçeğin Esrarı'nı gönderdi; bu çizimler üzerine bir yorum yapmasını istiyordu.

Çin simyası, farklı kültürlerin eski sembol sistemlerinin altında yatan ortak psikolojik temeli görmemi sağladı.

Richard Wilhelm 1873-1930

İçgüdüler ve Arketipler (İlk Modeller)

Jung, akıl hastasının hayallerinin arkaik imge ve simgelerden oluşan kolektif bir fondan yararlandığını keşfetmişti. "Nekyia"sında bu imgelerle karşılaşması, bunların varlığını tümüyle doğruladı. Jung, böyle bir hafızayla bağlantılı olarak arketip terimini ilk defa 1919'da kullandı. Kişisel bilinç dışına ek olarak, iki ögeden, yani içgüdüler ve arketiplerden oluşan bir kolektif bilinçdışının var olduğunu ileri sürdü.

İçgüdüler, zorunluluktan kaynaklanan eylemleri yerine getiren tepilerdir. Kuşlardaki yuva yapma içgüdüğü gibi, biyolojik nitelikleri vardır. İçgüdüler, eylemlerimizi belirler. Gene de, Jung aynı şekilde algılamamızı düzenleyen doğal, bilinçdışı anlama tarzlarının da bulunduğunu ileri sürer: arketipler, yani tüm psikik süreçlerin kaçınılmaz belirleyicileri olan, doğuştan gelen "sezgi" biçimleri.

İçgüdülerin eylemlerimizi belirlediği gibi, arketipler de kavrayış tarzımızı belirler. Hem içgüdüler hem de arketipler kolektiftir, çünkü kişisel ve bireyselinde evrensel, kuşaktan kuşağa geçmiş içerikleri vardır ve birbirleriyle ilişkilidir.

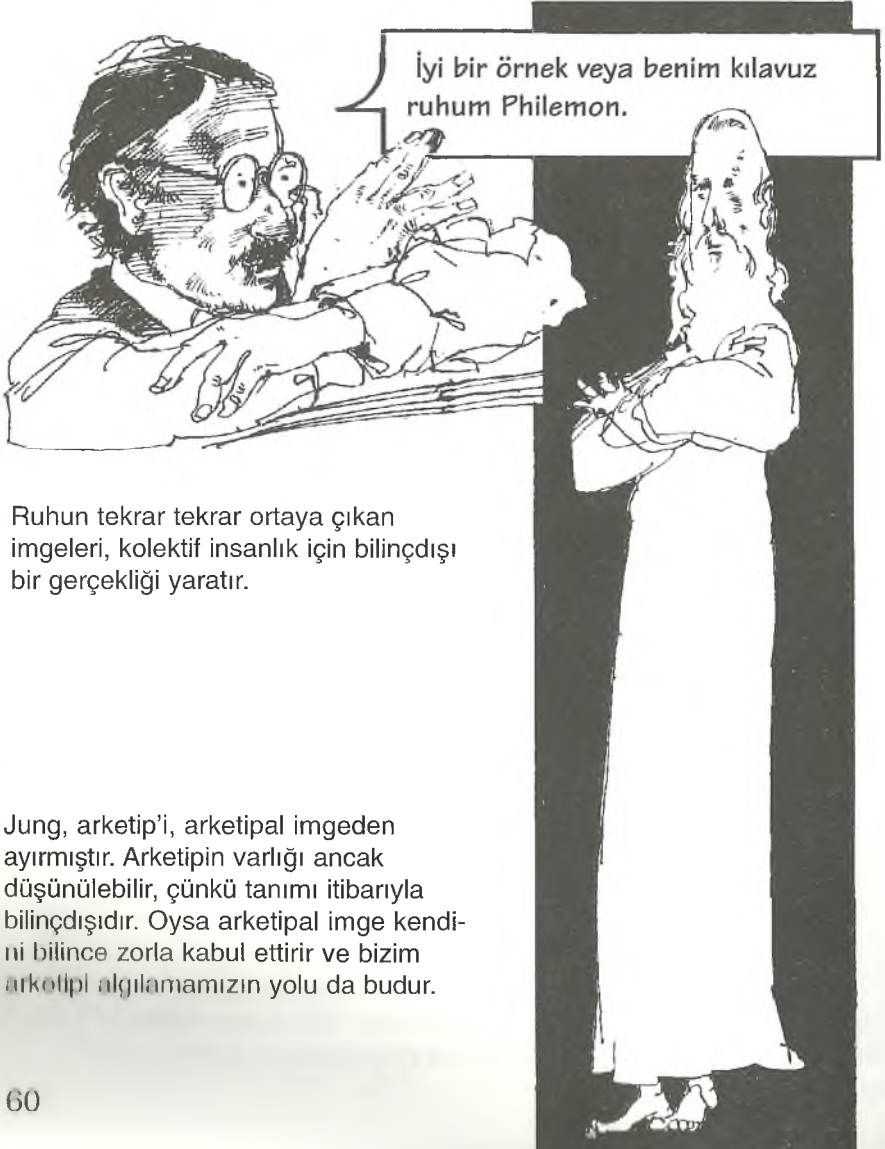
Bir durumu anlayış tarzımız (arketip), bizim harekete geçme tepimizi belirler. Arketip aracılığıyla bilinçdışı kavrayış, içgüdüün biçimini ve yönünü belirler. Öte yandan, harekete geçme tepimiz (içgüdü), bir durumu (arketipi) nasıl anlayacağımızı belirler.

Jung bu tavuk-yumurta ilişkisini kabul eder ve arketipi içgüdüün kendi kendini algılayışı, veya "içgüdüün otoportresi" olarak betimlemenin yönünde olacağını ileri sürer; tıpkı bilincin nesnel yaşam sürecinin içsel algılanışı olması gibi.

Arketipler ve İmgeler

Arketipler bizim insani deneyimimizde nasıl tanınır? Arketiplerin maddi bir varlıkları yoktur ve kendilerini sadece imgeler aracılığıyla ortaya koyarlar. Sözgelimi, bütün çağlarda ve kültürlerde, insanlık kendini 'Bilge Ruh' la ilişki içinde görmüştür. Bu kavrayışın en yaygın biçimlerinden biri, sayısız mit ve efsanede yer alan Bilge İhtiyar imgesidir.

Ruhun tekrar tekrar ortaya çıkan imgeleri, kolektif insanlık için bilinçdışı bir gerçekliği yaratır.

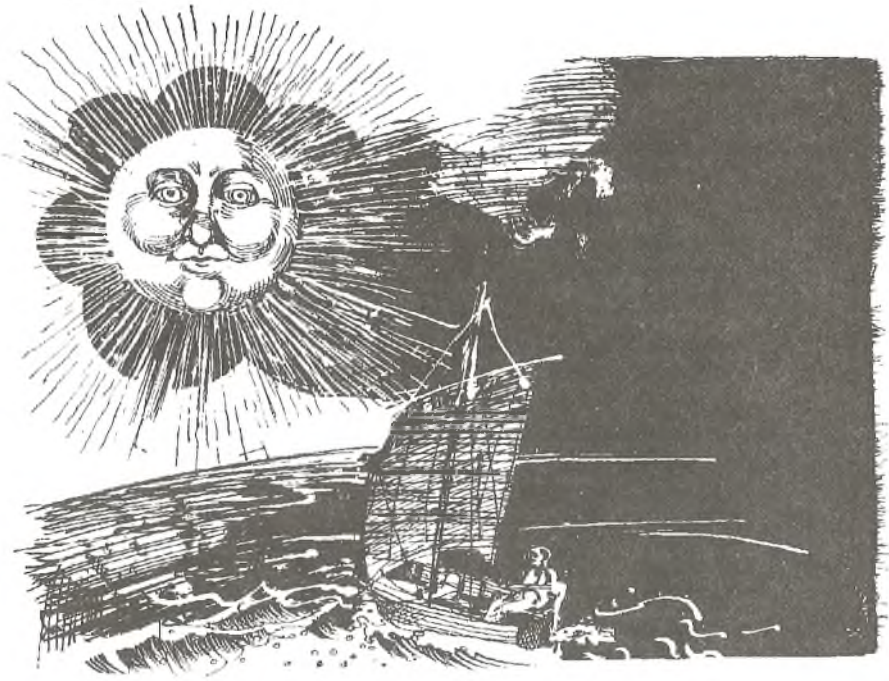
Jung, arketip'i, arketipal imgeden ayırmıştır. Arketipin varlığı ancak düşünülebilir, çünkü tanımı itibarıyla bilinçdışıdır. Oysa arketipal imge kendini bilince zorla kabul ettirir ve bizim arketipli algılamamızın yolu da budur.

Dolayısıyla arketipler, algılama tarzlarımız, kendilerini imgelerde hem gizlerler hem de ortaya koyarlar. Jung onları, kristalin ana sıvıdaki oluşumu sırasındaki eksensel (axial) sisteme benzetir. Arketipler, başlangıçta var olan (primordial) düşüncelerdir, ama soyut ilkeler değildir. Elektriksel olarak bir kutsallık duygusuyla yüklenmiş, ilahî niteliktedirler.

1925'te Afrika'da safarideyken, her şafak zamanı güneşin doğuşu sırasında bu ilahî duyguyu tattım.

Bilinçdışına Yolculuk

Güneşin doğuşuyla ilgili bu tür arketipal deneyimi, tarih boyunca tüm insanlık yaşamıştır. Ruh, ışığı arzular ve başlangıçtaki karanlıktan doğmak için bastırılmaz bir ihtiyaç duyar. Işığın geldiği an, Tanrı'dır - kurtuluşu ve başışlanmayı getirir.

Ama "Güneş, Tanrı'dır" demek, arketip süreçlerini -bilinçdışına doğru yolculuğu- lekelemek ve unutmak anlamına gelir.

Güneşin ölmesi ve yeniden doğmasını etkin bir biçimde yaşamak; işte arketipal süreç budur.

Jungçu Analizin Bazı Temelleri:

(1) Sembolik

Jung arketip sürecini analize nasıl uyguladı? Evli olmayan genç bir kadın ona başvurmuştu...

Kadın, sembollerde kendini ortaya koyan fantezilerle altüst olmuş durumdaydı.

... bir yılan güneşin çevresine kıvrılmıştı, iki ucu sivri bir kazma ve gömülü bir haç...

Bu sembollerin sözlük anlamları boştur. Asıl sorun sizin duygusal tepkilerinizdir.

Fakat ne anlama geldikleri hakkında en ufak bir fikrim yok...

Elbette yok, anlamları sizin bilinçli denetiminizden gizlenmiş

durumda. Semboller, sizin kendi bilinçdışı enerjiniz tarafından harekete geçirilen ipuçlarıdır.

Rahatsız edici bir sembolü, karanlık bir düşünce veya bir fantezi imgesini anlamlandırmaya çabalayan hasta, arketiplerin bilinçdışı anlamını serbest bırakır. Jung bunu aşkın işlev, yani önceden bilinçdışının kapsamında olanı bilince getirerek, ruhun sağlıklı dengesini onaran arketipal süreç olarak adlandırır.

(2) Aşkın veya Şifalı İşlev

Jung'a göre, terapinin sembolik ifade sürecine yaklaşımı indirgeyici değil, yapılandırıcı olmalıdır. Yapılandırıcı tedavi, hastanın kendi içgörülerinin bu sürece girmesi için yolu açmak anlamına gelir; bunun için genellikle hastan kendi sembolizminin mitolojiyle olan koşutluklarını görmesi sağlanır.

Ama Mısırlıların
yaklaşımının
gerisindeki amacı
görebiliyor
musunuz?

Sanırım yaralı adamı bir çeşit
ilahilik duygusuyla temasa
getiriyor, böylece adam tek
başınalık duygusuna kapılmıyor.

Tamamen öyle -Tanrı'yla aynı
tehlikeye göğüs geriyor- işte
beklenen de, bu bilginin onun için
şifalı bir etki yaratabileceği
umuduydu.

Jung'un yapılandırıcı uygulaması, bireyi "tanrılarla" -yani, bilinçdışının
kollektif arketipleriyle- yeniden bağlantılandırmaya, böylece şifalı aşkın
işlevi harakote geçirmeye yönelikti.

(3) Etkin İmgelem

Jung, hastalarını düşlerinden, fantezilerinden ve sembollerinden gelen imgeleri karşılaştıkları arketiplerle yeniden bağlantılandırmak için çok çeşitli yaklaşımlar ve teknikler kullandı. Psikanaliz, bilinçdışı aklı harekete geçirmek için hipnoz, otomatik yazma ve serbest çağrışımı kullanmıştı...

Bir düş imgesi veya sembolü, pek çok yolla yaratıcı bir biçimde ortaya konabilir...

Jung, etkin imgelem olarak tanınan bir yöntem geliştirdi. Bu, hastanın kendi psişik merkezini keşfetmesiyle doruğa ulaşan bir sağaltım süreciydi.

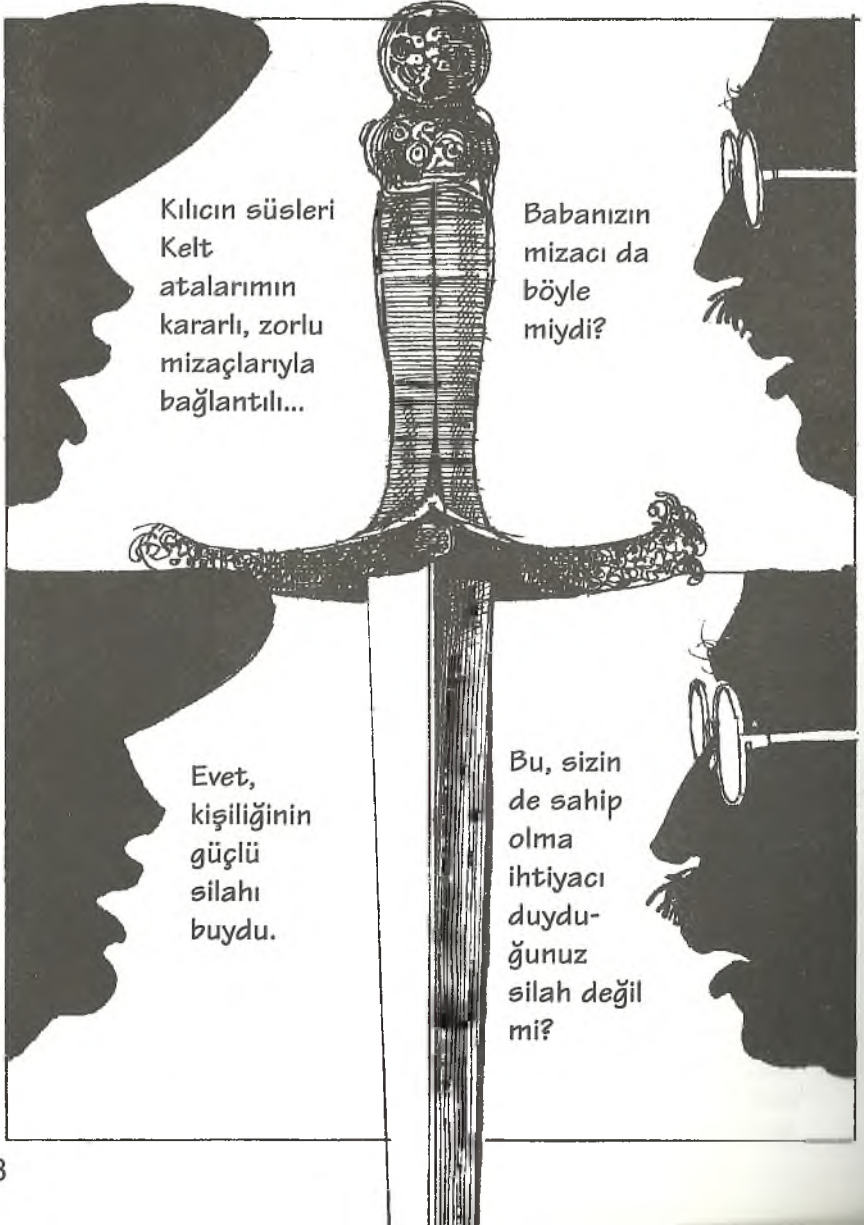
(4) Merkezleşme Süreci

Genç kadın bir düşünüyü anlattı...

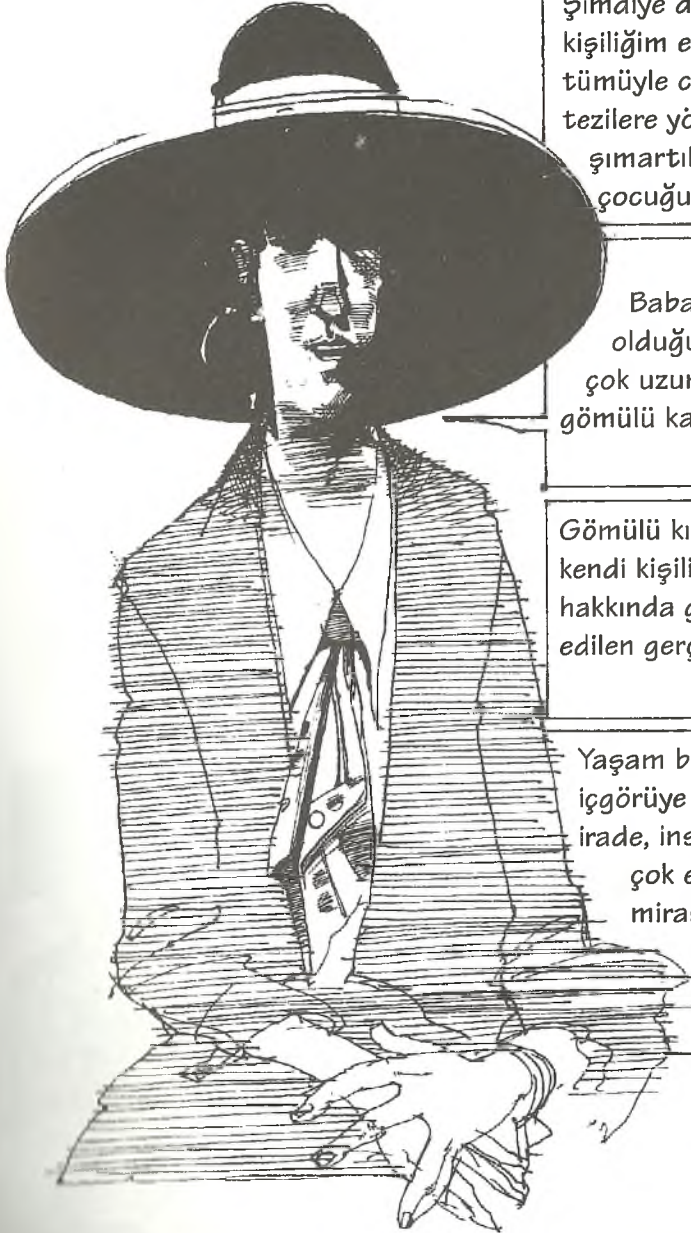

Etkin imgelem sürecinin tersine, bilinçdışından bağımsız olarak kendilerini ortaya koyan düşün sembolleri edilgindir. Sembol, düşü görenin kaybettiği veya bilmediği bir şeyi "ödünler" -fakat neyi? Çağrışım tekniği aracılığıyla, genç kadın düşünün kişisel bağlamına -babasıyla ilgili bir anıya- ulaşmıştı. Fakat daha fazlası gerekiyordu.

Freud'un analitik yorumu, kılıç simgesini açıkça cinsel olarak "baba kompleksi"nin, "penis kıskançlığı fantezisi"nin ödünlenmesine indirgerdi. Jung'un yapılandırıcı yaklaşımı ise, hem analistin hem de hastanın, tarihsel olarak mitlerde ve peri masallarında yer alan kılıç benzeri imgeleri çağrışımları aracılığıyla genişletme (amplification) tekniğine başvurur.

Hastanın kendi "silahı" -yapılandırıcı analiz yoluyla- kazılar yoluyla gün ışığına çıkarılmıştır. Artık hasta, Jung için mandala neyse, dört uçlu haç biçimli kılıcın da onun merkezinin sembolü olduğunu görebilmektedir.

Şimdiye değin,
kişiliğim edilgin,
tümüyle cinsel fan-
tezilere yönelik
şımartılmış bir
çocuğun kişiliğiymi.

Babamın kızı
olduğum gerçeği,
çok uzun zamandır
gömülü kalmıştı.

Gömülü kılıç, benim
kendi kişiliğimin gücü
hakkında göz ardı
edilen gerçek.

Yaşam bilgisine ve
içgörüyeye dayanan
irade, insan ırkının
çok eski bir
mirasıdır; tabii
benim de.

Düşler ve Hayaller

Tıpkı hayaller gibi düşler de, saklı bir arketipal anlam merkezinden dışarıya doğru yayılırlar. Jung hem düşlerin hem de hayallerin kehanet niteliğindeki anlamına değer veriyordu; tıpkı Emanuel Swedenborg'un 1759'daki telapatik hayali gibi.

1759 temmuzunun bir cumartesi günü Swedenborg, arkadaşlarıyla birlikte Stockholm'e 300 mil mesafedeki Gothenburg'da kalıyordu. Akşam saat 6 civarında tek başına dışarı çıktı, fakat yüzü sararmış ve dehşete kapılmış bir halde geri döndü. "Stockholm'de şu sıralar bir yangın çıktı," dedi, "ve hızla yayılıyor. Bir arkadaşın evi kül oldu, benimki de tehlikede." Saat 8'de, "Tanrı'ya şükür! Yangın, benimkinden üç ev ötede söndürüldü!"

Pazartesi ve salı günü kentten iki ayrı haberci geldi; bunlar Swedenborg'un yangın hakkındaki sözlerinin her bir ayrıntısını doğruladılar. Bunu nasıl bildiği kendisine sorulduğunda, Swedenborg şu cevabı verdi: "Bana melekler söyledi."

Swedenborg'un vizyonu, zaman ve uzamın olağan kurallarına karşı geliyor ve doğrudan doğruya kolektif bilinç dışına dayanıyordu.

Jung, tıpkı çeşitli gelecektek haber verme sistemleri gibi düşlerin de psişik gerçeklikleri ortaya koyduğuna ve zaman zaman peygamberce bir içgörü sağladığına inanıyordu.

İster bir düşünce, ister imge veya hayal, bilinçdışından doğan ne olursa olsun, psişik bir gerçeklik yaratır. Bu, psişik bir gerçeklik durumudur. Düşler veya etkin imgelemdeki görüntüler -veya Philemon gibi ruhlardan- yalnızca hayal veya fantezi değildir.

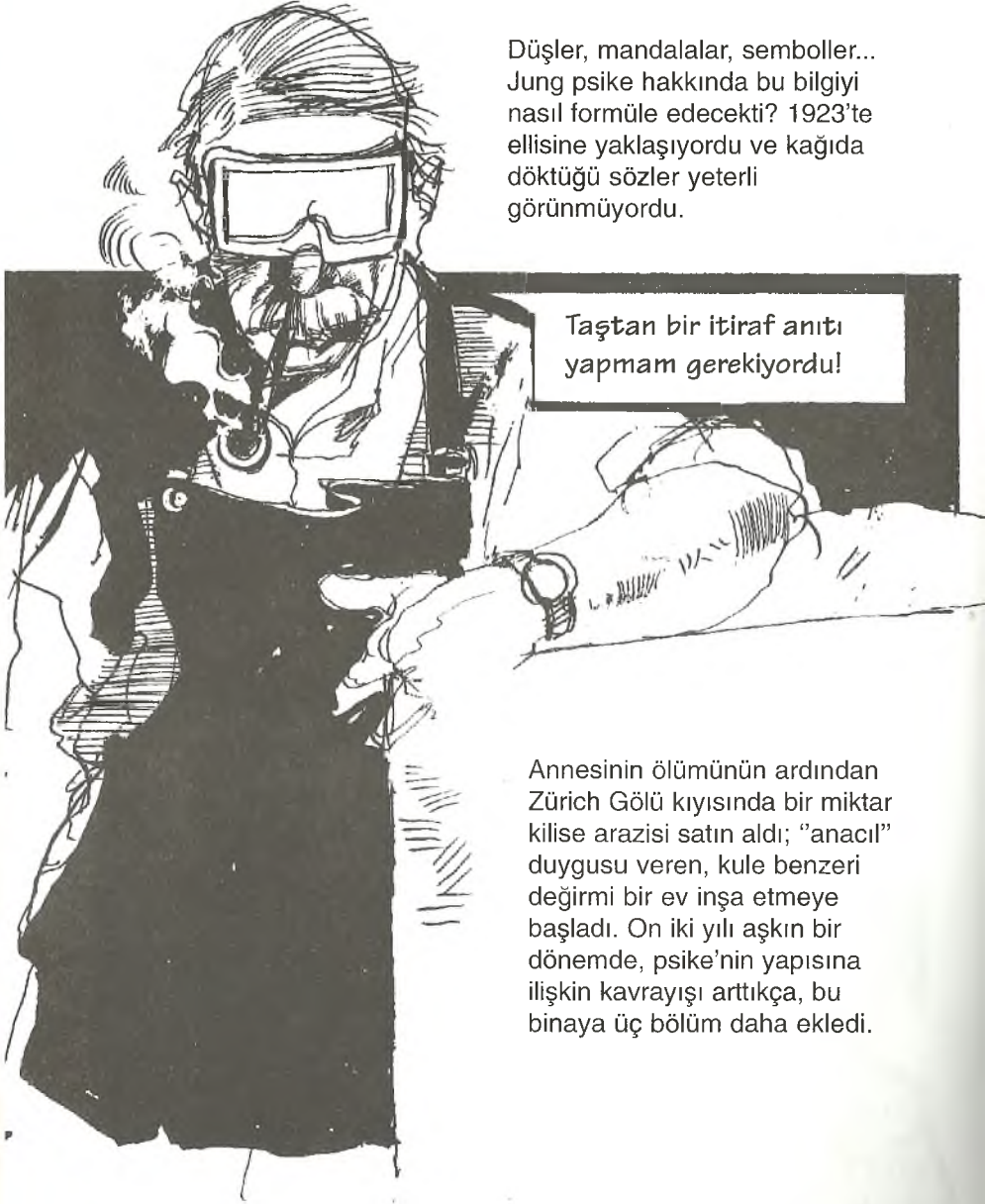
Bir hayal nedir?

Psike (ruh) için hayal olarak adlandırabileceğimiz bir şey mevcut mudur? Psike, bizim gerçeklik kategorilerimizle ilgilenmez. Psike için işleyen her şey gerçektir.

Jung, psişik gerçeğin doğasını keşfetmek için, analitik psikolojisini işte bu "işlerlik" temelinde geliştirdi.

Yapı Taşları

Düşler, mandalalar, semboller... Jung psike hakkında bu bilgiyi nasıl formüle edecekti? 1923'te ellisine yaklaşıyordu ve kağıda döktüğü sözler yeterli görünmüyordu.

Annesinin ölümünün ardından Zürih Gölü kıyısında bir miktar kilise arazisi satın aldı; "anacıl" duygusu veren, kule benzeri değirmi bir ev inşa etmeye başladı. On iki yılı aşkın bir dönemde, psike'nin yapısına ilişkin kavrayışı arttıkça, bu binaya üç bölüm daha ekledi.

... Bollingen Evi

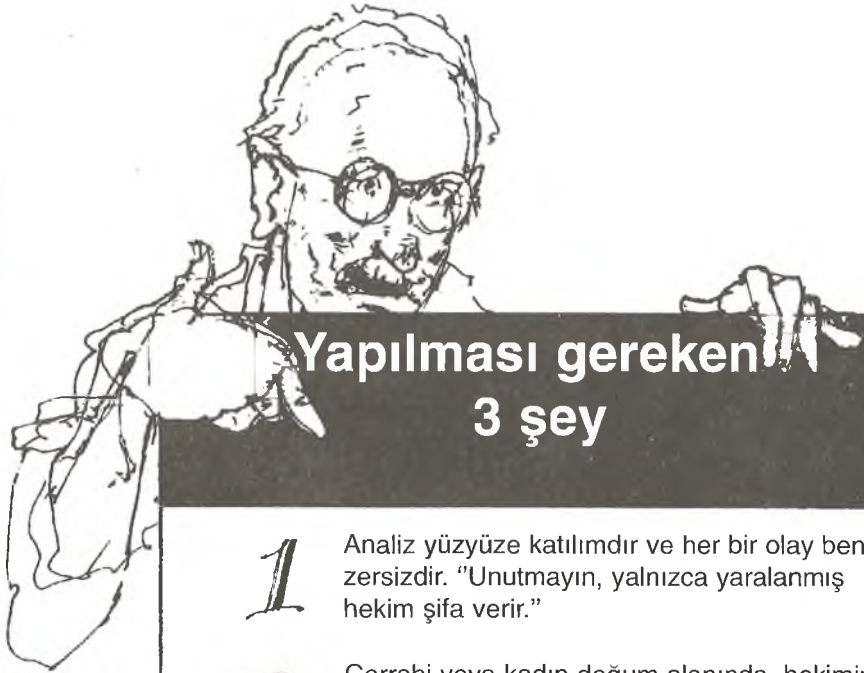
Bollingen, içinde bulunduğu ölüm sessizliğiyle Jung'un ruhsal sığınağına dönüştü. Elektrik ve akarsuyunun olmayışı, Jung'a doğa ve "2 Numara"sı, "annenin yaşlı oğlu" ile temas halinde olma duygusu veriyordu.

Orijinal bina, kendi içedönüşünü yansıtacak biçimde alçaktı ve çömelmiş gibi bir görünümü vardı. Ama seksenine ulaştığı 1955'te, karısının ölümünden sonra ikinci bir katı ekleyecek kadar güvenli hissetti kendini. Bu, "ileri yaşta başarılı bir bilinç genişlemesi", öz gelişmesini tamamlayıp ölüme doğru ilerlerken, taştan yeniden doğmaya benzer bir duyguyu temsil ediyordu.

Jung'un Analitik Psikoloji Uygulaması

Jung psikanalizden ayırmak için kendi yöntemini, Analitik Psikoloji olarak adlandırmıştı. Geniş bir hasta kitlesi onun çevresinde toplandı ve bunların çoğu birer analist olmak için ondan eğitim aldılar. Jung öğrencilerini yöntemlerin herhangi birine bağımlı kalmamaları konusunda uyarıyordu.

Yapılması gereken 3 şey

1 Analiz yüzyüze katılımdır ve her bir olay benzersizdir. "Unutmayın, yalnızca yaralanmış hekim şifa verir."

2 Cerrahi veya kadın doğum alanında, hekimin ellerinin temiz olması kuralı kabul edilmiştir. "Öyleyse kendinizin de nevrozlardan 'temiz'lenmiş olduğunuzdan emin olun."

3 Jung, terapistler için eğitici bir analizin gerektiğini savunan ilk psikanalist oldu -ve hatta denetlemenin bir tür "anne veya baba günah çıkartıcısı" gibi, devam edip gitmesi gerektiğini savundu. "Papa'nın bile bir günah çıkartıcısı var."

Yapılmaması gereken 3 şey

Terapinin amacı geriye değil ileriye gidiştir. Bunun anlamı, hastanın mevcut konumunun bilinçli tutumu üzerinde odaklaşmaktır.

1 Çocukluk anılarının peşinden koşmayın.

Nevrotiklerin geçmişin ve kendine acımanın pisliklerinde yuvarlanmaktan çok sevdikleri başka bir şey yoktur.

2 Ruhsal olayları unutmayın.

Orta yaş bunalımının ardından analize girenlerin çoğu, yaşamlarının ilk yarısında ruhsal olayları göz ardı etmelerinden dolayı böyle yapar.

3 Hastanın kişisel gizli öyküsünü unutmayın.

Hastanın, anlatılmamış ve kimsenin bilmediği bir öyküsü vardır. Bu sırdır. Onun karşısında darma-dağın olduğu kayadır.

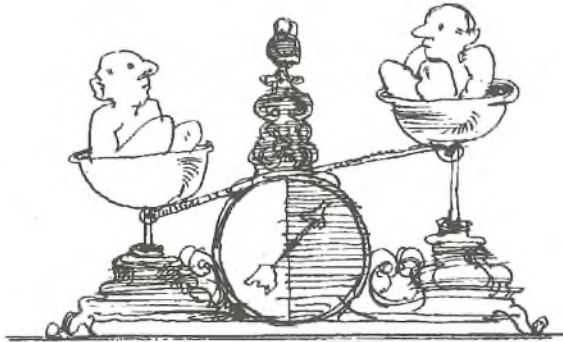
Psike'nin (Ruh) Yapısı

Jung'un analitik psikolojisi psike'nin "yapı"sı ve "dinamik"iyle ilgilendir. Jung'un psike ile kastettiği, bilinçli ve bilinçdışı bütün varlığımızdır. Psike, yaradılıştan erekçi veya teleolojiktir; büyümeyi, bütünlüğü ve dengeyi arar. Psike, Jung'un Öz (nefis) kavramından ayrılır; öz, psike'nin yöneldiği hedefi temsil eder.

Psike, bilinçlilik ve bilinçdışına bölünmüştür; ikincisi bilinçli tutumu ödünlemeyi sağlar. Her ne zaman bilinçli tutum aşırı tek yanlı olursa, onun bilinçdışı karşıtı kendisini otonom (özerk) bir biçimde ortaya koyar. Bunu güçlü düşler ve imgeler yoluyla içten yapar veya bir hastalığa dönüşür.

Bilinçdışı bir unsur, sık sık hiç yoktan dışsallaştırılabilir ve ortaya çıkabilir, buna yansıtma denir. Bu, âşık olmak veya birinden nefret etmek gibi başka bir kişiye veya duruma karşı aşırı duygusal tepkileri getirir. Bu gibi güçlü duygusal tepkiler, bilinçdışı bir içeriğin bilince çıkmak, patlamak içi fırsat kolladığını gösterebilir, ama yalnızca dışsallaştırılmış, veya başka bir kişiye yansıtılmış olarak ortaya çıkabilir. Sevdiğimiz veya nefret ettiğimiz başka bir insan değil, kendimize ait olan ve karşımızdaki kişiye yansıttığımız parçamızdır.

Psşik enerjinin yönünü belirlemek, analistin görevinin kilit parçalarından biridir; Jung, bu tür analize yardımcı olacak bir dizi psikolojik tip geliştirmiştir.

Psikolojik Tipler: (1) İki Tutum

Jung, psişik enerjii herkeste değişen derecelerde bulunan iki temel tutuma -dışadönük ve içedönük- böldü.

DİŞADÖNÜK

Dışadönük bir tutum, dışarıdan güdülenir ve dışsal, nesnel etkenler ve ilişkilerle yönlendirilir.

Psiişik enerji dışarıya,
dünyaya doğru akar.

İÇEDÖNÜK

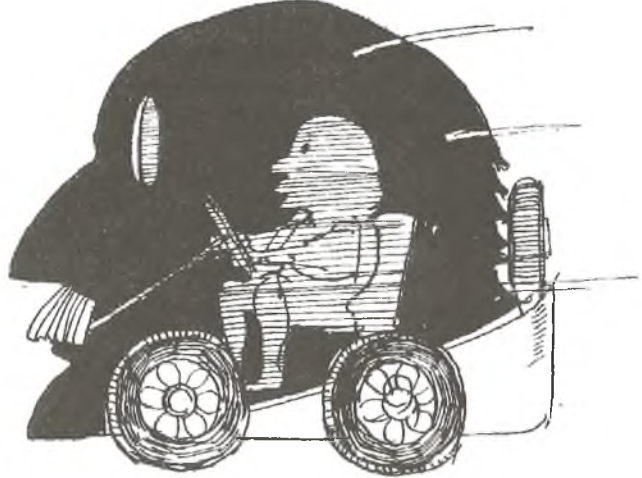
İçedönük bir tutum içerden güdülenir ve içsel, öznel etkenlerle yönlendirilir.

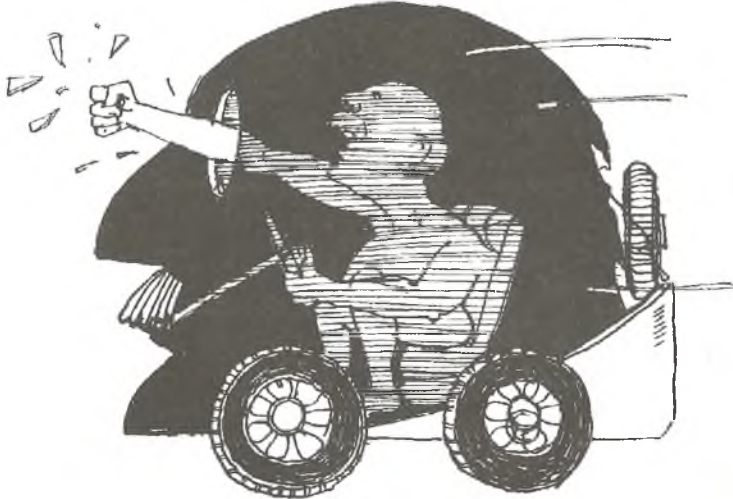
Dünyadan enerjiyi
içeriye çeker.

Bu tutumları, Freud ve Jung'daki felsefelerin çatışmasında görebilirsiniz. Dışadönükler ile içedönükler bir diğerini yanlış anlamak ve saymamak eğilimindedir.

Dışadönüklük ile içedönüklük karşılıklı olarak birbirini dışlar. Eğer bunlardan biri alışılan bilinçli tutumu oluşturmuşsa, öteki bilinçdışına dönüşür ve ödünleyici bir tarzda işlemeye başlar.

Eğer bilinçli tutum çok yerleşirse, bilinçdışı tutum "bastırılanın yüzeye fıskırması" şeklinde patlayacaktır.

Jung'un sınıflaması öylesine etkili olmuştur ki, "dışadönük" ve "içedönük" terimleri artık gündelik dilin bir parçası haline gelmiş durumdadır. Bunları toplumsal davranışın tanımlanabilen biçimlerini betimlemek için sık sık kullanırız.

(2) Dört İşlev

Bu iki tutumun yanı sıra, Jung dört işlevsel tip oluşturmuştur: Mandala'yı andıran dört parçalı yapı veya quaternity (dörtlü takım).

Doğada dört mevsim ve pusulada dört yön var...

Ve eski Yunan tıbbı, 4 tip insan mizacı veya tabiati belirlemiştir.

Öfkeli

Melankolik

Hipokrat

Sıcak kanlı

*Soğukkanlı
M.Ö. 5. yüzyıl
sonları*

4 niteliğe dayanan

Sıcak

Soğuk

Kuru

Islak

Ve 4 unsur

Ateş

Toprak

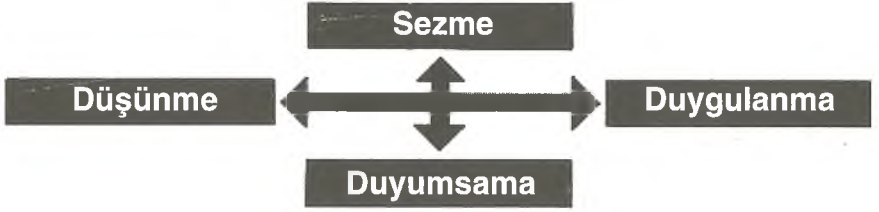
Hava

Su

*Empedokles
M.Ö. 5. yüzyıl
ortaları*

Jung, "dörtlü takımların" psike'nin karakterini betimlemek için de kullanılabileceğini düşündü.

Jung, psike'nin iki karşıt çiftte kümelediği dört işlevi olduğunu ileri sürdü.

Duyumsama	Size bir şeyin var olduğunu anlatır.
Düşünme	Onun ne olduğunu anlatır.
Duygulanma	Onun iyi mi kötü mü olduğunu anlatır.
Sezgi	Nereden geldiğini ya da nereye gittiğini anlatır.

Düşünme ve duygulanma akılcı olarak adlandırılır, çünkü her ikisi de deneyimi değerlendirir.

Duyumsama ve sezgi akıldışıdır, çünkü her ikisi de bir algılama eylemine bağlıdır, fakat bu eylemi değerlendirmez.

Bir bireyin yaradılıştan gelen bilinçli yönlenimi bu dördünden birine doğrudur.

Eğer bu benim üstün veya en farklılaşmış işlevimse...

Öyleyse ödünleme ilkesi aracılığıyla, onun karşıtı da bilinçdışı olacaktır...

O zaman bu benim farklılaşmamış işlevim olacaktır.

Diğer iki işlevin, kısmen bilinçli veya yardımcı işlevler olarak geride kalması, üstün işleve hizmet edebilir.

Bastırılanın Geri Dönüşü

Aşırı gelişmiş düşünme tipi, dengelenmemiş ruh halleri veya bunalımlara maruz kalabilir.

Duygulanma-tipindeki bir erkek çocuk, düşünme-tipindeki bir baba tarafından düşünme özellikleri geliştirmeye zorlanabilir, ki bu da yaşamın daha ilerki yıllarında bunalımlara ve mutsuzluğa yol açar.

Bastırılan duygular dönüşümce (hysteria) olarak geri döner. Bastırılan duyumlar fobilerde, zorlanmalarda ve takıntılarda kendini ortaya koyar.

Bu nedenle zihinsel ve fiziksel sağlık şunlara dayanır:

A İhmal edilen işlevi geliştirmek

B Dengeli bir kişiliğe ulaşabilmek için kişinin içinde 4 tipin birden yaşadığının farkına varmak.

Sekiz Psikolojik Tip

Jung, iki tutum ile dört işlevi birleştirdi ve sekiz psikolojik tip yarattı. Kişinin bu tipler içindeki yerini belirlemek, analiste bir bireyin dünya görüşü ve değer sistemini daha iyi anlamak olanağını verir. Tipler kişiliği betimler ve çok sık olarak da meslek ve eş seçimini belirler.

1. Dışadönük Düşünme

Örnekler: bilim adamları, iktisatçılar

Doğa yasalarını keşfediyoruz.

Charles Darwin

... ve kuramsal formülasyonlar yaratıyoruz

Karl Marx

Bunlar, kendilerini ve başkalarını, yerleşik kurallar ve ilkelere yöneltirler. Gerçeklik, düzen ve maddi olgularla "ilgili"dirler.

2. İçedönük Düşünme

Örnekler: felsefeciler

Düşünme nedir?

Ludwig Wittgenstein

Bunlar sorular formüle eder ve kendi var oluşlarını anlamaya çalışırlar. Dünyayı göz ardı ederler, kendi düşüncelerine gömülmüşlerdir.

3. Dışadönük Duygulanma

Örnekler: Talk şovcular, yıldızlar

Alışılmış olana uygun, zamana ve çevreye iyi uyarlatabilen bu kişiler, kişisel ve toplumsal başarıyla ilgilenirler. Değişebilme ve modaya uyabilme özelliğine sahiptirler.

İlişkilerimiz hızlı başlayıp hızlı biter.

Frank Sinatra

Huysuz, duygusal ve şaşırtıcı olabiliriz.

Madonna

4. İçedönük Örnekler:

Keşişler, rahibeler, müzisyenler

Onlara ulaşamaz, ama uyumlu ve kendine yeterli görünürler. Şiir ve müzikle ilgilenebilirler. Verdikleri izlenim, "yavaş atın çiftesi pek olur" yönündedir.

Bizler gizem ve muamma doluyuz.

Chopin

... ve sizler karşı cinse mensup güçlü dışadönük kişileri cezbedersiniz.

5. Dışadönük Duyumsama:

Örnekler: inşaatçılar, spekülâtörler

Dışsal gerçeklere odaklanırlar, pratiktirler, hislerine yenik düşmezler ve dünyayı olduğu gibi kabul ederler. Yaşamın tadını çıkarırlar, ama duyumsamaları onlarda kötü alışkanlıkları, gırtlaklıkları ve zorlanmaları besleyebilir.

5 duyu aracılığıyla zevk peşinde koşarız!

Kazanova

6. İçedönük Duyumsama

Örnekler: uzmanlar, estetler

Duyum izlenimleriyle beslenirler ve kendi iç duyularlarının derinliklerine dalmışlardır. Eştetiktirler, genellikle pek kendini beğenmiş ve akıllı değildirlir.

Kendi görüşümüzü ve yaratıcılığımızı ifade etmekte güçlük çekebiliriz.

Estet

7. Dışadönük Sezgi

Örnekler: Halkla ilişkiler uzmanları, serüvenciler

Bilinçdışı içgörü, onların gelecekteki yeniliklerin kokusunu almalarını sağlar. Makinelerdeki, örgütlerdeki sorunları ortadan kaldıran, genellikle karizmatik liderlerdir, ama aman vermez serüvencilik onları uzun süreli istikrardan alıkor.

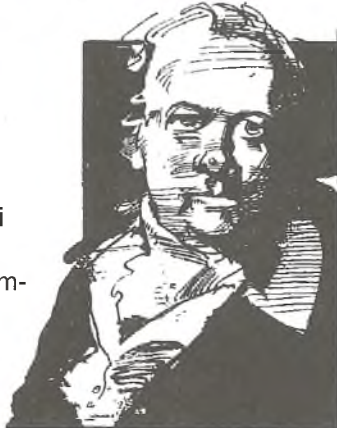
Projelerimiz veya ilişkilerimiz düzensiz ve karışık olmaya eğilimlidir.

Robert Maxwell

8. İçedönük Sezgi

Örnekler: mistikler, şairler

İçsel bir görüntü peşindedirler, hayalcidirler, genellikle medyumluk yetenekleri vardır. Kendilerini benzersiz, esoterik deneyimle mücadele eden anlaşılammış dâhiler olarak görürler.

Başkaları bizi huysuz kişiler olarak değerlendirebilir.

William Blake

Farklı tipler sıklıkla birbiriyle birleşebilir. - Kişinin alt işlevine önem verip vermemesine bağlı olarak, her biri bilinçdışı düzeyde olur bu birleşmeler.

Karşit tipler birbirlerini aşağı itebilirler ve tamamlayıcı birleşmeler, bireysel psikik bütünlüğün çözümü olamaz.

Aynı tipler arasındaki evlilikler, üstün işlevi iki katına çıkarabilir ve alt işlevin yıkıcı gücünü artırabilir.

Jung, tipolojilerin herhangi bir insanın benzersiz karmaşıklığını ifade edemeyeceğinin farkındaydı. İnsanlar, uzun gözlemleri ve çözümlenmeleri gerektiren, bir tipler karışımıdır. Bir bireyin, yaşamının değişik evrelerinde tip değiştirmesi de mümkündür. Ama tipler, bireyin arketipal figürlere karşı nasıl tepki vereceğini betimlemede kullanışlı birer kalıp oluşturur.

Dört Arketipal Figür

4 Arketipal Figür ile ilgili olan psikolojik tipler, psişik enerjinin geniş dinamiklerinin bir parçasıdır. Çiftler halinde beraberce hareket eden bu figürlerden bir tanesi bilinçlidir ve bilinç dışı karşıtı tarafından ödünlenir.

Çift 1: Ego ve Gölge

Jung öğrencilik günlerinden bir düş hatırlıyordu. Sisli ve rüzgârlı bir gecede...

Işığımın rüzgârdan sönmemesi için çabalıyordum...

Devasa kara bir gölge beni izlemeye başladı...

Işığımın yol açtığı benim kendi gölgem!

Işık ve gölge, Jung'un kendi 1 ve 2 Numaralı kişilikleriydi. Jung bunları daha sonraları bağlantılı arketipal figürler, yani Ego ve Gölge olarak tanımlıyacaktır.

Ego, korunması ve beslenmesi gereken, bilincin kırılğan, paha biçilmez ışığıdır.

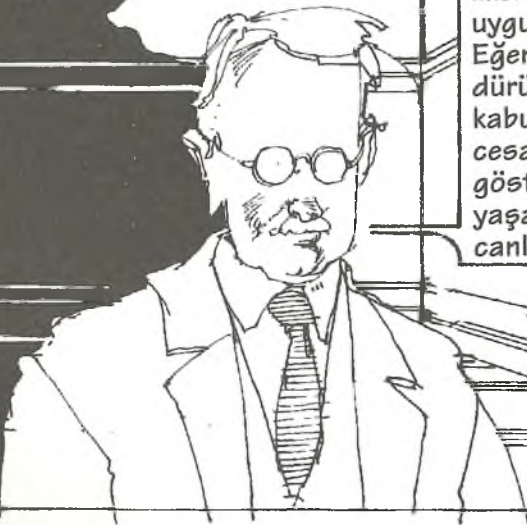
Analizde atılması gereken ilk adımlardan biri, hastanın "Ego-Gölge" ilişkisinin farkına varmasını sağlamaktır. Gölge daima aynı cinsiyettendir.

Ego, sizin amaç ve kimlik duygunuzdur.

Sağlıklı bir ego, psike'nin bilinçli ve bilinçdışı öğelerini düzenler ve dengeler. Zayıflamış bir ego, bireyi kaotik bilinçdışı imgelerce yutulma tehlikesi içinde, "karanlığa" atar.

Ya Gölge? O bizim "karanlık yüzümüz"dür; Gölge'yi karakterize eden, egonun başkalarından saklamayı istediği, alt, uygarlaşmamış veya hayvanî nitelikleridir.

Tümüyle kötü olmasa da, ilkel ve uygunsuzdur. Eğer dürüstçe kabullenme cesaretini gösterirsek, yaşamımıza canlılık katar.

Ego ve Gölge, hepimizin içindeki klasik "iyi ve kötü" bölünmesi, Dr. Jekyll ve Mr. Hyde'da kişiselleşmiştir. Ego sıkıştığı zaman, Mr. Hyde psikik sağlık için gerçek bir tehlikeye dönüşür. Bu nasıl olur?

Bilincin merkezi olmakla birlikte, ego, bireyleşme sürecinin nihai hedefi, kişiliğin bütünlüğü olan Öz ile (nefis) karıştırılmamalıdır.

Öz ile (Nefis) özdeşleşen Ego, tehlikeli bir biçimde gururla şişer.

Şişirilmiş bir Ego kendi irrasyonel Gölge'sini diğerlerine yansıtır ve onları kötülükle özdeşleştirir.

Hitler'in Nazi Almanyası'nın kitle psikozu ve gaddarca soykırım uygulamaları, Germen Ego'sunun "saf Aryan ırkı"yla özdeşleştirilerek şişirilmesi ve kendi Kolektif Gölgesini Yahudilere yansıtmasından kaynaklanmıştır.

Hasta birey, Jungçu analizin ilk evrelerinde "Gölge'yle ilk karşılaşmasında" bir bunalımla yüz yüze gelir. Gölgesini tanıdıkça ve yansıtılardan vazgeçtikçe, Ego'sunu daha da tehlikede hisseder.

"Bunu onlar yaptılar, onlar hatalı, onlarla savaşmak gerek" sözlerini daha az söyledikçe, kendim için daha ciddî bir sorun haline geliyorum!

Dünyada yanlış olan her şeyin kendi içinde olduğunu anlamaya başladın. Kendi Gölge'ne baş etmeyi öğren; böylece dünya için gerçek bir şey yapacaksın.

Kolektif Gölge

Psike yalnızca bireylerle sınırlı olmayıp, bireydekiyle aynı şekilde yapılanmış kolektif bir doğaya da sahiptir. Kolektif psike, "Zeitgeist", veya çağın ruhunu oluşturur.

Kolektif psike Gölge'sinin bir örneği Nazi Almanyası'dır. Ama bu her türlü kitlesel hareket, eğilim veya toplulukta da görülebilir. Futbol maçındaki kalabalık, Gölgesini yayan -denetimsiz holiganizm- bir kolektif egodur.

Kollektif Gölge bilimsel bir olayla da yayılabilir. İlk atom bombası Alamagordo çölünde patlatıldığı zaman Oppenheimer onu şöyle tanımlamıştı:

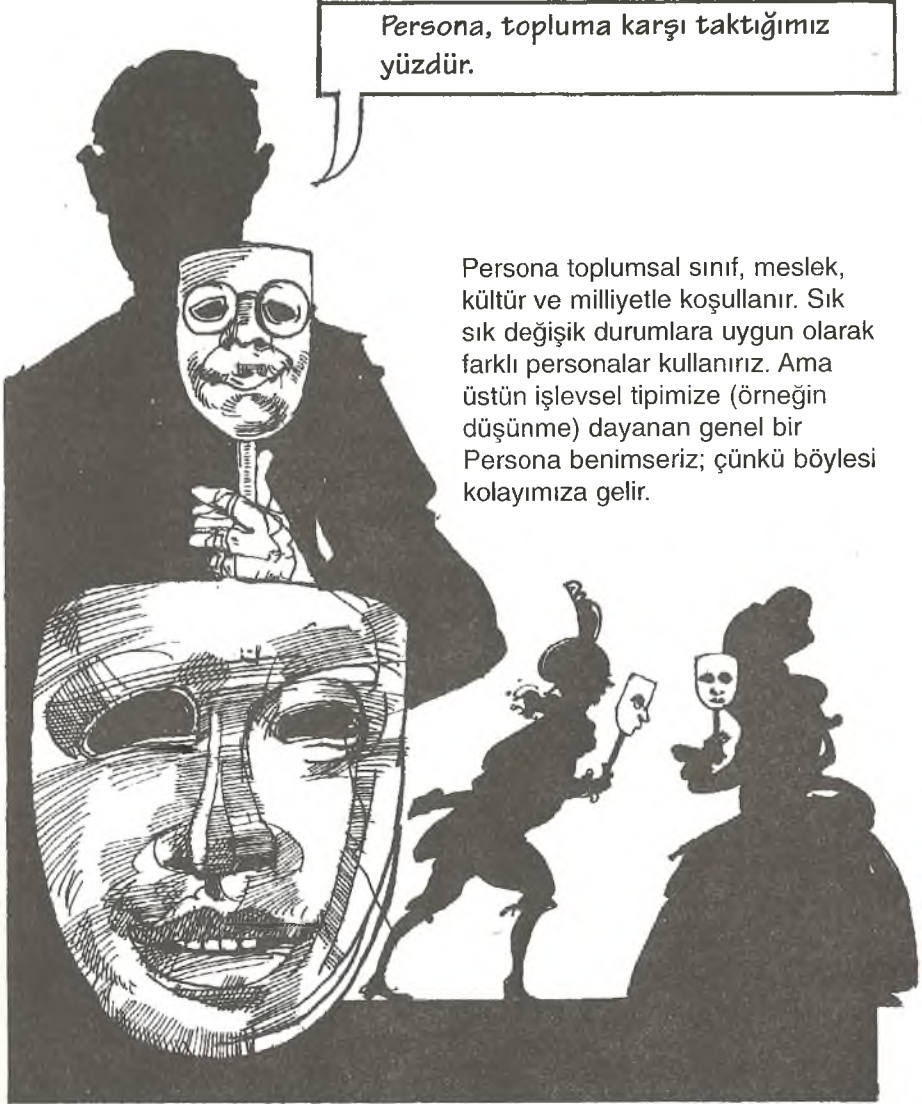
ABD'deki atom fizikçileri, Nazi Almanyası'yla aralarındaki "atomu parçalamak" yarışını kazanmışlardı. Ama "bin güneşten daha parlak" olan bu bilimsel başarı, insanlık için onun bugüne dek karşı karşıya kaldığı en karanlık gölge anlamına geliyor.

Çift 2: Persona ve Can-İmgesi

Ego, Jung'un Persona (maske) adını verdiği, onun adına dış dünyayla "görüşen" bilinç bölümüyle bağlantılıdır. Persona, Latince "tiyatro maskesi" anlamındaki sözcükten gelir.

Persona, topluma karşı taktığımız yüzdür.

Persona toplumsal sınıf, meslek, kültür ve milliyetle koşullanır. Sık sık değişik durumlara uygun olarak farklı personalar kullanırız. Ama üstün işlevsel tipimize (örneğin düşünme) dayanan genel bir Persona benimseriz; çünkü böylesi kolayımıza gelir.

Ruhsal sağlık ve denge, uyumlu bir Persona'ya bağlıdır çünkü toplumsal alışverişi mümkün kılan uyumlu Persona'dır.

"Mkemmел Persona" tek yönlü, katı ve yabancılaşmış bir kişiliğe yol açabilir.

Maskeyi düşürdükten sonra, ardında hiçbir şey bulamamaktan korkarsınız.

"Yaşama karşı verilen yanlış cevaplar"dan, boş başarıdan ve çok dar bir ruhsal ufukla kısıtlanmaktan nevroz doğabilir. Nevroz, daha geniş, açık uçlu bir kişilik geliştirince genellikle ortadan kaybolur.

Erkek ve Kadın Can-İmgeleri

Persona'nın bilinçdışı yüzü, Can-İmgesi'dir. Jung, can için Latince'deki erkek ve kadının isimleri olan animus ve anima terimlerini kullanır. Can-İmgesi, daima bireyin karşı cinsi tarafından temsil edilir.

Bir erkeğin
Can-
İmgesi,
kadın:
animadır.

Kadının
Can-İmgesi,
erkek:
animus'tur.

Can-İmgesi, bilinçdışının tamamını temsil edebilen bir arketiptir. Miras alınan, kolektif ve "yaşlanmaz" niteliktedir.

Fakat bu, kişinin
karşı cinsle, özel-
likle de anne
babayla olan fiilî
deneyimiyle
değişebilir.

Can-İmgeleri düşlerde, mitlerde ve fantezilerde ortaya çıkar, ama ayrıca yansıtılırlar da...

Karşı cinsin bireyelerine çarpıtılmış bir
izlenim vererek.

Anima

Erkeğin Can-İmgesi, çağlar boyunca çeşitli biçimlerde, ama daima yaşamın kendisinin bir arketipi olarak toprak ve su imgelerinde temsil edilen Eros'un (aşkın), zorlayıcı ve büyüleyici gizli doğasıyla birlikte kendini göstermiştir.

O ışık veya karanlık, bakire veya fahişe olarak görünebilir... Bir sağduyu kaynağı, şiir ilham eden bir güç...

Sen suçu kendi bastırılmış kadınsılığında bul, canım!

Ya da erkeği korkunç sona sürükleyen femme fatale!

Anima'yla tümüyle özdeşleşmek, kadınsı eşcinselliğe veya traves-tiğe yol açabilir.

Animus

Kadının Can-İmgesi, genellikle hava ve ateş imgeleriyle simgelenen Logos'un (akıl), bilgi arayışı, gerçek ve anlamlı etkinlik doğasına sahiptir.

Animus, kadının duygusal olarak bağlandığı erkeğe yansıtılır.

Genç bir kadındaki baba figürleri.

Olgunlukta, kahraman erkekler.

Yaşlandıkça doktor veya rahipler gibi rahatlatıcı erkek figürleri.

Can-İmgesi'yle aşırı özdeşleşme, Sol Niger (Kara Güneş) denilen hırçın, acımasız ve mütehakkim, akıl dışı bir inatçılık gösteren animus-egemen kadını yaratır.

Sol Niger önyargılıdır ve eğitilmesi, kör bir erkek kediyi eğitmek kadar imkânsızdır.

Tamamlayıcı İmgeler

Jung, erkeklerin bilinçli tutumlarında çokeşli olduklarına, bu nedenle bilinç dışında yalnızca tek kadını ödünleyenin, anima olduğuna inanıyordu.

Kadınlar bilinçli tutumlarında tekeşli olmaları nedeniyle, animus bir grup erkek olarak ödünleyici olarak ortaya çıkıyor.

Karma Tipler

Bilinçli Persona ile bilinçdışı Can-İmgesi eşleşmesi, 2 tutum ve 4 işlevle renklenir. Bilinçli Persona baskın tutuma (örneğin dışadönük) ve üstün işleve (örneğin duygulanma) dayanır. Bu nedenle bilinçdışı Can-İmgesi karşılığı, karşıt tutum ve alt işlevle paralel olarak düşünülecektir.

Dolayısıyla, dışadönük/içedönük bir "anahtar"ın yanında, aşağıdakiler ortaya çıkar:

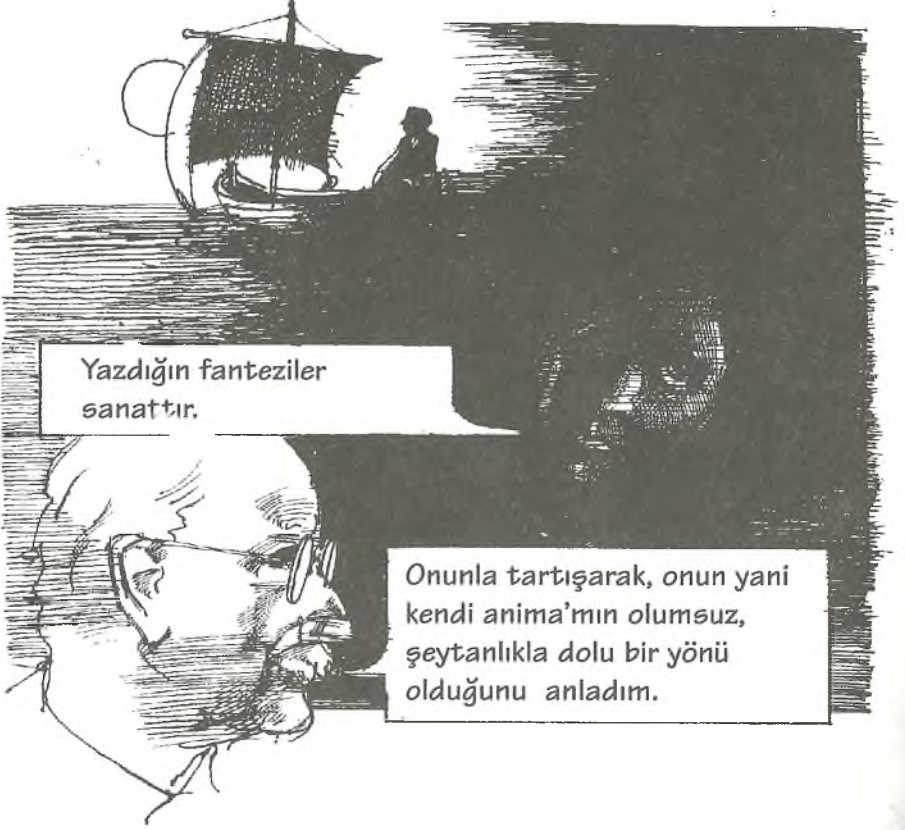
düşünen persona	=	duygulanan can-imesi
sezgici persona	=	duyumcu can-imesi
duygulanan persona	=	düşünen can-imesi
duyumcu persona	=	sezgici can-imesi

Duygulanma alanıyla alışverişini kesmiş, düşünen tipte bir erkek, denizkızları düşleri görebilir veya bilinçdışı, farklılaştırılmamış duygulanma işlevini, âşık olduğu duygulanan tipte bir kadına yansıtabilir. Onu kucaklarken, dolaylı olarak kendi duygulanan doğasını kucaklamış olmaktadır. Ama bu ilişki aracılığıyla kendi bilinçdışı duygulanımının gittikçe daha çok farkına vardıkça, anima imgesi ona gittikçe daha az çekici gelecektir. Aşk sona erdikçe yansıtmadan vazgeçecektir. Yaşamı daha çok tanıdıkça, romantik bir şekilde âşık olmamız daha zorlaşır, çünkü kendimizi geliştirme süreci içinde, kendi bilinçdışımızın içerikleriyle gittikçe daha çok bütünleşiriz.

Jung'un Kadınları

Jung, anima'yı, çıktığı gece yolculuğunda bir kadının, onu şu yanlış inanca yöneltemeye çalışan sesini duyduğu zaman keşfedecekti:

Yazdığın fanteziler
sanattır.

Onunla tartışarak, onun yani
kendi anima'mın olumsuz,
şeytanlıkla dolu bir yönü
olduğunu anladım.

Deneyimlerinin yalnızca "sanat" olduğu inancıyla, onlara karşı hiçbir ahlaki zorunluluk hissetmeyecek olan Jung, onlardan kolaylıkla kurtulacaktı. Anima'nın gerek düşlerde, gerek bir kadına yansıtıldığı zamanlarda ortaya çıkan bu olumsuz biçimi, bir erkek için yıkıcı olabilir.

Bilinçdışının ağzı olan anima'nın hoş
gitmek için söylediği bu sözler, bir erkeği
tümüyle mahvedebilir!

Olumsuz Frank Miller olayından sonra, Jung'un anima'yla yüzleşmelerinden büyük bölümü olumlu oldu. Yandaşlarından çoğu kadındı, bu kısmen cinsel karizmasından, ama aynı zamanda onunla yaptıkları terapiden kaynaklanan bir durumdu.

Çünkü ben Batı kültürünün "kadınsı bilinç" olarak adlandırdığı şeyi keşfettim...

Tıpkı bir bal kavanozunun arıları çekmesi gibi, [Jung] kadınlar için, bir animus figürüne dönüşüyor!

Jung'un karısı Emma, bu "animus harem" ve en azından bir metresle baş etmek zorundaydı. 1911'de Freud'a şu sırrı vermişti:

Tüm kadınlar doğal olarak ona âşık oluyor. Carl, onun ve çocukların üzerine düşmekten vazgeçmemi istiyor, ama sorarım size, başka yapabileceğim ne var ?

Sonunda Emma, bir analist oldu ve hayatı boyunca Yuvarlak Masa öfsanesi üzerine çalıştı.

Jung'un kariyerinin yükselişinde kadınlar önemli roller oynadılar. Freud'dan kopuşunun üzerinden çok geçmeden, 1916 şubatında Zürih'te Analitik Psikoloji Kulübü kuruldu -ve en başından itibaren kadınlar etkin katılımcılar oldular.

Bu durum, 1948'de kurulan ve bugün de eğitim ve uygulama çalışmalarına devam eden C.G. Jung Enstitüsü'nde de geçerliydi.

Jung'un çalışmalarının yayılmasını sağlayan bir başka platform, Eranos Konferansı'ydı. İtalya'daki Maggiore Gölü kıyısındaki villasında yaşayan bir İsveçli olan Olga Frobe-Kapteyn tarafından 1923'te başlatıldı ve analitik psikolojinin Doğru felsefesiyle olan bağlantılarının her yıl yapılan 'happening'ine dönüştü.

Edith Rockefeller McCormick

Amerikalı. 1913-1923 yılları arasında Jung tarafından analiz edildi. Bir iş kadını oldu ve Zürih'teki Analitik Psikoloji Kulübü'nün toplantısının Finansmanını üstlendi.

Sabina Spielren

Rus Yahudisi. Jung'la 1904'te başladığı analiz, mahrem olduğu kadar fırtınalı bir ilişkiye dönüştü. Daha sonra hem Jung, hem de Freud tarafından eğitilerek analist oldu. Rusya'ya döndü; İkinci Dünya Savaşı sırasında çocuklarıyla birlikte Almanlarca öldürüldü.

Antonia Wolff (1888-1953)

İsviçreli. Jung'la analize 1910'da başladı ve çok geçmeden metresi oldu. Bu, onun ölümüne değin sürecek bir ilişkiydi. Jung'a çalışmalarında yardımcı oldu, bir analist olarak eğitim gördü ve çalıştı; Jungçu dergilerde makaleleri yayımlandı.

Esther Harding

(1888-1971) Jung'la İngiltere'de tanıştı; analiz yaptırmak ve eğitim almak için onun peşinden Zürich'e geldi. ABD'ye yerleşti ve New York'taki Analitik Psikoloji Kulübü'nü (ardından enstitüsü'nü) kurdu. Women's Mysteries (Kadının Gizemleri) ile The Way of All Women (Bütün Kadınların Yolu) adlı kitapları yayımlandı.

Mary Mellon

(1904-1946) Amerikalı. Jung'la analizinde onun düşüncelerinden etkilendi ve seminerlerine katıldı. Eranos derslerini ve Jung'un toplu eserlerini yayımlayan Bollingen Vakfı'nın kurucusu.

Olga Frobe- Kapteyn

Jung tarafından analiz edildi ve onun etkin imgelem ile Doğu düşüncesiyle olan ilişkileri konusundaki çalışmalarını geliştirdi. Eranos bildirimlerini ve Jung'un toplu eserlerini yayımlamak için Mary Mellon'la işbirliği yaptı.

Aniela Jaffe

Alman. Jung tarafından analiz edildi, eğitildi ve bir analist olarak çalıştı. Enstitünün sekreterliğini yaptı (1955-1961) ve Jung'un özel sekreteri olarak, otobiyografisini yazmasında ona yardım etti.

Jolanda Jacobi

(1890-1973) Macar. Jung tarafından eğitildi ve bir analist olarak çalıştı. Jung'un yöntemleri üzerine birçok kitap yayımladı. Enstitünün kuruluşunda çok önemli rolü oldu.

Marie-Louise Von Franz

(doğ.1915) Alman. Jung'la on sekiz yaşında tanıştı ve dilbilim öğrenimini tamamladıktan sonra onun yardımcısı oldu. Latince metinleri çevirdi simya araştırmalarında Junga eşlik etti Jung tarafından analiz edilip eğitilen Von Franz, yetişkinlik yaşamının tamamında Analitik Psikoloji'yle ilgilendi ve Zürich'deki enstitünün önde gelen bir ismi olmayı sürdürdü.

Uzayda Bir Taş

1944 başlarında, 69'uncu yaşında Jung düştü ve ayağını kırdı. Bunun ardından bir kalp krizi geçirdi. Uyuşturulmuş ve ölüme yakın bir durumdayken, bilinçdışı bir hezeyana kapıldı ve beden dışına çıkma deneyimi yaşadı.

Uzayda meteor gibi, koskoca kara bir taş bloku gördüm. Daha önce Bengal Körfezi'nde tapınaklara oyulmuş buna benzer taşlar görmüştüm. Küçük bir antreye açılan girişten içeri girdim ve bir Hinduyla karşılaştım...

Jung'un "kendi taşına girme" zamanı gelmişti.

En sonunda benden önce ne olduğunu, niçin var olduğumu ve yaşamımın nereye doğru aktığını burada öğrenecektim!

O anda, hayal gibi bir yüz dünyadan havalandı -şifacı/hekim tanrı Asklepios Tapınağı'nın yer aldığı Kos adasından bir Yunan kralı veya basileus'u.

Hah! Benim doktorum bu. Ama tarihin başlangıcındaki biçimiyle, Kos basileus'u olarak geldi...

Ölmeyeceksin, henüz değil.

Doktor geri dönmesi gerektiğini söyler söylemez, hayal sona erdi.

“4.4. 44”

Jung düş kırıklığına uğramış, yaşama geri döndüğüne kızmıştı. Doktorun “başlangıçtaki biçimi”yle görünmesinden de kaygı duyuyordu, çünkü bu, hayati bir takasın yapılmış olduğunu gösteriyordu.

Oturmasına izin verildiği ilk gün,
Jung, 4 nisan 1944
tarihyle sarsıldı.

Yavaş yavaş iyileştiği dönemde Jung daha başka hayaller de gördü; geceler boyunca bir saadet durumunda yaşadı. Nesnel gerçeklikleriyle, bu deneyimler alabildiğine hakikatti.

"Sonsuz" sözcüğünden ürkeriz, ama ben bugünün, geçmişin ve geleceğin aynı olduğu, geçici olmayan bir durumun coşkusunu gerçekten yaşadım.

Jung temel eserlerini, bu hastalık ve ölüm benzeri deneyimin ardından yazdı. Yetmişli yaşlarında, can adı verilen şu garip "şey" in eskisinden de daha güçlü olduğu ortaya çıkmıştı ve Jung artık ona sesini vermeye hazırlanıyordu.

Tekinsiz

Gördüğümüz gibi, Jung tekinsizliğe yabancı değildi. Kendi evinde hayaletler görmüş ve bir keresinde İngiltere’de onu dehşete düşüren dişi bir hayalet tarafından bir evden kapı dışarı edilmişti.

Bir gün eve dönerken...

Başka seferinde, bir düğün ziyafetinde bir adamla kriminal psikoloji hakkında sohbeteye girişmişti.

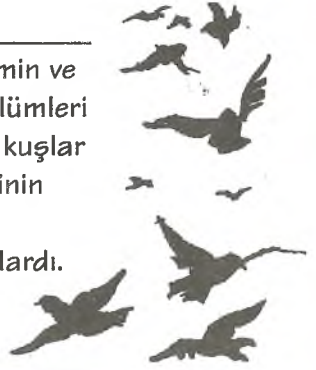

Ardından Jung’u bir kenara çekip azarladılar. Uydurduğu öykü, sohbeteye giriştiği o tanımadığı adamın yaşam öyküsüne tıpatıp uymuştu.

Bir analist ve hekim olarak Jung daima hastalarının çevresinde oluşan "alametleri" gözledi. Sözelimi, bir hastasının karısı Jung'a şunları söylemişti:

Anneannemin ve annemin ölümleri sırasında, kuşlar pencerelerinin dışında toplanmışlardı.

Bu öykü, Jung'u hastasındaki görünüşte zararsız bazı belirtiler konusunda uyarmıştı.

Hmm! Terapiniz neredeyse tamamlandı, ama beni endişelendiren bir şey var. Sanırım bir kalp uzmanına görünmeniz gerekiyor.

Adam gittiyse de, kalp uzmanı onda bir şey bulamadı. Dönüşte Jung'un hastası sokakta yere yığıldı ve ölmek üzereyken eve getirildi. Karısı da zaten panik içindeydi, çünkü kocasının doktora gitmek için evden çıkmasından hemen sonra...

koskoca bir kuş sürüsü evin çatısına konmuştu!

Bu tür tekinsiz bir rastlantının herhangi bir açıklaması var mı?

Hasta açısından bir aktarma (transference) gerçekleştiği zaman -doktorla az ya da çok bilinçdışı bir bağla- paranormal olaylara yol açabilir. Benim başıma çok sık geldi bu.

Kişiliğinin mutlak gücüyle birleşen sezgisel yetileri, Jung'un varlığını bir guru figürü, Kusunacht'ın "yaşlı bilgisi" olarak kabul edilmesine yol açtı. Alametlerin psikik gerçekliğini kabul etmesi, -özellikle Çin kökenli I Ching, yani Değişimler Kitabı- doğal olarak kehanetin keşfine götürmüştü onu.

Ching 1920'den beri Jung'u büyülemekteydi. Bir yaz Bollingen'de bu kitaptaki kehanetleri incelemeye verdi kendini.

Yüzyıllık bir armut ağacının altında saatlerce oturup I Ching tekniği alıştırmaları yaptım. Önemleri kesinlikle göz ardı edilemeyecek çeşitli sonuçlara ulaştım.

Psşik ve fiziksel olaylar arasındaki bağ nedir?

Jung, I Ching'i hastalarında da kullandı. Sözgelimi, güçlü bir anne kompleksi olan genç bir erkek hastasının, tanıdığı bir genç kızla evlenmek konusunda tereddütleri vardı.

Kompleksimin beni bir başka "mütehakkim anne"ye götüreceğinden korkuyorum.

I Ching'in tavsiyesi:

"Genç/bakire kız güçlüdür. Böyle bir kızla evlenmemek gerek."

Jung, "gayb" konusuna düşmanca bakan, Batılılar arasında var olan "zararlı yanlış anlamaların" gayet iyi farkındaydı. Tanımadığı bir meslektaşına I Ching enstitüsü kurmamasını tavsiye ederken şu uyarılarda bulunuyordu:

Burada bir kez daha Jung'un gizemci kâhin 2 Numaralı dünyasıyla bilim adamı ve rasyonalist 1 Numaralı dünyası arasındaki muğlak ilişkiye tanık oluyoruz. Bu karşılık Jung'un tüm yaşamı ve eserlerinde görülür. Aslında Batılı düşüncenin temelini oluşturan, karşıtlar arasındaki -akıl ve madde, ruh ve beden, düzen ve kaos, sonsuzluk ve ölüm, vb- arasındaki uzlaşmaz çelişkidir bu.

Din Psikolojisi

Bir bilim adamı ve rasyonalist olarak Jung'un "din psikolojisi"nde aradığı neydi?

"Din" olarak adlandırdığımız olgunun evrimi bir dizi aşamada gerçekleşti:

1 Arkaik Evre Şamanlar, büyüçüler ve bilgeler	2 Antik Uygarıklar Peygamberler, hekimler ve rahipler	3 Hıristiyan Miras gizemciler, ilahiyatçılar ve felsefeciler
---	---	--

Tarihin tüm evrelerindeki bütün bu dinsel figürlerin paylaştığı tek bir ortak unsur vardır: içsel vahiy deneyim. Jung bu deneyimi numinous (Latince numen veya numina, "baş Tanrı") olarak adlandırır.

Bunu şaman yaşadığında...

Büyük Ruh'un
sesi.

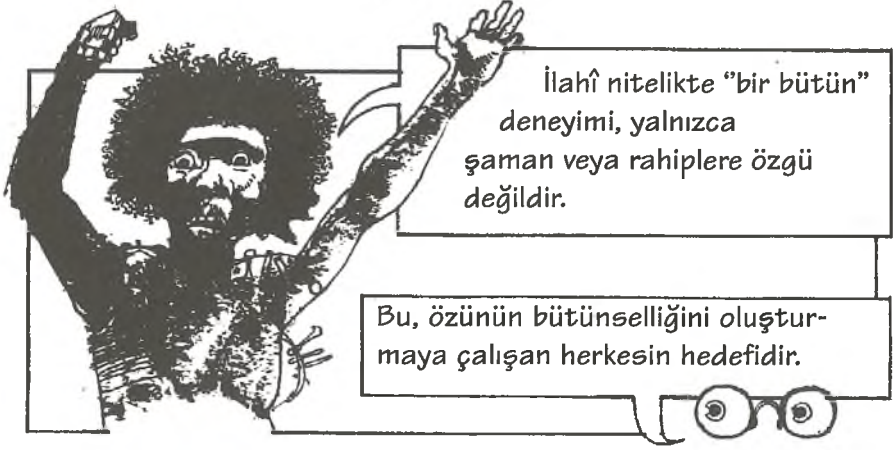
veya Hıristiyan bir mistik
yaşadığında...

İsa
burada.

Her ikisi de bir bütünlük arketipine, Tanrı imgesinde temsil edilen Öz (Nefis) arketipine gönderme yapıyorlar.

Bütün dinler, bireysel egodan bağımsız olan ve doğası itibarıyla bilinci aşan "bütüncül bir şeyi" doğrularlar.

İlahi bir "içsel vahiy" deneyimi, aslında bireyleşme sürecine işaret eder.

Bütünsellik arketipi kendisini düşlerde, mitlerde ve fantezilerde ortaya koyar. Bilinçdışında merkezi bir yer işgal eder ve tüm diğer arketipleri Tanrı-imgesinin yakınına, merkeze yerleştirme eğilimindedir.

Katolik Aşai Rabbani'nin Sembolizmi

Hıristiyan inancı "İsa sayesinde halas"tan söz ettiğinde, bireyleşme süreci (kurtuluş) ve bir bütünlüğü, yani Öz (Tanrı-imgesi, İsa) imgesini kastetmektedir. Bu bireyleşme süreci, ekmek ve şarabın İsa'yı simgelediği Katolik Aşai Rabbani'de ritüel olarak dramatize edilir.

Bir tanrının yiyeceğe dönüştürüldüğü ve yendiği ritüeller Hıristiyanlıktan çok önce ortaya çıkmıştır. Jung, bir Aztek ritinden söz eder. Dikenli afyon çiçeği tohumlarından yapılan bir hamura...

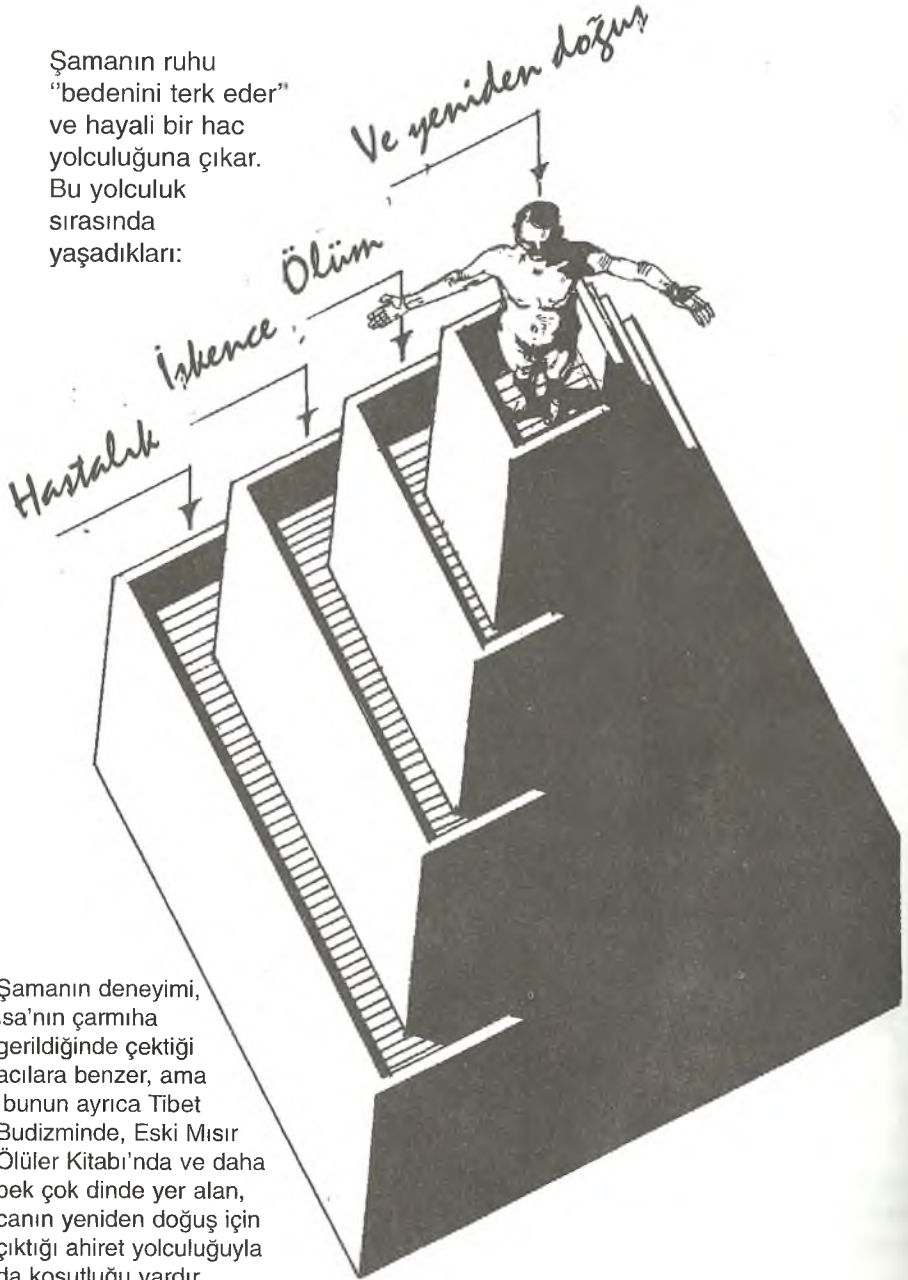
Tanrı
Huitzilopochtli
biçimi verilirdi.

Bu tanrı figürü parçalanır, dağıtılır ve ibadet edenlerce yenirdi.

Katolik Aşai Rabbani'de İsa'nın "kanının ve bedeninin" yenmesi, yalnız onun kurban edilmesi ve ölümünü anmakla kalmaz, aynı zamanda onun dirilişini Kilisesinin ve ölümsüz bedenine dönüşümünü de simgeler.

Kurban etmek üzere parçalama, ölüm ve yeniden doğuş, arkaik zamanlardan günümüze değin kabile şamanlarının da yaşadığı bir dönüşüm sürecinin ritüel adımlarıdır.

Şamanın ruhu
"bedenini terk eder"
ve hayali bir hac
yolculuğuna çıkar.
Bu yolculuk
sırasında
yaşadıkları:

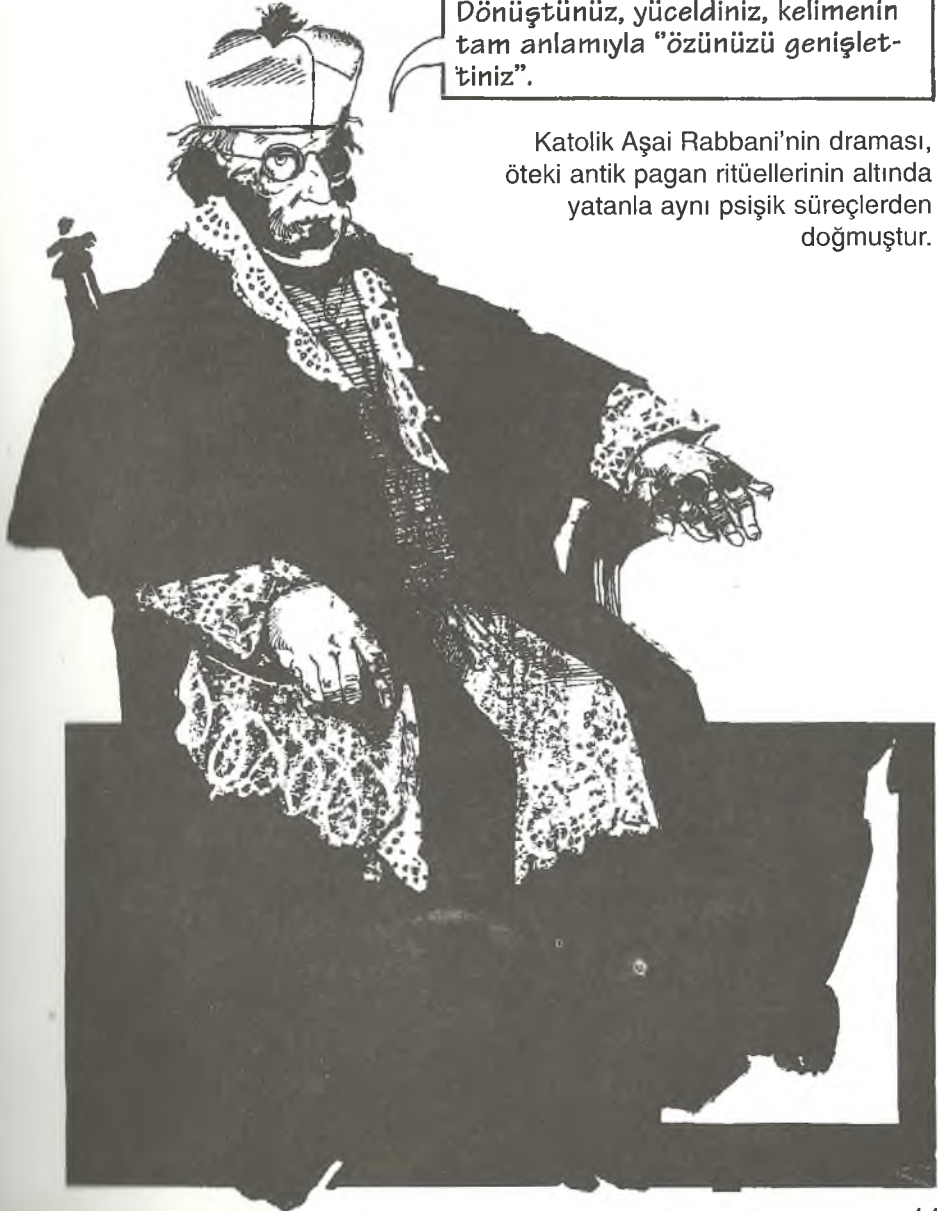

Şamanın deneyimi, İsa'nın çarmıha gerildiğinde çektiği acılara benzer, ama bunun ayrıca Tibet Budizminde, Eski Mısır Ölüler Kitabı'nda ve daha pek çok dinde yer alan, canın yeniden doğuş için çıktığı ahiret yolculuğuyla da koşutluğu vardır.

Başka bir deyişle, bu ruhsal ölüm ve yeniden doğuş deneyimleri, kurban edilme yoluyla bütün hale gelme süreciyle bağlantılıdır.

Özde değiştiniz... veya bütün olarak tecessüm ettiniz... Dönüştünüz, yüceldiniz, kelimenin tam anlamıyla "özünüzü genişlettiniz".

Katolik Aşai Rabbani'nin draması, öteki antik pagan ritüellerinin altında yatanla aynı psikik süreçlerden doğmuştur.

İsa, Bir Öz Arketipi

İsa, Türkçe'de Meshedilen Kral veya Mesih anlamına gelen Yunanca Hristos kelimesinden "Christ" olarak bilinir. Ama daha pek çok adı vardır.

İnsanoğlu. İkinci Adem. Çoban ve Tanrı'nın kurbanlık kuzusu. Balık ve insanların balıkçısı.

Psikolojik bakış açısından, İsa, Orijinal İnsan'dır.

İsa, sıradan insanın ötesine geçen ve onu kapsayan kişilik bütünlüğünü temsil eder.

Jung, "bütün insan"ı Öz olarak tanımlar. Aşai Rabbani'nin arketipal sembolizminde, İsa Öz'ü temsil eder; ayinin kendisi de bireyleşme sürecini dramatize eder. Komünyon'un gizemi, görgül insanın kendisinin sadece bir parçası olan can'ını, simgesel olarak İsa aracılığıyla ifade edilen kendi bütünlüğüne dönüştürür.

Eski gizemci Hıristiyanlıkta, İsa erkeğin anima veya Gölge yönünü bile kucaklayan bir bütüncüllüğü temsil etmekteydi. Ama Kilise daha sonraları aşırı derecede tek yönlü bir İsa imgesi geliştirdi.

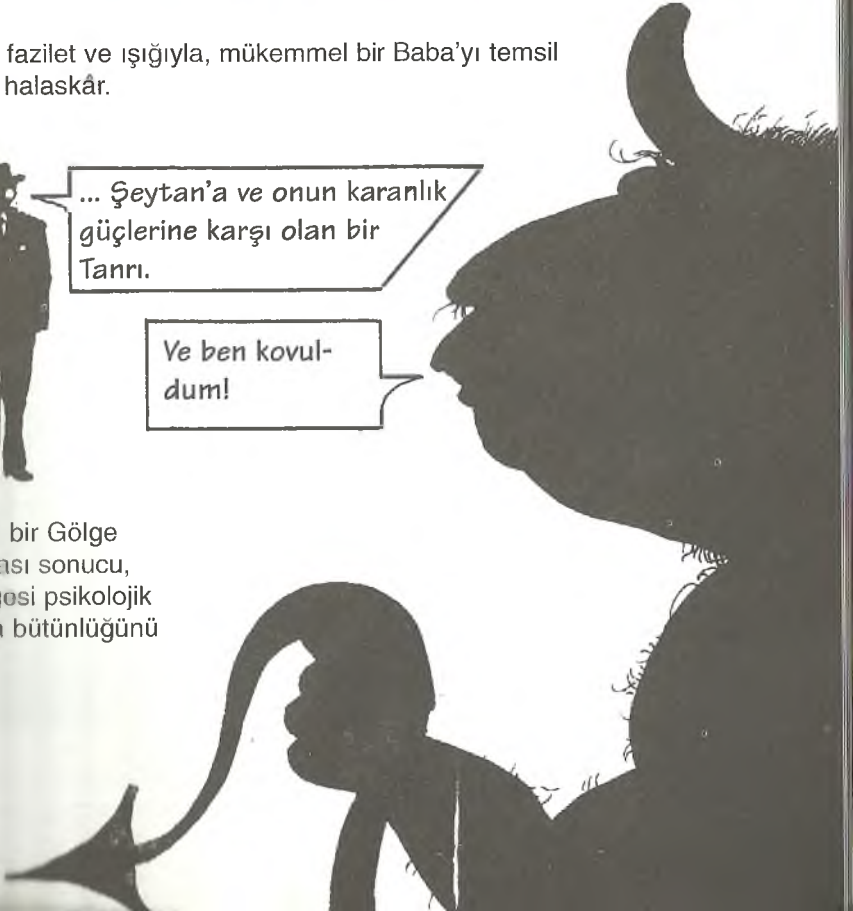
Bütün o fazilet ve ışığıyla, mükemmel bir Baba'yı temsil eden bir halaskâr.

... Şeytan'a ve onun karanlık güçlerine karşı olan bir Tanrı.

Ve ben kovuldum!

Düşman bir Gölge yaratılması sonucu, İsa simgesi psikolojik anlamda bütünlüğünü kaybottı.

Faust Efsanesi

Goethe'nin Faust'u, şeytani güçler karşılığında ruhunu Şeytan'a satan bir 16. yüzyıl Alman simyacının öyküsünü anlatır. Çağdaş bilimsel insanın ruhsal ikilemini örneklemesi bakımından, Faust son derece önemlidir.

Yıllardır için için kaynayan bir sorunu şöyle formüle eder...

... kendimizi kötü ve iyi, ruh ve madde, inanç ve bilgi, vb gibi karşıtlıklardan nasıl özgürleştirebiliriz?

Faust, Truvalı Helen'e sahip olmayı düşler.

O, kendisini can-imesiyle, anima'sıyla özdeşleştirmek yanlısına düştü. Ve ben, Mefistofeles, Faust'un kendi Gölge'siyim.

Faust'un dramı, insanın Hıristiyan ve bilimsel dünyada bireleşme sürecini gerçekleştirmesinin ne denli güç olduğunu örnekliyor.

Goethe'nin yasadışı torunu olma ihtimaline işaret eden bir aile dedikodusunu duymasının etkisiyle olsa gerek, Jung, Faust'ta kendinden pek çok şey gördü.

*Johann Wolfgang
Von Goethe
1749-1832.*

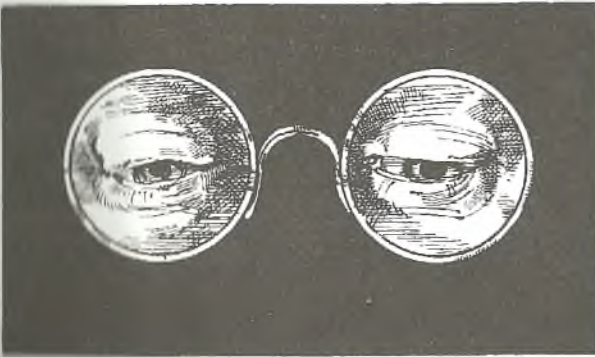
Dördüncü Terim

Batılı insanın, insan doğasının karanlık yüzüne karşı Faustvâri mücadelesi, teolojik bir sorundan kaynaklanır. Kadir-i Mutlak, fazıl olan Tanrı nasıl olur da kötülüğe izin verebilir? Eğer Şeytan'ı yaratan Tanrı değilse, o zaman Şeytan kendini yarattı demektir ki, bu da Tanrı'nın kadir-i mutlak olmadığını ima eder. Bu yüzden kötülük insanın seçimiyle, kefaretinin ödemek için İsa'nın kurban edildiği İlk Günah'la yaratılmış olmalıdır.

Tanrı ve kötülük arasındaki bu aşılmaz uçurum, Hıristiyanlığın doğada var olan karşıtları birleştirmekte başarısız olduğunu gösterir. Birçok din karşıtlar sorununu ele alır: iyilik ve kötülük, kadın ve erkek, yin ve yang, vb. Hıristiyanlıksa, kadınlığı lekesiz bir Bakire Meryem'le hatta günahkâr Havva'yla eşit sayar.

Kadınlığın cinsel doğası, karanlığa itilmiş ve bastırılmıştır. Geriye kalan İsa-figürü ışıkla öylesine özdeşleşmiştir ki, kaçınılmaz olarak bir Gölge yayar. Sapkın Hıristiyan mistiklerinin eski bir tarikati olan Gnostikler, Baba-Oğul ve Kutsal Ruh Üçlemesi'ni, dördüncü bir terimle -doğanın daha karanlık, gizemli, kadınsı boyutuyla- tamamlamaya çalışmışlardı.

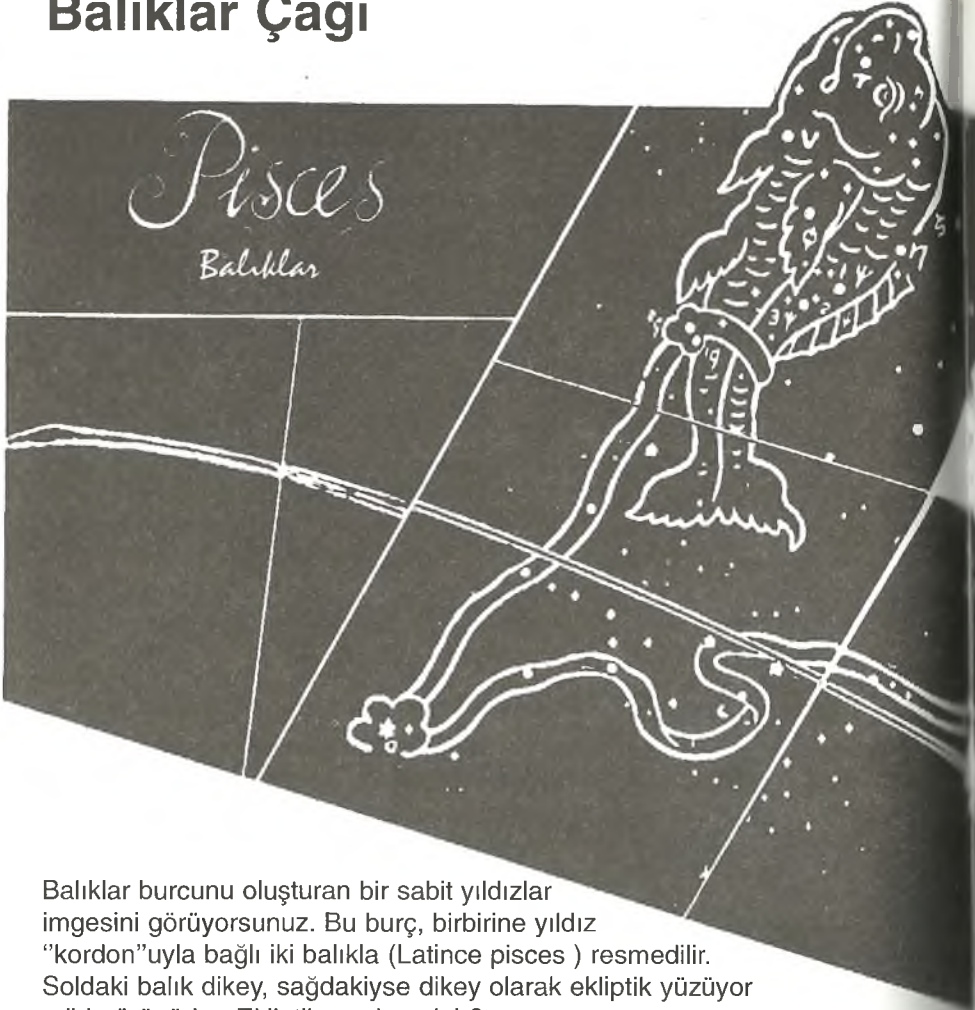
Papa, 1950'de Kutsal Meryem'in Göğe Yükselmesi ve Göksel Gelin olarak Oğul'la yeniden birleşmesi doktrinini ilan etti. Jung bunu, Kilise'nin bilinçdışı olarak "dördüncü terimi" kabul etmesi olarak yorumladı. Bunu "Reform'dan bu yana en önemli dinsel olay" olarak adlandırdı.

... Rasyonalist
dünya
görüşünün
suratına
aşkedilen bir
tokat!

"Bunun simgesel niteliğini göremiyorsak ve simgesel terimlerle yorumlayamıyorsak, kendimizi bile bile kör ediyoruz demektir."

Balıklar Çağı

Balıklar burcunu oluşturan bir sabit yıldızlar imgesini görüyorsunuz. Bu burç, birbirine yıldız "kordon"uyla bağlı iki balıkla (Latince pisces) resmedilir. Soldaki balık dikey, sağdakiyse dikey olarak ekliptik yüzüyor gibi görünürler. Ekliptik ne demektir?

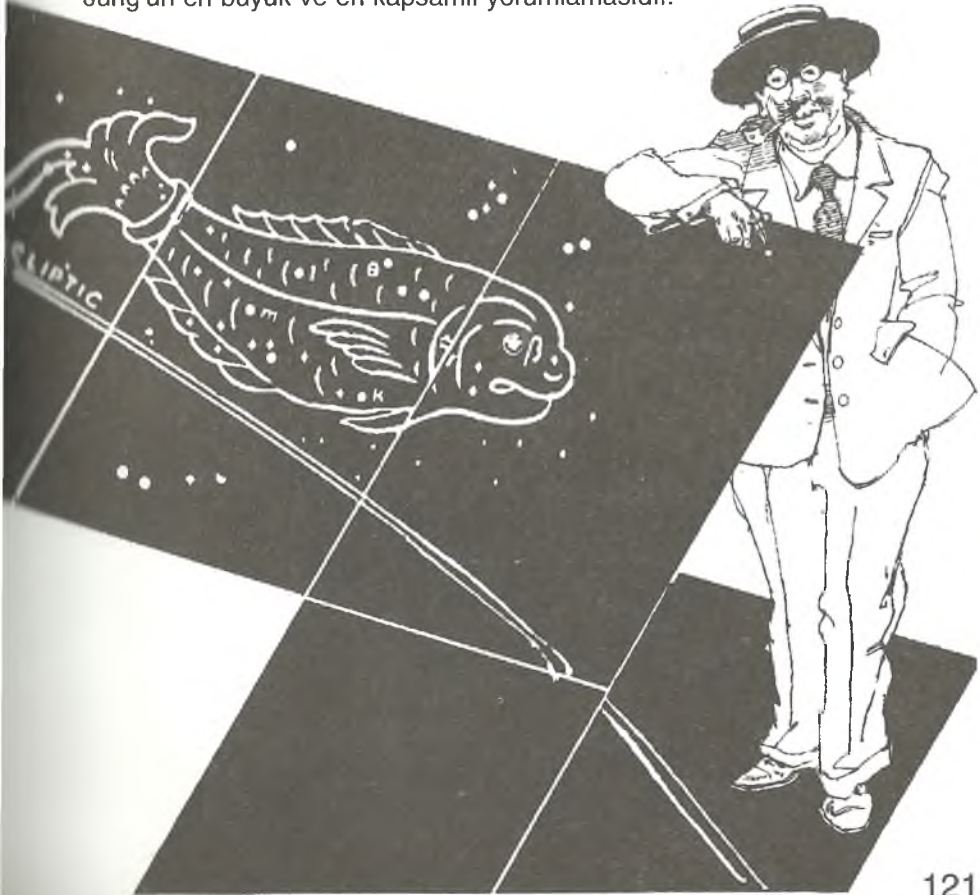
Dünya Güneş'in çevresini bir yılda dolaşır. Fakat biz yeryüzünden baktığımızda, bu sanki geri planda burçlar sabit dururken, Güneş Dünya çevresinde dolanıyormuş gibi görünür.

Güneş'in sabit yıldızlı gökyüzünde kayıyor gibi görüldüğü bu yıllık "büyük çember"e ekliptik denir.

Her yıl 21 Mart civarında, Güneş Ekvator'u aşar ve gece ile gündüz eşitlenir. Buna İlkbahar Ekinoksu denir (equinoks: gün-tün eşitliği). Güneş'in bu sırada ekliptik üzerinde görüldüğü yere, İlkbahar Ekinoks Noktası adı verilir.

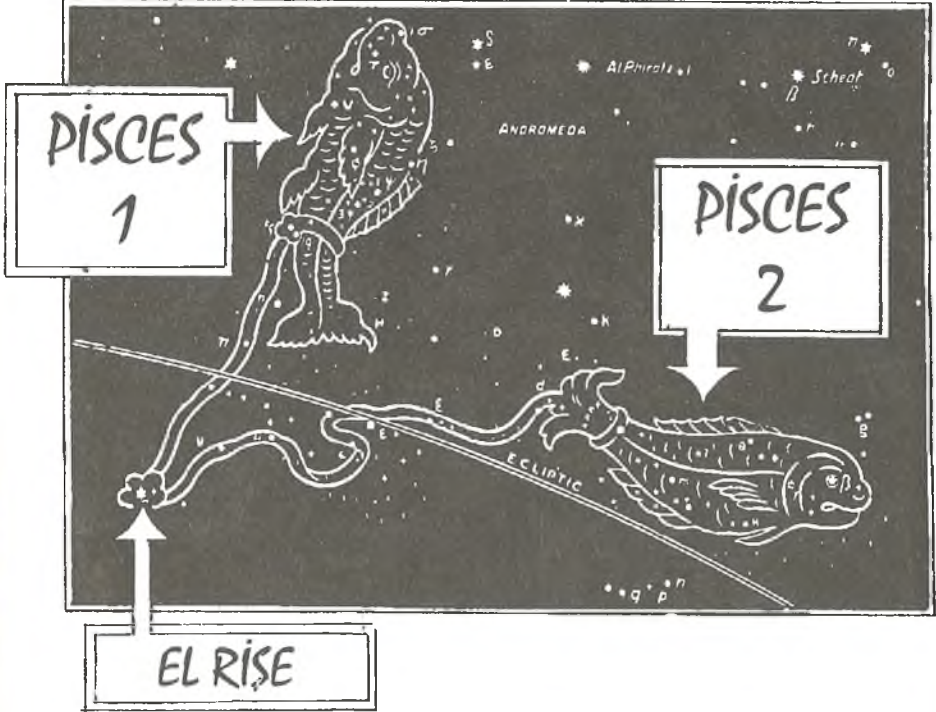
Yıllık Bahar Ekinoksu'nda, Güneş ekliptik üzerinde hep aynı noktaya gelir. Daha doğrusu hemen hemen; ama tam aynı noktaya değil! Yıllık Bahar Noktası ekliptik üzerinde her yıl küçük bir miktar geriye kayar. Bahar noktası, ekliptik üzerinde 72 yılda 1 tam derece geriye gitmiş olur. Bu geriye doğru harekete Ekinoksun Geri Kayması denir.

Jung, Hıristiyanlıktaki karşıtlar sorununu yorumlamak için, "ruhun balığı" (solda) ve "maddenin balığı" (sağda) olarak kopmaz bir biçimde birbirine bağlanmış olan bu balıklar burcunu kullandı. Ekinoksun ekliptik üzerindeki gerilemesini inceleyerek, bu çatışmayı gösterdi. Bu Jung'un en büyük ve en kapsamlı yorumlamasıdır.

İsa'nın Pisces 1'de Doğuşu

Gelin Pisces 1'e daha yakından bakalım. Jung, Bahar Noktası'nın Al Rişe diye adlandırılan, iki balığı birbirine bağlayan kordonun "Düğüm"ündeki yıldız ve ilk balıkla aynı hizaya geldiği zaman, İsa'nın doğumunun başladığını gösterir.

Yaklaşık bu dönemde, M.Ö. 7'de, aslında bir yıldız değil, Jüpiter ve Satürn gezegenlerinin alışılmadık üçlü bir bitişmesi olan Beytüllahim yıldızı görüldü. "Yıldız"ın bu üçlü görünümünü Yahudilerin (Satürn) Kralının (Jüpiter) müjdesi olarak kabul eden Üç Bilge tarafından kişiselleştirildi. İsa, Pisces 1'le, yani "ruhun balığı", yeni Pisces Çağı'nı bildiren mesihle simgelenir.

Beytullahim yıldızının Yeni Çağ'ın başlangıcında, Bahar Noktası'nda "tesadüfen" görünmesi şaşırtıcıdır. Ama bu çağda, "balık" sözcüğünün "bir insana dönüşmüş" Tanrı'nın, yani İsa'nın adı ve simgesi olarak kullanılmış olması daha da ilginç bir noktadır.

İsa Müritleri için balıkçısı olan bir balık olarak doğdu.

İnsanları balıkçı yapmaya geldim.

Balıkları mucizevî bir biçimde çoğaltarak, kalabalığı besleyen.

Bizzat kendisi "Kutsal Yemek", balık olarak yenen.

Müritleri küçük balıklar, pisiculi olarak tanıyan.

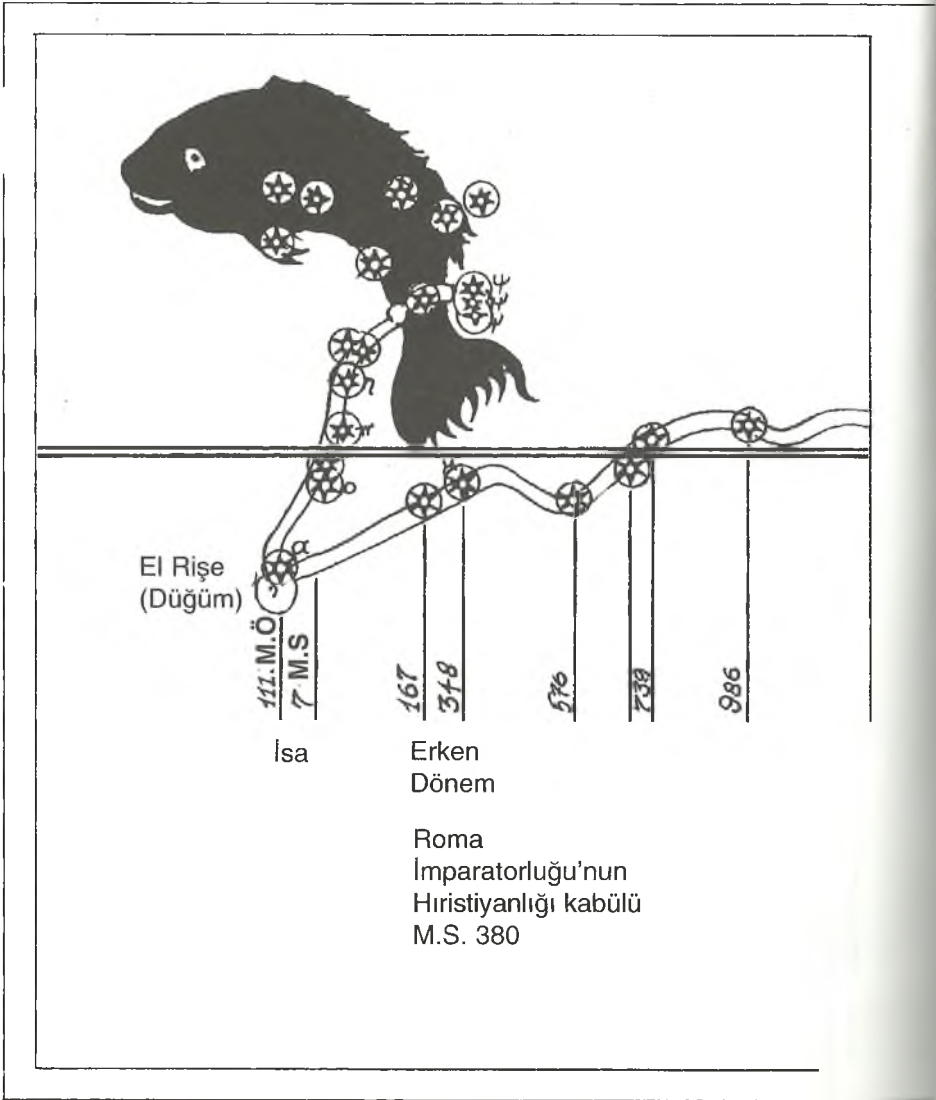

Balık sembolizminin bilinçli olarak kullanıldığına ilişkin bir kanıt yoktur.

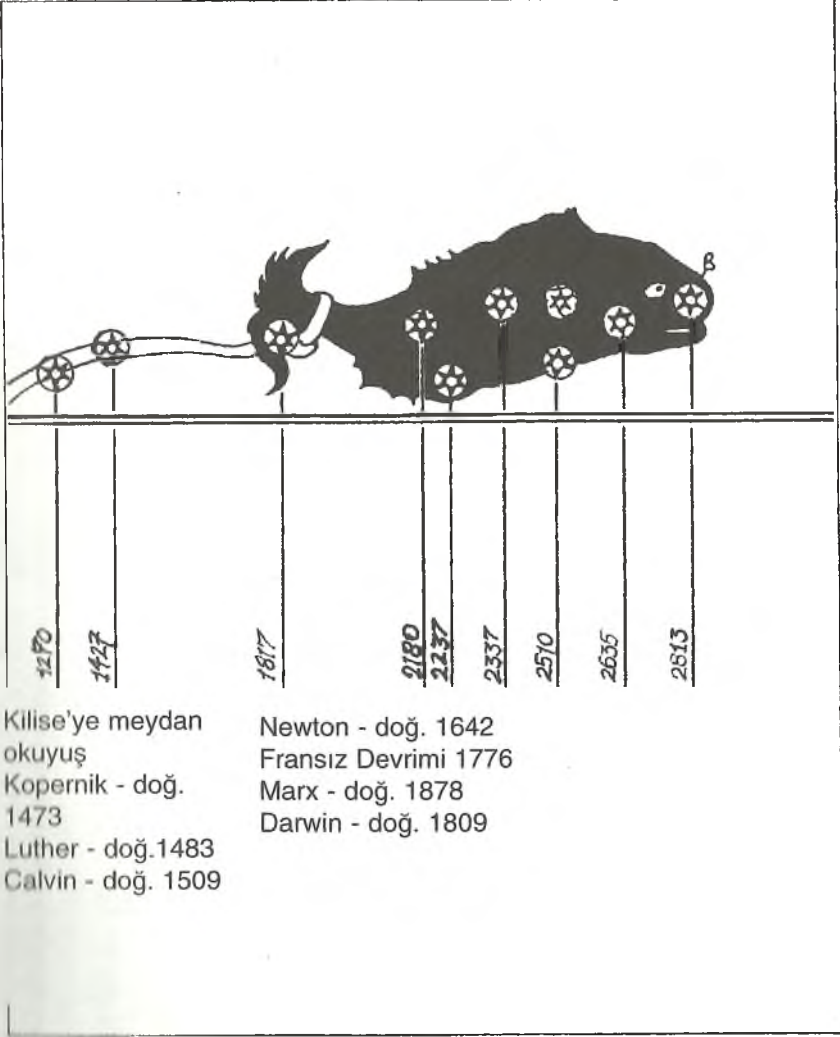
Bu, hiç kimse üzerinde düşünmeden, doğal bir biçimde olmuş gibi görünüyor.

Hıristiyanlığın Yayılışı

Bahar Noktası ekliptik üzerinde Pisces 1'deki yıldızlarla aynı hizada ilerlemeye devam ettikçe Hıristiyan kilisesi büyür, güçlenir ve kusursuz, fazıl İsa, Kral veya kadir-i mutlak Pantokrator imgesini geliştirir.

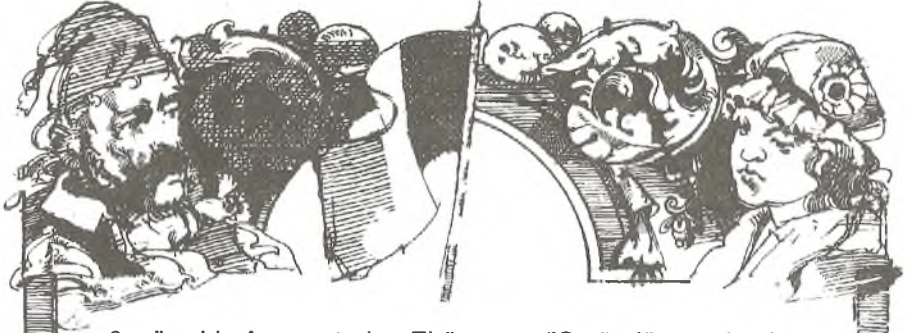
Deccal'a Doğru

Ama o sırada, Bahar Noktası iki balığı birleştiren kordonu geçip gidince, Hıristiyan dünyanın her yerinde -Reform hareketinde doruğuna varan- ayınlıkçı doktrinler ve şiddetli dinsel çatışmalar filizlenmeye başlar. Avrupa, Rönesans'ın yolculuklar, keşifler, bilim ve yeni paganizmden oluşan çağına girince Hıristiyanlık da çözülmeye başladı.

Deccal Kehanetleri

Bu "kordon" döneminde Deccal'ın gelmekte olduğuna ilişkin kehanetlerde sık sık bulunuluyor ve genellikle Fransız Devrimi'nin yılı olan 1789 tarihi veriliyordu.

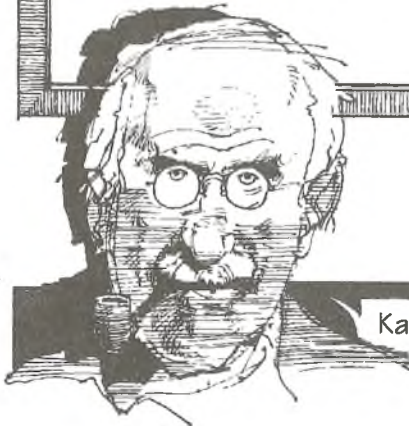

9. yüzyılda Arap astrolog Ebümezer, "Satürn'ün on devri tamamlandığında" hayati bir değişimin gerçekleşeceği kehanetinde bulunmuştu. Başka bir astrolog Pierre d'Ailly (1356-1420) ise Deccal'ın 1789'da geleceği kehanetinde bulundu.

Deccal kendi yasası ve lanetli hizipleriyle gelecek... Bu yasalar İsa'ninkine taban tabana zıt olacak...

Hekim ve astrolog Nostradamus da (yaklaşık 1555) Fransız Devrimi'ni tahmin etti.

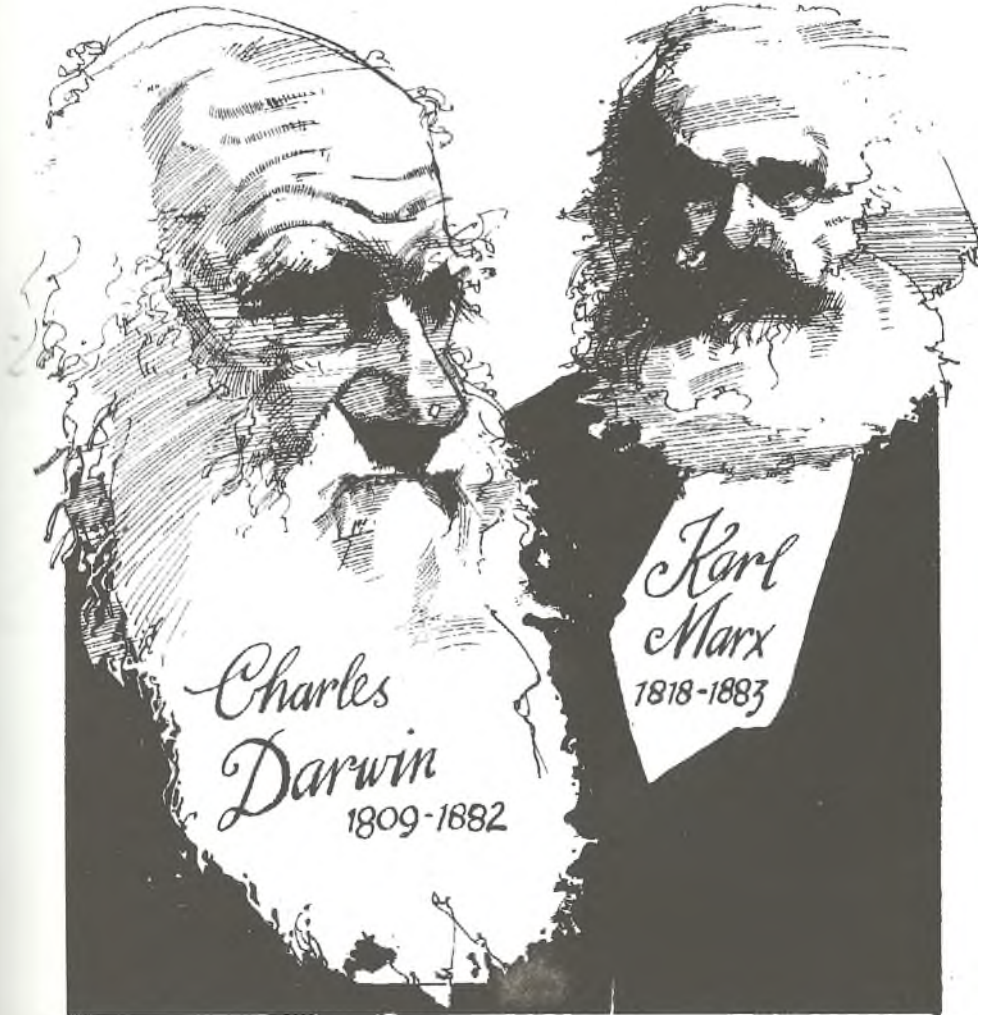
Jung, gelen Deccal'ı, İsa imgesinin yarattığı Gölge olarak yorumlar. Deccal sadece rastlantısal kehanetler değil, fakat...

Karşı durulmaz bir psikolojik yasadır!

Ters Ayna İmgesi

Bahar Noktası Pisces 2'nin kuyruğundaki ilk yıldız 1818'de ulaştı. Artık Hıristiyanlığın enantiodromian veya "ters ayna imgesi"ne, yani genel anlamda Hıristiyan karşıtı düşünüş çağına gelinmişti.

"Deccal'ın doğumu" Akıl Tanrıçası heykeline Paris'teki Notre Dame Katedralinde taç giydiren Fransız Devrimi'yle gerçekleşti. Hıristiyanlık karşıtı materyalizm çok geçmeden Charles Darwin (doğ. 1809) ve Karl Marx (doğ. 1818) tarafından kurulacaktı.

Bilimsel Rasyonalizm

Batı düşüncesi, 19 ve 20. yüzyıllarda Jung'un "mitolojik-şiiresel imgelem" diye adlandırdığı olguyu reddetti.

Bir zamanlar karşıtların uçurumunu birleştiren ruhsal deneyim köprüsü çökmüştü, çünkü bilimin görgül "neden-sonuç" sınavını geçememişti.

Jung, yaşamının ikinci yarısındaki çalışmalarında gerek bilim dünyasının, gerek mitolojik-şiiresel imgelem dünyasının kendilerine ait sınırlarını saptamaya çalıştı. Eski 1 Numara ve 2 Numara kişilikleri, artık Batı uygarlığı projesinin bütünlüğünde yerlerini almışlardı.

Simya Psikolojisi

S/1

Jung kendi psikolojisinin tarihsel karşılığını Ortaçağ simyasında Simya, karşıtları birleştirme sorununa kendine özgü bir çözüm bulmuştu.

Simya üzerine yazılmış bir kütüphane dolusu el yazması topladım ve bunları çözmeye başladım.

Simya simgelerinin arketipal düşüncelerine ne denli benzer olduğunu göstererek, simyayı psikolojik olarak 20. yüzyıla sokan ilk kişi oldu.

Bilinyacının Taşı

Gizli veya okült bir uygulama olan simya, simyanın kurucusu efsanevi Hermes Trismegistus'dan ("üç kat-en büyük Hermes") dolayı "hermetik zanaat" olarak adlandırılır. Simyacının amacı neydi?

Temel metalleri altına dönüştürmek için fiziksel maddelerle deneyler yapmak

Bu değişimden altın elde etmek için dönüştürücü bir araç bulmaya çalışmak

Bu araca, lapis yani felsefe taşı deniyordu.

Simyacının amacının, altını maddi olarak değil de "felsefi" olarak üretmeye çalışmak gibi görünüyor. Simyacılar yalnız cansız maddenin dönüştürülmesiyle değil, kendi özgün ruhsal dönüşümleriyle de ilgileniyorlardı.

Jung, simyanın Hıristiyanlığa karşı ödünleyici bir ilişki içindeki Gölge olduğu inancındaydı. Hıristiyanlığın tek yönlü dogması ve karşıtları birleştirmek konusundaki yetersizliği, bizi bilinçdışıdaki kendi doğal köklerimizimize yabancılaştırmıştı.

Karanlık ve Işık Birliği

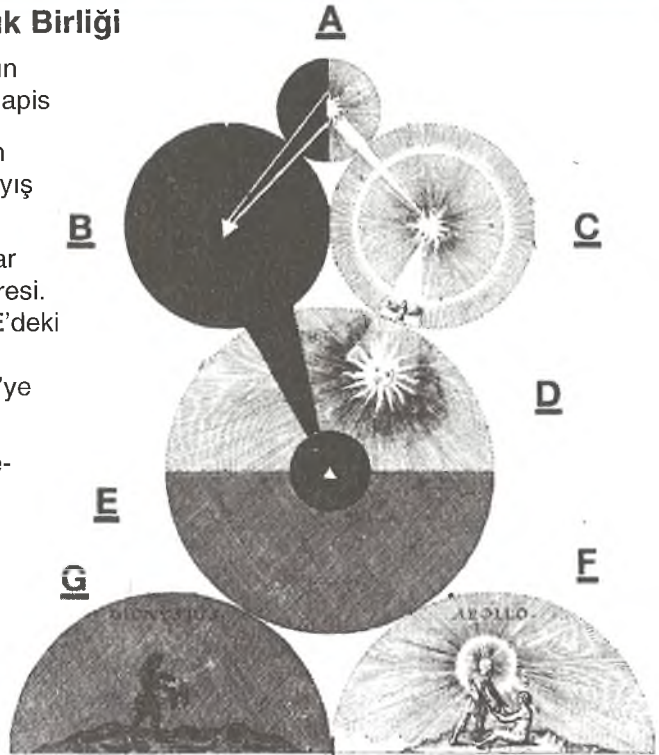
A. Kutsal karşıtların birliğince üretilen lapis

B. Kutsal iradenin olmayışı, var olmayış ve ölüm küresi

C. Kutsal irade, var oluş ve yaşam küresi.
D'deki güneş ve **E'**deki gölgesi dolanır ve karşıtlarını **G** ve **F'**ye yayarlar.

G. Güneş'in gölgesi, simyacıyı öldüren ve parçalayan Tanrı Dionisos'dur.

F. Simyacıyı ölümsüz yaşama yükselten Güneş-Tanrı Apollo'dur.

Öldürür ve diriltirim.

"Gene de Tanrı birdir"

Yaralar ve iyileştiririm.

Tıpkı analizin yaptığı gibi!

Jung, simyacıların yaptıkları için mistik doğasının gittikçe daha fazla farkına vardıklarını ileri sürer. Lapis yalnız simyacının kendisiyle değil...

... İsa'yla da
özdeşleşmişti!

İsa = Lapis = simyacı eşittiğinde, bunların hedefi yalnız insanlığı kurtuluşa ulaştırmakta Tanrı'ya yardımcı olmak değil, aynı zamanda Tanrı'nın kendisini maddeden kurtarmaktı da. Birinci dereceden kurtarıma ihtiyacı duyan insan değil, maddenin karanlığında uyuyan uluhiyetti!

Jung, Lapiste -felsefe taşı- Öz'ün simgesi olan kendi taşını yeniden bulmuştu. 16. yüzyıl usta simyacı Gerhard Dorn'un "Kendinizi yaşayan Felsefe Taşlarına dönüştürün!" şeklindeki sözlerine katılıyordu.

Jung, simya işinin bireyleşme süreciyle koşutluklarını fark etti. Analistin göreviyle simyacının çabası özdeştir.

Her ikisi de "hasta" (patient; Latince pati kökünden) idi; çünkü her ikisi de bütüncül bir dönüşümü hedefleyen bir süreç içinde kendi bilinçdışı varlıklarının dehşetleriyle yüzleşmek zorundadır. Her ikisi de bilinç dışı olanı aydınlatmak ve özgürleştirmek -veya bilince çıkarmak- üzere, bilinçdışını "maddenin karanlığı"na yansıtırlar.

Simyacı genellikle bir kadın yardımcıyla (anima veya can-imesi) birlikte çalışırken betimlenir. "Pişirdikleri" ve "kaynattıkları" malzemelerin, psikolojik karşılıklarıyla eşleştirilmesi mümkündür. Sözelimi sülfür, "sıcak ve arzulu"dur.

Gümüş tutucu ve huysuzdur.

Demir cesur ve tutkuludur.

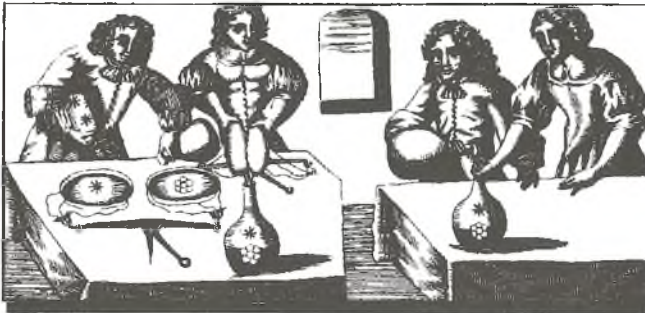
Bakır istikrarlı ve duyumsaldır.

Dürüst, kibirli alüminyum.

Ve aldirışsız, gaddar kurşun.

Merkür'ün Ruhu

Cıvanın (mercury) görünmez, zehirli dumanlarıyla birlikte, ele avuca gelmez kaygan doğası, ışın bütün tehlikelerini, hilelerini ve sahtekârlıklarını kendinde topluyordu. Merkür'ün Ruhü, simyanın karşıtların birliğini gerçekleştirmesindeki temel figürdü. Jung'a göre Merkür, kolektif bilinçdışının kendisidir.

"Ben yeryüzünün her yanında var olan, genç ve yaşlı, çok güçlü ve çok zayıf, ölüm ve diriliş, görünür ve görünmez, sert ve yumuşak ejderhayım; dünyaya indim ve göklere çıktım, en yüce ve en alçağım, en hafif ve en ağırım... Ben karanlık ve aydınlığım... Ben bilinenim ve gene de hiç var olmayanım."

Bireyleşme Sürecindeki Aşamalar

Laboratuvarlarında çalışan simyacılar, imbiklerinde ve kazanlarında ürkütücü canavarlarla karşılaştıklarını bildirenler olmuştu. Jung bu canavarları, simyacının girdiği depresyon, çaresizlik, tutku, engellenmiş arzu, ve benzeri psişik koşulları betimleyen arketipal imgeler olarak değerlendiriyordu. Bunlar, analiz sırasındaki bireyleşme sürecindeki aşamalara paralel olabilirdi.

Analizde kişiliği başından sonuna dek yeniden inşa etmek.

Kimyevi Evlilik

Simyacıların taşı yapmakta kullandıkları reçetenin başından sonuna kadar, Jung bir Kral ile bir Kraliçe (altın ve gümüş) arasında "kimyevi bir evlilik" şeklinde değişmeyen bir tema bulunduğunu gördü. Bu ikisi birleşir, ölür ve Siyamlı ikizler gibi bir hermafrodit olarak yeniden doğarlar. Jung 1955'de bu evliliğin garip hayallerini büyük güçlüklerle incelediği sırada 80 yaşındaydı ve karısı aynı yıl ölmüştü.

Jung analiz sürecini arketipal terimlerle betimlemek için, 17. yüzyıla ait bir simya metni olan Rosarium Philosophorum'daki bazı ağaç baskısı illüstrasyonları yorumladı.

Gelin şu resimlere bir bakalım.

Rosarium Philosophorum -veya- Filozofların Gül Bahçesi

1. Merkür Çeşmesi

Çeşmenin yer aldığı çanakta kutsal su vardır. Dört bir köşede bulunan yıldızlar, çeşmenin üstündeki 5. yıldızın da gösterdiği gibi, birleştirilmesi gereken ayrı ve hasım durumdaki 4 unsurdur. Bu dört unsur, Jung'un dört işlevi, ve 5. de Öz'ün bütünlüğüdür.

Çanakdaki yıldızlar altı gezegeni ve kabın ortasındaki üçlü çeşme de yedinciyi, yani Merkür'ü simgeler. Merkür Çeşmesi, Hıristiyanlıktaki Teslis'in "chthonic", yani yeraltındaki karşılığıdır.

Dişi Anima Biçiminde Merkür

Merkür'ün suyu
büyük coşkuya ve
depresyona neden
olabilir...

...tıpkı benim terapide
yaşayacağım gibi.

Merkür aynı zamanda çeşmedeki sudur ve bilinçdışını simgeler. Büreç, dört unsur veya işlev arasındaki bir ayrışma, çözünme ve kurtanlamama durumuyla işlemeye başlar. Kurtuluş veya bütünlük, bilinçdışı unsurların bütünleşmesi olan Merkür aracılığıyla gerçekleşecektir.

2. Kral ile Kraliçe

Kral ile Kraliçe, Güneş ve Ay, animus ve anima, kız ve erkek kardeşler. Doğal durumlarını gizleyecek şekilde tümüyle giyiniktirler. Sol elleriyle tokalaşmaları, günahkâr bir birliğe işaret eder. Sol, ensest evliliği düşündürebilecek karanlık bilinçdışı taraftır. Kral ve Kraliçe sağ ellerinde, üzerlerinde 4 çiçek (4 unsur) bulunan dalları tutmaktadırlar. Kumru veya Kutsal

Ruh inmekte ve onları aynı zamanda ruhsal olan bir birlikte birleştirmektedir. Ensest, benzerin benzerle birliğini, kişinin kendi varlığıyla evliliğini, Öz haline gelmesini, bireyleşmesini simgelemektedir.

Olası tüm bilinçli ve bilinçdışı aşamaları içinde toplayan ilişki.

Çapraz duran dallarımız, ilişkimizin "aykırı amaçlar"la başladığını gösteriyor...

Kral ve Kraliçe, simyacınn ve onun dişil anima yardımcısının bilinçdışı figürleridir.

Aktarma açısından, bu analist ve hastanın ilk defa bir araya gelişleridir.

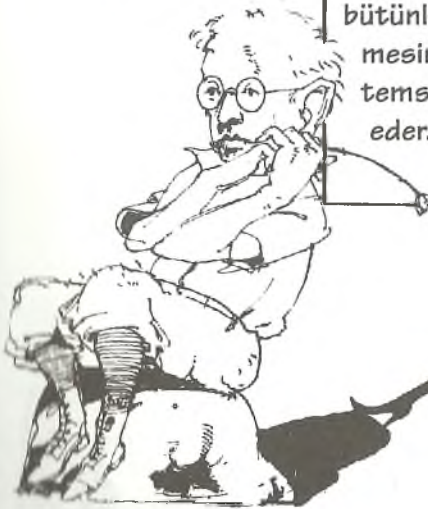
"Ensest" nitelikli tokalaşma, aslında hastanın kendi ailesinin üyelerine yönelik olan bilinçdışı çocukluk fantazilerinin analiste aktarıldığını ve analiz işleminin "birincil sorunu"nu oluşturduğunu gösterir.

3. Çıplak Gerçek

Kral ile Kraliçe birbirleriyle oldukları gibi, alışılmış kisveleri olmaksızın yüz yüze gelirler. Şimdi ellerinde ikişer yerine, iki unsurun kısmi bir birlik içinde çiftleştiğini simgeleyen tek çiçek vardır.

Çıplak temas, Gölge'nin Ego'yla bütünleşmesini temsil eder.

Gölge'nin özümlemesi, bedensel bir geriye dönüş getirir.

~ Karşıtların örtüşmesi.

Ego'nun yükseklerde uçan kartalı.

Ve Gölge'nin dünyevî kurbağası.

Kırmaca voya hayallerle bastırılmaksızın, hayvani içgüdü ve ilkel bilinç birleşir.

4. Hamamda Suya Girme

Kral ile Kraliçe suya -bilinçdışına- dalarlar. Batış, bir gece-denizi yolculuğu, veya onları karanlık başlangıç durumuna döndüren çözümdür. Su, içinden yeniden doğulacak döl yatağıdır.

Kral ve Kraliçe "yukarda ve aşağıda" - hem kumru tarafından hem de bilinçdışını simgeleyen Merkür tarafından- birleştirilirler. Kral ve

Kraliçe -veya Ruh ve Beden- onları birarada tutan can olmaksızın birbirinden kopuktur. Kumru ve su, can bağıntı simgelerler.

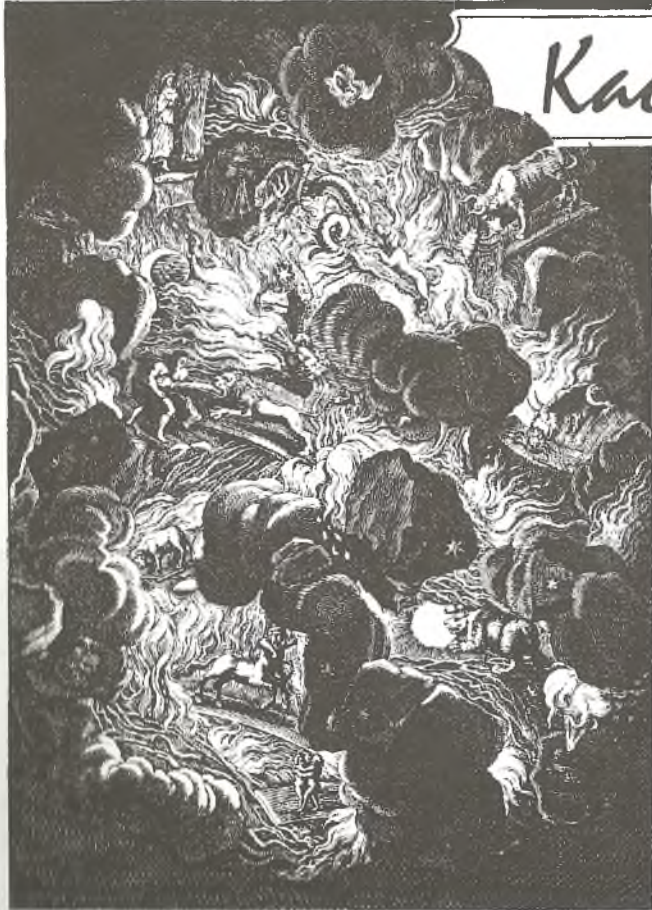
Kopuk insanoğlu, ancak can aracılığıyla bütünlüğe ulaşacaktır...

5. Coniunctio veya Cinsel Birleşme

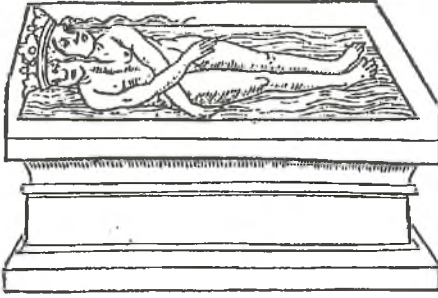

Deniz artık Kral ve Kraliçe'yi yutmuştur. Bedenleri suyun içine dalmış durumdadır, yani bilinçdışıdır. Başlangıca - massa confusa veya "bağlantısız kaos"a dönmüşlerdir -ve o anda Lapis vücut bulur.

Kaos

6. Ölüm ve Çürüme

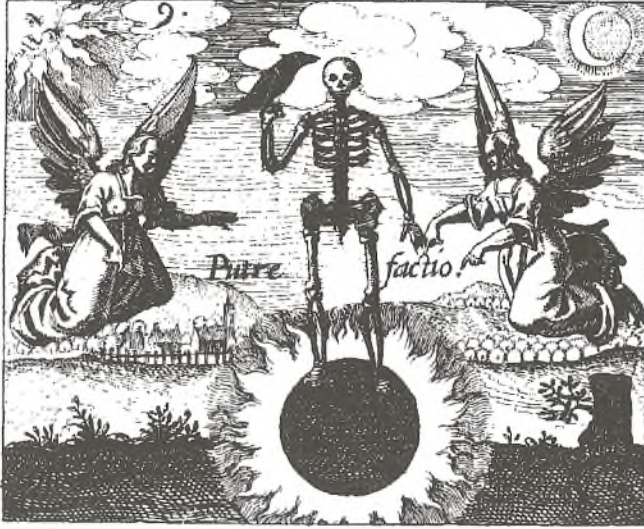
Kral ve Kraliçe ölüdür ve iki başlı bir vücut, hermafrodit olarak erimeye başlarlar. İlişkiden sonra, eneset ve tohumun döl yatağına düşmesi günahının bir cezası olarak bir çürüme başlar. Bu, simyacınn kendi kendini temizlemesini gerektiren, nigredo olarak adlandırılan karanlık durumdur.

Nigredo, kimliğin bilinçdışına uyumlanmaya başladığı zaman psikik yaşamın durakladığına işaret eder. Ayrıca analizde yansıtmaları geri alma aşamasını da temsil eder.

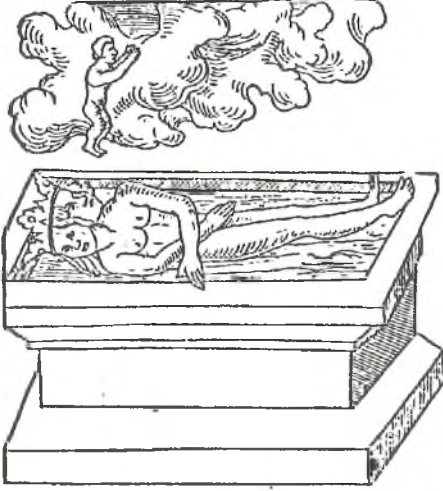
Bu kişiliği genişletir,
ama Ego'nun da
şişmesine yol açar...

... özellikle de Ego,
kişiliğin bilinçdışı kap-
samıyla özdeşleşir ve bu
arada onlar tarafından
"kirletilirse".

Ego, bilmediği can-imesiyle başarılı bir biçimde birleştiği zaman, her ikisini de içeren yeni bir kişilik, öz'ü veya karşıtların birliğini yaratacaktır.

7. Can'ın Uruçu (Yükselişi)

Can, Kral ve Kraliçe'nin Ruh ve Bedeni'nden büyük güçlkle ayrılır. Alışılmış conception (kadın ve erkeğin cinsel ilişki yoluyla birliği aracılığıyla yeni bir yaşamın başlaması) düşüncesinin tersine, bedeni canlandırmak için "yukarıdan" gelmez, göğe yükselmek üzere bedeni terk eder. Daha sonra, İsa'nın İkinci Gelişi kavramına koşut olarak şifalı bir güç ve kurtarıcı olarak inecektir.

Filozof yumurtasının içinde çürümekte olan simyacı -intihara yönelik depresyon aşaması.

Bu, analizde hastanın, şizofrenide olduğu gibi hiçbir yön duygusuna sahip olmadığı can-sızlık aşamasıdır. Unsurların, 4 işlevin bütünlüğünün dağılması, var olan ego bilincinde kopmaya ve çöküşe yol açmıştır. Tıpkı simyacı gibi analist de, bu aşamada kraliyet çiftinin "dirilişi" için durmaksızın çalışmak zorundadır.

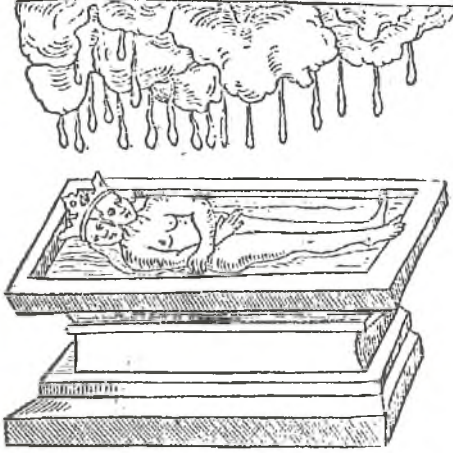

Her şey hastanın olup biteni anlamasını sağlama yeteneğine bağlı.

"İçerideki adam"ın doğuşu, ancak bu şekilde gerçekleşebilir.

8. Arınma

Kutsal doğumu müjdeleyen çığ damlaları -aqua sapientiae, yani Bilgelik Suyu- düşmektedir.

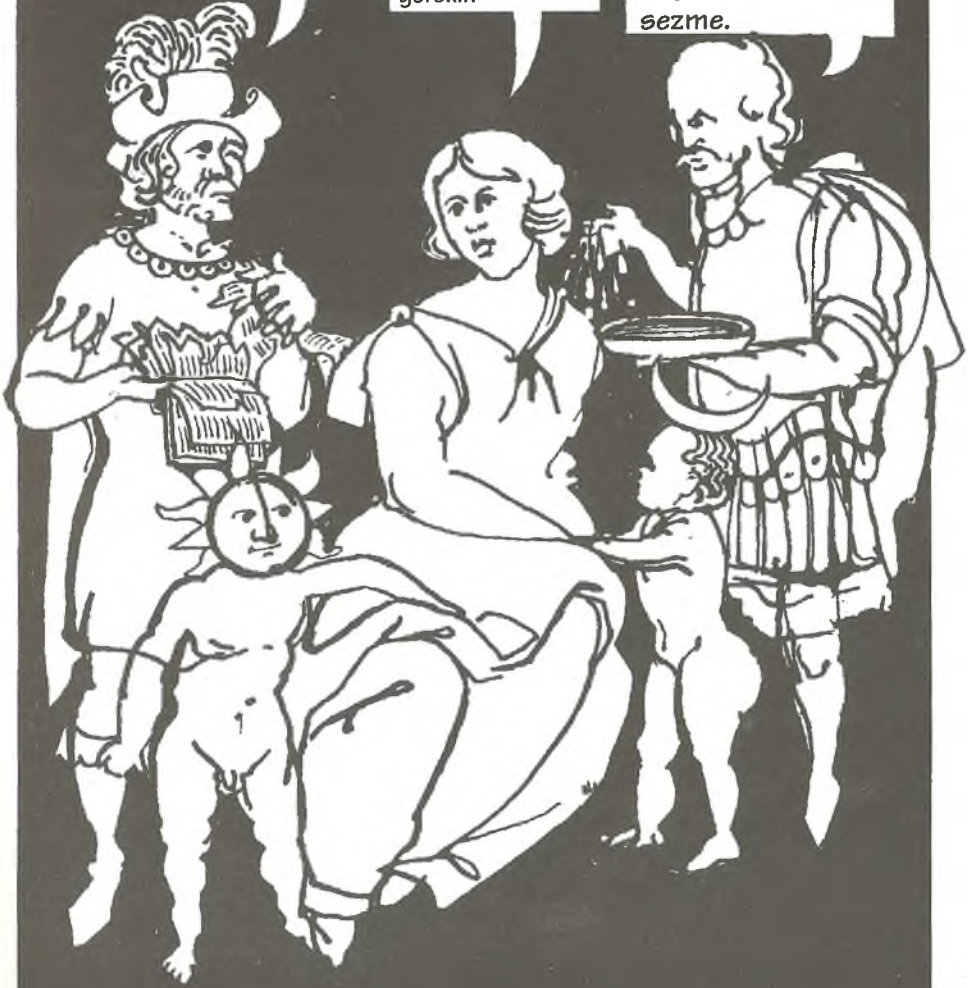

Bilinçdışı içeriğin bilince dönüştürüldüğü ve kuramsal olarak değerlendirildiği bu analiz aşamasında, çoğu zaman hasta amaca ulaştığına inanır.

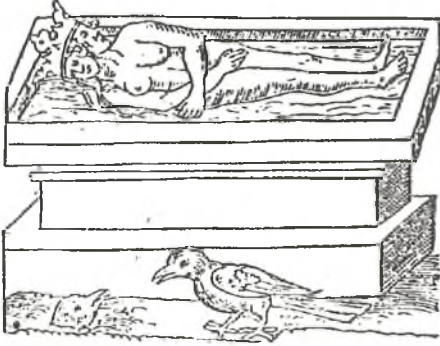
Simyacının şimdi kitaplarını yırtması gerekir, çünkü kuramsal kavrayış artık yetersiz kalacaktır.

Ve benim işlevlerden yalnız bir tanesine -özellikle düşünme işlevine- yapışıp kalmamam gerekir.

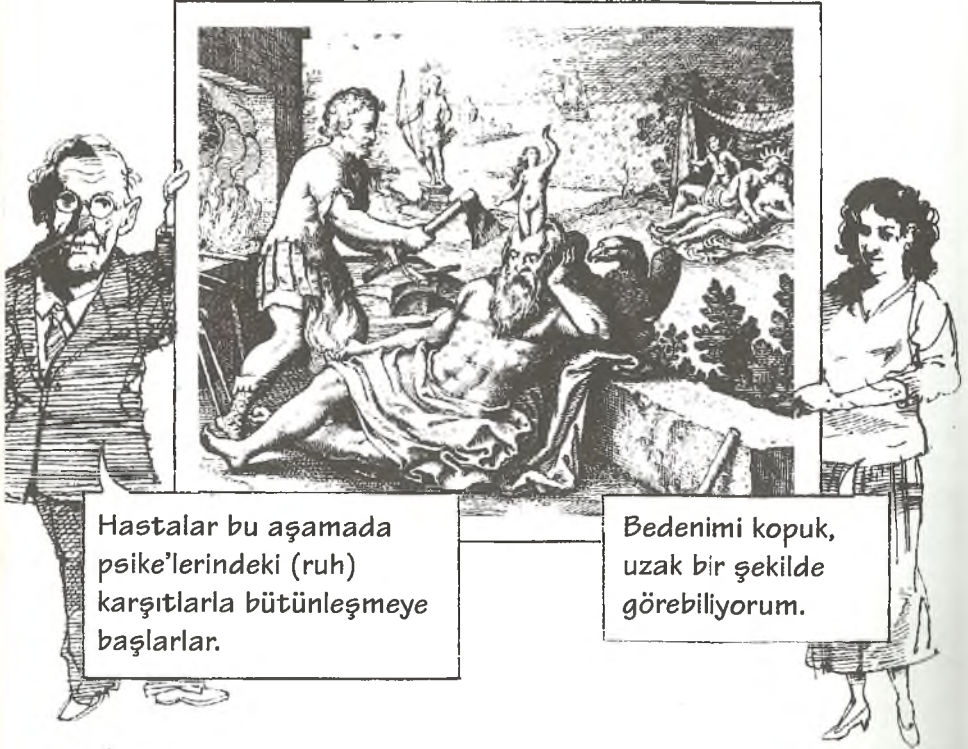
Karşıtların birliği 4 işlevin tamamı için gerçekleştirilmeli -düşünme, duygulanma, duyumsama ve sezme.

9. Can'ın Geri Dönüşü

Can, hermafrodite yaşam soluğu vermek üzere göklerden iner. Gene de resmin altında yer alan iki kuzgun, bilinçdışı alanda hâlâ bir karşıtlık çiftinin mevcut olduğuna işaret eder. Biri kanatlı, diğeri kanatsız iki kuzgun, Merkür'ün chthonic (cismani yeraltı) ve pneumatic (havai, yeryüzü) doğasını simgeler.

Hastalar bu aşamada psike'lerindeki (ruh) karşıtlarla bütünleşmeye başlarlar.

Bedenimi kopuk, uzak bir şekilde görebiliyorum.

10. Yeniden Doğuş veya Rebis

Rebis, yani "yeniden doğuş", yılanlarla birlikte ayın üstünde duran kanatlı hermafrodittir; Şeytan'ı çağrıştıran bir yaratık olan kuzgun hâlâ yanında durmaktadır. Simyaya karşı duyulan arzu, neden bu uğursuz yaratık şeklinde betimlenir?

Çünkü simya, Hıristiyanlığın "babacıl ışığını" ödünleyen "annecil karanlık"tır.

Ve hedef bütün bir kişi olmaktır! Aydınlık ve karanlık bir'i oluşturur.

Jung'un simya araştırmalarının önemi, analitik psikolojiyle olan bağlantılarının çok ötesine, bizzat "zihin-madde" bağlantısının gizemine uzanır. Tarihi, modern fiziğinkinden çok daha eskiye dayanan simya, psike (ruh) ve madde, özne ve nesne arasındaki uçurumu aşmıştı. Kimya ve fizik simyadan doğup geliştikçe, gözlemcinin psikesi, gözlemleyen bilim adamının uğraştığı nesnel malzemenin içinden kasıtlı olarak çıkarılmaya başladı. Bu nedenle içinde bulunduğumuz modern dünyada, psike ve madde arasındaki gizemli birlik, ancak paranormalin alacakaranlık alanında duygusal olarak yaşanabiliyordu. Simyacı bu birliğe Unus Mundus, "Tek Dünya" adını vermişti. İşte, Jung'un eşzamanlılık kavramı aracılığıyla açıklamaya çalıştığı da, bu "teklik" deneyimiydi.

Eşzamanlılık

"Anlamlı rastlantılar" Jung'u her zaman büyülemişti. Bu türden paranormal "tesadüf" olgularını açıklayabilecek, I Ching gibi kuramsal bir kavram arıyordu. 1930'da, eşzamanlılık terimini ilk defa kullandı. Bu terimle, "psşik durumlar ve nesnel olaylar arasında rastlantısal bir bağlantı"nın varlığını kastediyordu. Aşağıda, bir hastanın öyküsünden eşzamanlılık örneği yer alıyor.

O anda Jung arkasındaki pencerede hafif bir tıkırtı işitti. Döndü ve bir sineğin cama vurduğunu gördü.

Jung pencereyi açtı ve içeriye doğru uçarken, sineği yakaladı.

Hastanın altın bokböceğinin, Eski Mısır'da yeniden doğuşun simgesi olduğu konusunda en ufak bir fikri yoktu.

Bunun gibi kendiliğinden "eşzamanlılık" olaylarının genellikle bir arketiple doğrudan psikik bağlantısı vardı.

“Anlamalı” mı yoksa yalnızca bir rastlantı mı?

Jung, aynı anda ortaya çıkan fakat anlam açısından bağlantısız olayların “eşzamancılığı”nı eşzamanlılıktan dikkatle ayırıyordu. Gündelik yaşam bize yaygın bir eşzamanlılığı çok sık sağlar.

Swodenborg'un hayaline benzer, çok daha meşum önbilişsel ve gölecekten haber verme eşzamanlılıkları da vardır.

Swodenborg'un zihinsel durumu üzerine yorum yaparken, Jung, bilinç oşığını alçaltmanın ona “mutlak bilgi”ye ulaşma olanağı vermiş olması gerektiğini söyler. Stockholm'deki yangın, bir anlamda onun içinde de başlamıştı. Bilinçdışı için uzam ve zamanın izafi olduğu anlaşılıyor -bilgi kendini, zamanın artık zaman, uzamın da uzam olmadığı bir zaman-uzam sürekliliği içinde bulur.

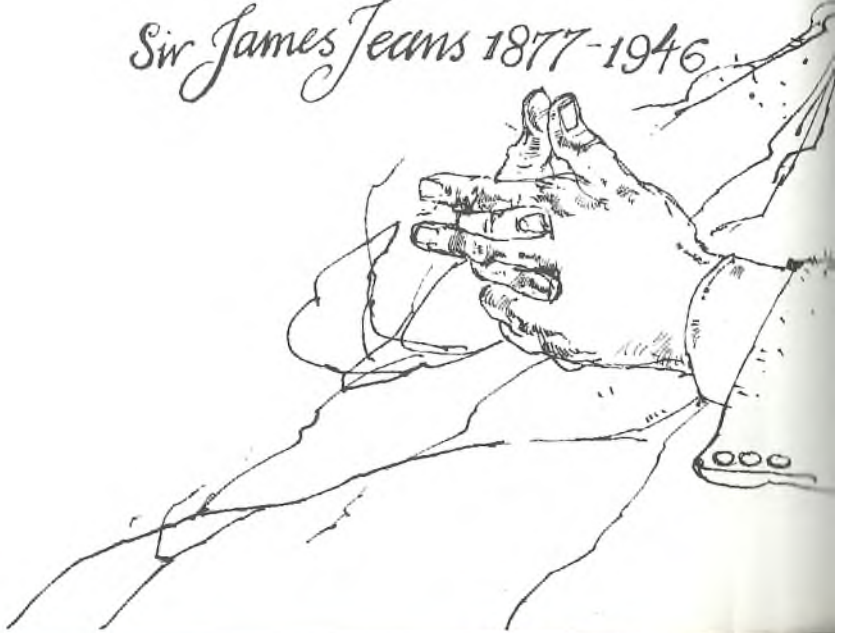
Nitel Zaman

Jung'un eşzamanlılığı anlamak için yaptığı ilk girişimleri, klasik "nesnel zaman anı" denilen astrolojik düşünceden etkilenmişti. Bu, bir zaman anı içinde mevcut olan belirli nitelik olarak kabul edilir - "doğum zamanı, ölüm zamanı, ekim zamanı ve biçim zamanı". Bu zaman anı içinde ne yapılırsa, bu zaman anının niteliğine sahip olur.

Nitel zaman, astrolojinin ve diğer gelecekte haber verme yöntemlerinin varlık nedenini "açıklar" gibi görünüyor.

Ancak, eşzamanlılıklar her zaman böyle bir zaman anına bağımlı değildir. Sözgelimi, önbili (precognition) "aynı-zamanlılık"ta ortaya çıkmaz. Jung yavaş yavaş nitel zaman varsayımından vazgeçti. Nitel zamanın nesnelere akışından başka bir şey olmadığı ve tıpkı uzam gibi "hiçlik" olduğu için, bu varsayımın kısır bir döngüye çıktığı sonucuna vardı: "Şeylerin ve olayların akışı, şeylerin, vb. akışının nedenidir".

Sir James Jeans 1877-1946

Eşzamanlılık ve Einstein-sonrası Fizik

Jung'un, fiziksel nedensellik yasasıyla karşılaştırılabilecek herhangi bir eşzamanlılık yasası veya kalıbı olup olmadığına ilişkin merakı sürdü. Eşzamanlılığın "arızılık ilkesini", fizikte yeni doğmakta olan -bir rastlantısallık çelişkisinin varlığını ileri süren- düşüncelere bağlayabileceğini düşündü.

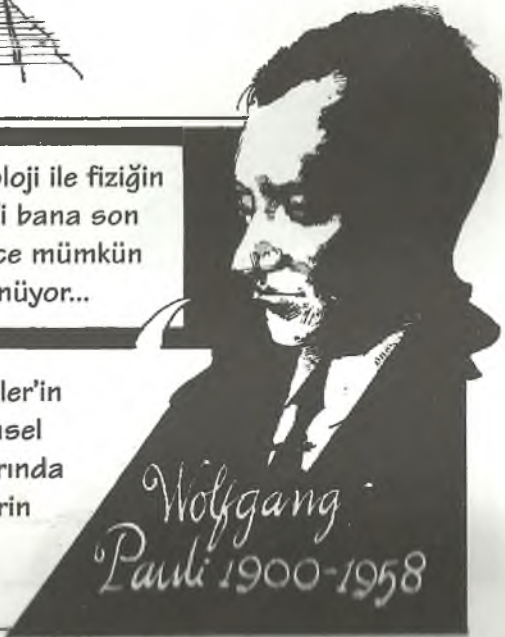
Radyoaktif parçalanma, nedensiz bir sonuç gibi görünüyor ve doğanın nihaî yasalarının rastlantısal bile olmadığını düşündürüyordu.

Kuantum fizikçisi ve Nobel Ödülü sahibi (1945) Wolfgang Pauli, Jung'un yakın bir dostuydu. Pauli, Jung'un görüşleriyle ilgilenen birçok bilim adamından biriydi.

Psikoloji ile fiziğin birliği bana son derece mümkün görünüyor...

Kepler'in bilimsel kuramlarında arketiplerin varlığını keşfettim.

Wolfgang Pauli 1900-1958

Eşzamanlılık ve Kuvantum Mekanikliği

Jung ve Pauli, klasik fiziğin üçlemesinin -zaman, uzam ve nedensellik- dördüncü terim olarak eşzamanlılığın eklenmesiyle dörtlemeye çıkarılabileceği konusunda görüş birliğine vardılar.

Yok edilemez enerji

Nedensellik-sonuçla kararlı bağlantı

Eşzamanlılık - olasılık, denklik veya 'anlam' aracılığıyla kararsız bağlantı.

Uzam - zaman sürekliliği

Bu terim, evrenin işleyişinde süreksizlikler (kuvantum boşlukları) olduğunu belirten kuvantum mekaniğine (neredeyse yok denebilecek atomdan küçük parçacıkları araştıran bilim dalı) son derece benzerdir.

Benim genel izafiyet kuramım -yani zaman-uzamın yapısı düz ve süreklidir- ile gelişiyor. Tanrı kumar oynamaz!

Belki de oynar -fakat bilmediğimiz, hangi kurallarla oynadığı.

Bir Astroloji Deneyi

Jung, eşzamanlılığı nedensellik kadar saygın bir yasa olarak kura-
bileceğini umut ediyordu. Bu "yasa"yı ortaya koyacak bir deney nesnesi
olarak astrolojiden yararlanmayı denedi. Jung'un deneyinin temel
düşüncesi basitti.

Bir kişinin yıldız haritasındaki (horoskop) zodyak figürlerinin kümelenme
"şansı"nın, psişik durum ve olaylarla anlamlı ama rastlantısal olarak bir
araya gelip gelmediğine bakmak.

Psişik durumlar ve gerçek olaylar arasında olası bir rastlantısal
bağlantıyı sınamak. Jung bunun için: özgül, ölçülebilir bir olayı -evlilik-
seçti.

Jung, evli çiftler üzerinde yapılmış bir örneklemin doğum grafikleri
arasındaki astrolojik bağlantılar konusunda dikkatle tasarlanmış bir ista-
tistik çalışmasına girişti.

Ardından şu soruyu sordu: astrologların geleneksel olarak evliliği
simgelediğini söyledikleri horoskop (yıldız haritası) konumları nelerdir?
Bir kişinin doğum grafiğinde hepsi de Ay'la ilgili olan, aynı zodyak konu-
muna yerleşmiş (bitişik) aşağıdaki 3 etken vardır:

İlk yıldız haritaları yığını eline ulaştığında, Jung bir sonuca ulaşmak için o kadar sabırsızlanıyordu ki, bunları çözümlemek için verilerin geri kalanının toplanmasını beklemedi. Sonuç, Yükselen Bitişik Ay bağlantısının varlığına ilişkin güçlü bir istatistik kanıt ortaya koyuyordu. Jung, bahçesinde oturmuş, ulaştığı sonucun tadını çıkarıyordu. Fakat o sırada bahçe duvarından kendine gülen Merkür'ün yüzünü gördü.

Yıldız haritalarının daha sonraki iki parçası çözümlendiğinde, aldanış açıkça ortaya çıktı. İkincisi büyük oranda Güneş'e Bitişik Ay, bağlantılarına işaret etmiş; üçüncüsü ise Ay'a Bitişik Aya ilişkin önemli sonuçlar vermişti. Sonuçlar birbirini nötralize etmişti! Jung, gezegen bağlantıları ve evlilik arasında istatistik olarak herhangi bir ilişkinin varlığını kanıtlamakta başarısız olmuştu. Ama, "Merkür'ün aldatmacaları" buna rağmen karmakarışık bir sonuç vermişti!

“Karşılıklı Gizli Gözyumuş”

Jung, yaptığı karmaşık başka bir deneyde bu uyarıyı dikkate aldı.

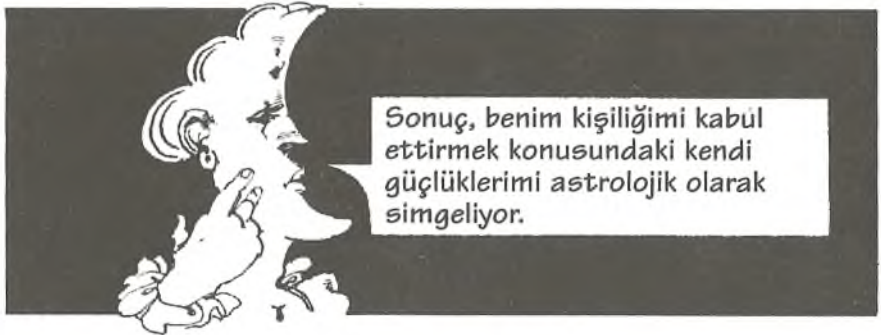

Jung, psikolojik karakterlerini gayet iyi tanıdığı üç birey seçti ve her birinden yıldız haritaları yığınının kurayla bir dizi evli çift belirlemesini istedi.

İlk deneyci, yoğun duygusal bir kargaşa içindeydi. Onun seçtiği çiftlerin baskın bağlantısı "uyarılgan" Mars gezegeniyle ilgiliydi.

İkinci kadın, seçtiği çiftler arasındaki bağlantı ufuk ile Ay olan, öz-baskıcı bir kadındı.

Ana sorunları birlik ve uzlaşma olan üçüncü kadının güçlü içsel başkaldırıları vardı. O, Güneş ve Ay'ın bitişik olduğu çiftleri seçti.

Jung'un başlangıçtaki deneyi, Ortodoks istatistiksel yöntemlerden çoktan ayrılmıştı. Nesnel bir yasa arayışında, görünüşte nesnel olan malzemeye gözlemcinin öznel psikesinin yansıdığını anladı.

Eşzamanlı olaylar, gözlemciyi olup bitenin içine çekiyor ve gözlemcinin onların içine girmesini sağlıyor.

Neydi Jung'un kanıtlamayı başardığı? Astrologların bildiğinden fazlası değil. "Malzeme ile astrologun psişik durumu arasında gizli, karşılıklı bir gözyumma vardır. Bu örtüşme, tıpkı diğer kabul edilebilir ya da can sıkıcı olaylar gibi, sadece vardır, ve bilimsel olarak daha iyi kanıtlanabilecek başka bir şey daha olabileceği kuşkulu görünüyor bana.

İkili Düşünce

Eşzamanlılık gerçekte ne dereceye kadar öznel veya nesnelidir? Yoksa kısmen her ikisi de midir?

“Eşzamanlılık zaman ve uzam içindeki olayların rastlantısının, sadece şanstın daha öte bir anlamı olduğunu, yani nesnel olayların kendi içinde olanın yanı sıra, gözlemci veya gözlemcilerin öznel (psişik) durumları arasında da özgül bir karşılıklı bağımlılığının varlığını kabul eder.

“Yanı sıra” mı? Bu nokta açık değildir. Gözlemci ile gözlenen arasındaki ilişkiyi açıklanmamış bırakarak, iki eşzamanlılık anlayışına yol açar. Bir versiyonda (Eşzamanlılık I), nesnel olayların kendileri arasında” nesnel olarak gözlenebilen bir “karşılıklı bağımlılık” vardır. Buna karşılık ikinci versiyon (Eşzamanlılık II), gözlemci psike'nin öznel katılımıyla ilgilenir -deneycinin psikesi de işin içindedir.

Nesnel oluşu nedeniyle, Eşzamanlılık I doğal bir yasa veya kurama ulaşmak için kullanılabilirdi. Gizli, karşılıklı gözyumuşu ile Eşzamanlılık II ise, benzersiz ve yasasızdı. Gözlemci öznelerin psikelerine bağlı olması, hatta onlara ışık tutması nedeniyle, bireyin kendi psikesi nesnel malzemeeye gizemli bir biçimde yansır.

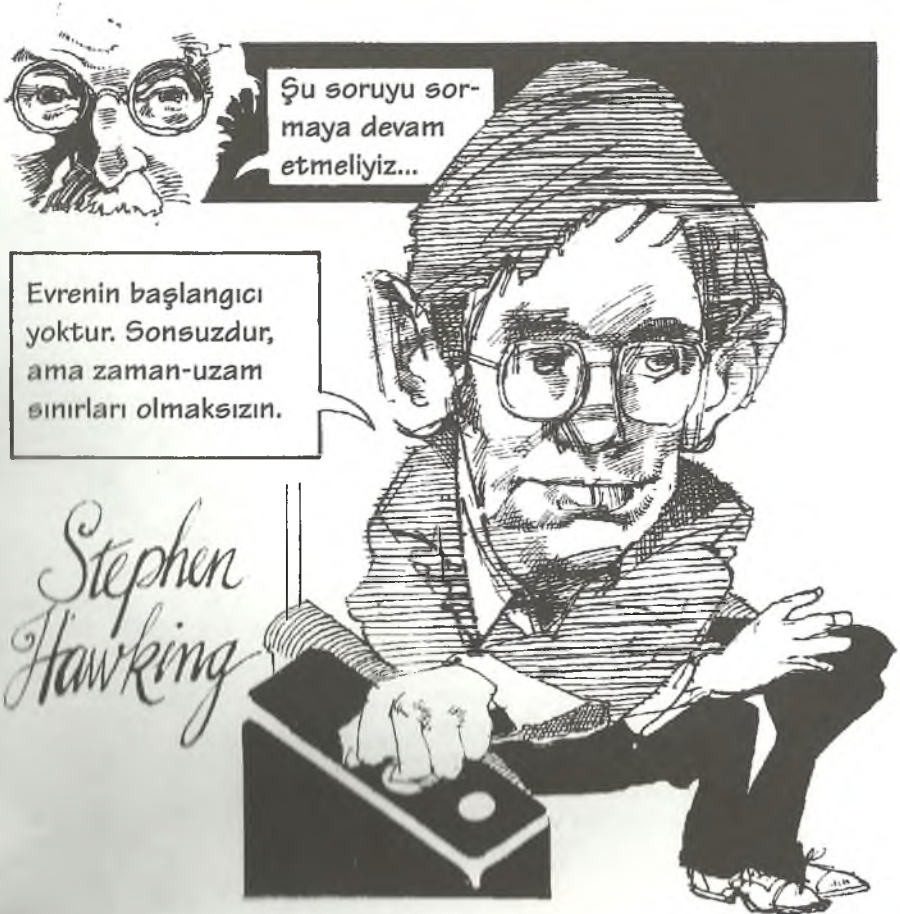
Jung, bu iki eşzamanlılık versiyonu arasında gidip gelir. En geniş anlamıyla eşzamanlılık anlamlı olmak zorunda ise, o zaman öznel bir parçaya sahip olmalıdır, çünkü “anlam”ı öznel psişik etkinlikten ayırmak olanaksızdır. Gene de, “nesnel olayların kendi aralarında karşılıklı bağımlılığı”na dayanan bir eşzamanlılık biçimi (Eşzamanlılık I) önermekle, Jung aynı zamanda insan bilincinin öncesinde varolan, şizoid bir gerçeklik düzeyinin varlığını kabul etmek zorundadır. Bu, kozmosta -kollektif psikeye de girmiş- bir düzen ve kalıp, bir aşkıncı anlam olduğunu ima eder. Eşzamanlılık, insan bilincine önsel (a priori) ve görünürde insan dışında mevcut olan bir anlamı varsayar.

Bilim ve New Age (Yeni Çağ)

Jung'un eşzamanlılık kavramı, 60'lardaki "New Age" düşünüşünün temel bir kavramıydı. Jung, New Age guru'lüğüne yükseltildi ve fikirleri astroloji, I Ching ve öteki "alternatif" uygulamaları meşrulaştırmakta kullanıldı.

Jung'un çabaları, din araştırmaları alanının saygınlaşmasına -ve dinsel deneyimle ilgilenmenin toplumsal açıdan moda olmasına- katkıda bulunmuştu.

Modern fiziğin öncü kolu -kuantum mekaniği, yeni kozmoloji, kaos teorisi- fizik ile psike arasındaki muhtemel bağlantılarla düşgücünü kıvılcımlandırmayı sürdürüyor.

Son mu?

Jung, "Eyyüb'e bir cevap", yani modern insanın yüzyüze olduğu ikileme bir karşılık aramayı sonuna kadar sürdürdü. Yaşlı bilge Philemon'un huzuruna çıkmak için sık sık Bollingen'e çekiliyordu. Artık Jung'un kendisi de mitik bir Philemon, "Kusnacht'ın bilgesi" olmuştu.

Fakat her ışık bir gölge yayar...

Düşüncesinin geniş yelpazesıyla bağlantılı olarak Jung'un etkisi, analitik psikolojinin kuram ve uygulamasından çok ötelere uzanır. Bilim dünyası (kuramların görgül, klinik gözlemlerle sınanması) ile gayb (ruhlar, kehanetler ve mitolojik-şiiresel imgelem) arasında köprü kurar.

Jung'u eleştirenler, onu karanlık bir figür olarak çizerler.

Karısının servetini çar çur eden, zorba, muhteris bir adam.

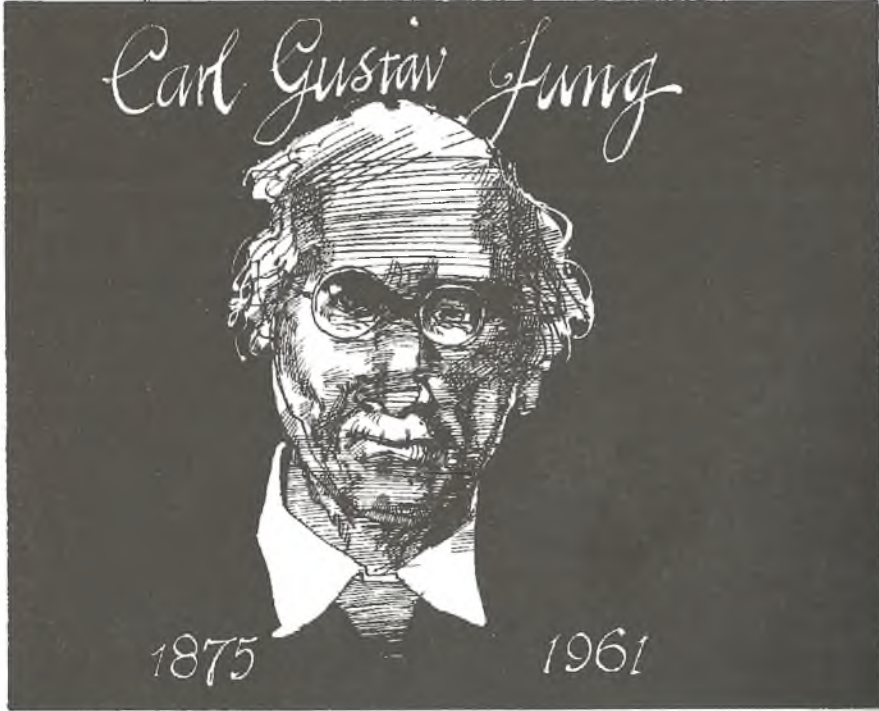
Analizin sınırlarını ihlal etti ve kendine tapınan bir gömezler kitlesini özendirdi.

Her şeyi kendi kuramlarına katan, kibirli bir entelektüel!

Bir Yahudi düşmanı!

Jung için Yahudi düşmanı (antisemit) suçlaması, 170-171. sayfalarda ele alınmıştır.

Jung'un karısı Emma 27 kasım 1955'te öldü. İlk olarak 1925'te Doğu Afrika'ya yaptığı bir yolculukta tanıdığı İngiliz Ruth Bailey, 1961'deki ölümüne değin onun kâhyası, hayat arkadaşı ve hemşiresi oldu.

Jung, çalışmalarını yayımlamaya devam etti ve ileri yaşları boyunca sık sık onurlandırıldı. 85 yaşında, yaşamının son akşamı Jung kilerindeki en iyi şaraplardan birini açtı ve içti. Ertesi gün, 6 haziran 1961'de göl kıyısındaki evinde huzur içinde öldü.

Ölümünü izleyen bir saat boyunca, büyük bir fırtına gölü kasıp kavurdu. Jung efsanesi daha yeni başlamıştı.

“Yaşamının ortasından itibaren, ancak yaşam dolu olarak ölmeye hazır olabilen gerçekten canlı kalabilir. Çünkü yaşamın tam ortasındaki gizli saatte parabol tersine döner, ölüm doğar. Yaşamın ikinci yarısı yükselmeyi, açılmayı, artmayı, coşkuyu değil, hedefi son olduğu için ölümü temsil eder. Yaşamın tamamlanmasını olumsuzlamak, onun sonlanışını yadsımakla eş anlamlıdır. Her ikisi de yaşamak istememek demektir; yaşamak istememek ise ölmek istememekle özdeştir. Bir dalgayı oluşturan artış ve azalışlar.”

Aşağıdaki bölümde Jung hakkındaki Yahudi düşmanlığı (antisemitizm) suçlaması ele alınıyor.

Jung ve Naziler

Jung'a karşı Yahudi düşmanlığı (antisemitizm) suçlamalarının yöneltilmesinin nedeni, Nazi rejiminin başlangıcında Psikiyatri Genel Tıp Derneği'nde başkanlık yapmış olmasıydı. Dernek başlangıçta uluslararası üyelik temelinde Almanya'da kuruldu ve Zentralblatt adlı dergiyi yayımlamaya başladı. 1933'de Naziler iktidara geldiğinde, derneğin başkanı Ernst Kretschmer, başkan yardımcısı da Jung'du. Derneğin Nazi ideolojisine uymaya ve Yahudileri üyelikten çıkarmaya zorlanacağını anlayan Kretschmer, 1933 haziranında istifa etti. O zaman derneğin önde gelen üyeleri, derneğin Nazileştirilmesini önleyecek kadar güçlü bir konuma sahip Jung'un başkanlığa getirilmesini istediler. Bir İsviçreli olarak, Jung'un entelektüel ve siyasal özgürlüğünün Naziler tarafından dolaysız bir biçimde tehdit edilmesi mümkün değildi.

Bu yüzden Jung, psikanalizin Almanya'daki etkinliğini sürdürmek ve Alman analistleri, özellikle Yahudi olanları desteklemek çabasıyla başkanlığı kabul etti. Birkaç ay içinde, derneği uluslararası bir örgüt durumuna getirmek için kuruluş belgesini yeniden yazdı. Yapılan düzeltmeler, farklı ulusal örgütler yarattı. Jung, tüm derneğin olduğu gibi İsviçre örgütünün de başkanıydı. 1933 eylülünde Berlin'de Almanya örgütü kuruldu; başkanı Nazi mareşali Herman Goering'in kuzenyidi. Bu, uluslararası derneğin Nazileştirilmiş örgütüydü. Ancak, Jung'un düzeltmeleri üyeliğin her ulustan olabilesini sağladı; bu, Almanya'daki Yahudi analistlerin başka bir ulusal grup aracılığıyla derneğe katılarak çalışmalarını için bir platform bulabilecekleri ve konularını koruyabilecekleri anlamına geliyordu.

Kuruluş belgesindeki bu değişiklikler, derneğin 1934 Mayısındaki kongresinde onaylandı, ve Jung derneğin "siyaset ve inanç alanında tarafsız" olması gerektiğini ilan etti. Nazi gaddarlığı, Jung'un yaptığı değişiklikleri sonunda etkisiz kıldı. Jung sonunda Almanların Macar ve Japonlar gibi öteki ulusal gruplar kurup birleşmeleri ve kendilerine "uyulması" yönünde baskı yaptıkları 1939 aralığında derneğin başkanlığından istifa etti.

Jung'un dernek içinde yaptıkları kamuoyunca bilinmiyordu, Zentralblatt'taki editörlüğüyle ilgili bir olay siyasal açıdan onu son derece rahatsız etmişti. Goering, derginin Almanya bölümüne Führer'in ideolojisini destekleyen bir ek konulması konusunda ısrarlıydı. Ek, Zentralblatt'ın aralık 1933 sayısında yer aldı ve uluslararası olarak

dağıtıldı. Jung, editörlüğünü yaptığı bir dergide Nazi manifestosunu desteklemekle suçlandı, ama o bu yazıdan haberdar edilmediğini ileri sürdü. 1936'da Goering editör yardımcılığına geldi, ama Jung ve İsviçreli yazı işleri müdürü C.A. Meier, Goering'in dergiyi "boyun eğdirmek" yönündeki çabalarına karşın Yahudi yazarların yazılarını yayımlamayı ve kitaplarını tanıtmayı sürdürdüler.

Jung'un istifasından sonra, 1940'da Goering kuruluş belgesine aykırı olarak kendisini uluslararası derneğin başkanı ilan etti, derneği ve yayın organını Nazi ideolojisine uydurdu ve genel merkezini Zürih'ten Berlin'e aktardı. 1940'da Jung'un eserleri Almanya'da yasaklandı ve adı kara listeye alındı.

“Küçük bir hata yaptım”

Jung'un sekreteri Aniela Jaffe, savaştan önce, dostu bir Rabbi olan Leo Baeck (1873-1956) ile Jung arasında geçen bir olayı aktarır. Baeck, Berlin'de ilahiyat profesörüydü ve Theresienstadt'taki kamptan sağ kurtulmayı başarmıştı. 1946'da Zürih'e geldi ve Jung hakkındaki Yahudi düşmanlığı iddialarını duyunca, Jung'un görüşme teklifini geri çevirdi. Jung, Baeck'in otelini aramayı ısrarla sürdürdü ve iki erkek Yahudi düşmanlığı suçlamalarını tartıştılar. Baeck hata ettiklerine ikna oldu ve bunu kamuoyuna da açıklarken, Jung'un "Evet, küçük bir hata yaptım" şeklindeki sözlerinin altını çizdi. Baeck'in öyküsü, başka bir büyük Yahudi bilim adamı Gershom Scholem'i de Jung'un masumiyetini kabul etmeye ve çağrılı olduğu Eranos konferanslarına katılmaya ikna etti.

Jung, Yahudi düşmanlığı ve Naziler konusunu ayrıntılarıyla ele alan bir inceleme, Aniela Jaffe'nin ("Jung'un Yaşamı ve Çalışmalarından") adlı kitabında yer almaktadır.

Küçük Sözlük

Etkin İmgelem: Bilinçdışı kapsamın bir uyanma durumunda dışarıya çıkmasını sağlayan bir tedavi tekniği. "Gözleri açık düş görmek" gibidir, ama düşlerin edilginliğinin tersine, bireyin etkin katılımını gerektirir. Doğabilecek imgelerin, resim gibi sanatsal araçlarla işlenmesi mümkündür.

Genişletme (amplification): Analistin, düşteki bir imgeyi veya fanteziyi evrensel imgeleme bağlamakta hastaya yardımcı olduğu bir yorumlama tekniği. Kişisel imgeler, mitoloji ve peri masallarında bulunan benzer imgeler ve motiflerle karşılaştırılarak genişletilir. Bu süreci uygulamak yoluyla, bilinç ve bilinçdışı olan ile kişisel ve kolektif olanın bir sentezine ulaşılır. Birey imge yoluyla ifade edilen arketiple bağlantısını yeniden kurar ve bilinçdışı kapsam açığa çıkar.

Analitik Psikoloji: Jung bu terimi, kendi yaklaşımını Freud'unkinden ayırmak için daha 1913'de ortaya attı.

Apport : Maddi nesnelerin -sözgelimi bir seansta olduğu gibi- paranormal ve aksi halde açıklanamaz bir biçimde üretilmesi veya nakledilmesi.

Arketipler: İçgüdülerle bağlantılı, tevarüs edilmiş, yaradılıştan ve önsel (a priori) algı tarzları. Arketipler, tüm insanlığın ortak, primordial (başlangıçta var olduğu biçimiyle) düşünceleridir ve kendilerini ancak arketipal imgeler aracılığıyla ifade ederler. Duygu ve işlevi bilinçdışından özerk olarak uyarırlar.

Ödünleme: Jung'a göre, bilinçdışı, bilinçli tutum tarafından yaratılan herhangi bir dengesizliği veya tek yönlülüğü onarmak üzere bilinç ve işlevlerle ödünleyici bir ilişki içindedir. Bastırılmış içerikler düşlerde, imgelerde ve belirtilerde yeniden yüzeye çıkar, çünkü "bu kadar ileri giden her süreç derhal ve kaçınılmaz olarak ödünlemeyi gerektirir."

Kompleksler: Arketipal bir öz çevresinde kümelenen ortak bir duygusal tondaki imgeler ve düşünceler topluluğu. Bunlar özerktir ve "bağımsız varlıklarmışçasına hareket ederler". Kompleksler, onlara yenik düşmüş olabilecek (psikozda olduğu gibi) veya onlarla özdeşleşen (şişirilmedeki gibi) ego tarafından bilince iletilirler.

Ego: Ego, bilinç alanının merkezidir ve bireye kendi amaç ve kimlik duygusunu verir. Bilinç ile bilinçdışı arasında aracılık ederek bilinçli akli düzenler. Daima korunması gereken Ego, bilincin paha biçilmez "ışığı"dır.

Dışadönük ve İçedönük: Psişik yönelimin iki kutbu. Dışadönük tutumda, enerji dışarıya, dünyaya akar ve dışsal, nesnel etkenlerle güdülenir ve yönlendirilir. İçedönük enerji dışardan içeriye akar ve içsel, öznel etkenlerle güdülenir ve yönlendirilir.

İşlevler: Jung, psişik enerjinin belirlediği dört unsurunu dört işlev olarak adlandırmış, iki karşıt takım halinde eşlemiştir: düşünme-duygulanma ve sezme-duyumsama. İşlevler, kendimizi deneyime yönlendirmemizi sağlayan araçlardır. Her bireyde bir işlev bilinçli (üstün), karşıtı ise bilinçdışı (altta) iken, kalan ikisi de kısmen bilinçli ve kısmen bilinçdışı (yardımcı) durumdadır. İşlevlerin iki tip tutum (dışadönük ve içedönük) ile birleşmeleri, sekiz işlevsel tipi ortaya koyar.

Histeri: Histeri, bir zamanlar tümüyle bir kadın hastalığı olarak biliniyordu. Psikiyatri bu terimi, fiziksel

olmaktan çok psikolojik işlev veya bozukluklarından kaynaklanan felç veya titreme gibi fiziksel belirtiler veren nevrotik davranışı anlatmak üzere kullanmaya başladı. Fobi veya aşırı nevrotik anksiyete de bir his-teri biçimidir. Jung, histerik belirtilerin hastanın kişisel arkaplanındaki bastırılmış hatıraların bir dönüşü olduğu ve yanlış konumlandırılmış -özel-likle cinsel- psişik enerjile ilgili olduğu konusunda Freud'la hemfikiridir.

Bireyleşme: Bir bireyin, kendi kendisi -bir birey, psişik bir bütünlük duygusuyla bölünmez bir birlik- olabilmek üzere, psikenin çeşitli yönlerini bütünleştirdiği kendini geliştirme süreci.

Libido: Freud'un libido teriminin "cinsel enerji" şeklindeki tanımını, Jung genel anlamda psişik enerjiyi katarak genişletmiştir. Sonunda libido teriminin yerine "psişik enerji" terimini kullanmaya başlamıştır (bkz. Psişik enerji).

Mandala: Türkçe "büyülü çember" anlamında Sanskritçe sözcük. Tedavi amacıyla kullanılan ve merkezi bir noktadan çıkan bir çember ile bir kareyle karakterize edilen kutsal nitelikte, geometrik çizimler. Jung bunları, Öz ve bütünlüğün arketipal ifadeleri olarak yorumladı. Analiz sırasında Mandala imgeleri düşlerde ve resimlerde kendini sık sık gösterir.

Mitolojik-şiiirsel İmgelem: İlkel zihniyetin yanı sıra, Jung'a göre aynı zamanda bilinçdışının karakteristiği olan söylence-yaratıcı imgelem. Dilinönin çıkarsamacı, yönlendirilmiş düşüncesiyle karşıttır. Yönlendirilmemiş fantezi düşüncesinde ve düş imgelerinde ortaya çıkar ve psikenin bilinç öncesi arketipal yapılanmasını yansıtır.

Nevroz: Kökeninde, "sinirsel bozukluk". Freud, bunun sinir sistemindeki bir bozukluk olmayıp, içgüdüsel dürtülere aykırı davranmaktan doğan kişilik bozukluğu olduğunu gördü. Nevroz ve psikoz arasındaki büyük farka dikkat çokmenin ötesinde, Jung nevroz için ayrıntılı bir sınıflama yapmadı. Analizi, altüst olmuş psike'nin bütününu konu alıyordu, ve nevroza psikik dengesizliğin yansıması olarak bakıyordu. Nevrotik belirtiler, önünleyici ve teleolojik bir öz-şifa sürecini de ortaya koyabilir; çünkü bu belirtiler hastanın dikkatini kendi psişik bozukluğuna yöneltebilir.

Yansıtma: Psikik içeriklerin bilinçdışı olarak başka insan veya nesnelere yitilmesi. Yansıtılan içerikler kabul edilemez duygular veya nitelikler olduğu gibi yararlı ve değerli de olabilirler. Gerek Gölge, gerek Canlıca yansıtılmaları gerçek kadın ve erkeklere yöneltilir. Yansıtılan içeriklerin hatırlanması ve onlarla bütünleşilmesi, analizin ve bireyleşme sürecinin önemli bir parçasıdır.

Jung

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN

Carl Gustav Jung, Sigmund Freud'un en esrar-
rengeiz, en ihtilaflı takipçilerindedir. Jung psi-
kanalize Freud'un görmezden geldiği ruh ve
inançla ilgili can alıcı soruları sokmuştur. Nite-
kim "Ruhbilim ve Simya" adlı eserinden sonra
klinik çalışmalarını bırakarak etnoloji, din fel-
sefesi ve simyayla ilgilenmeye başladı. Ama
Jung bugün öncelikle bir bilim adamı olarak
kabul edilir.

Jung'a göre libido, "yaşamsal enerji"nin ruh-
sal düzeydeki anlatımıdır ve yalnızca cinsel
kökenli değildir. Jung, "Çözümleyici ruhbilim"
adını taktığı kendi yöntemiyle yeni tedavi şe-
killeri denedi. "Yeni Başlayanlar İçin Jung,"
Jung'u ve Jung'un Freud'dan kesin olarak
kopmasına neden olan teorileri başarıyla anla-
tıyor. Jung'un, tedavi yöntemlerinde bilimin
reddettiği simya, astroloji, din psikolojisi gibi
dallardan faydalandığını bu kitap sayesinde öğ-
reneceksiniz.

Yeni Başlayanlar İçin Jung, Michael
McGuinness tarafından resimlenmiştir.

Boğulma
sahneleri
gelirdi
gözümün
önüne.

975-325-355-9

9 789753 253550